QK474
.N3

THE NEW YORK BOTANICAL GARDEN
PRO SCIENTIA POPULIQUE SALUTE
1891

LIBRARY

R. FRIEDLÄNDER & SOHN
Buchhandlung
Berlin N.W. 6.
11. Carlstrasse 11.

Dr. R. Hartmeyer

ps. 39 Annelida
28 Crustacea

Naturhistoriske Bidrag

til

En Beskrivelse af Grønland,

af

J. Reinhardt, J. C. Schiødte, O. A. L. Mørch, C. F. Lütken,
J. Lange, H. Rink.

Særskilt Aftryk af Tillæggene til „Grønland, geographisk og statistisk beskrevet" af H. Rink.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1857.

QK474
.N3

Indhold.

Side

Nr. 1. Fortegnelse over Grønlands Pattedyr, Fugle og Fiske af J. Reinhardt........ 3.

Nr. 2. Fortegnelse over Grønlands Krebsdyr, Annelider og Indvoldsorme af Samme... 28.

Nr. 3. Udsigt over Grønlands Land-, Ferskvands- og Strandbreds-Arthropoder ved J. C. Schiødte........ 50.

Nr. 4. Fortegnelse over Grønlands Bløddyr af O. A. L. Mørch........ 75.

Nr. 5. Fortegnelse over Grønlands Echinodermer af Lütken........ 101.

Supplement til de zoologiske Tillæg........ 104.

Nr. 6. Oversigt over Grønlands Planter af J. Lange........ 106.

Nr. 7. Nogle Bemærkninger om Grønlands geognostiske og mineralogiske Beskaffenhed af H. Rink........ 136.

Nr. 8. Meteorologie af Samme........ 153.

Nr. 9. Om Landisens Udbredelse og de svømmende Isbjerges Oprindelse af Samme... 169

FEB 18 1971

Tillæg Nr. 1,

Fortegnelse over Grønlands Pattedyr, Fugle og Fiske,

af

Professor J. Reinhardt.

Pattedyr.

De indførte Huusdyrs Navne ere betegnede med † istedetfor Løbenummer.

1. Ursus maritimus Lin.

Fn. gr. Nr. 13.

Grønl. Nennok.

Forekommer langs hele Kysten, dog ikke i stor Mængde; den er hyppigere i Nord- end i Syd-Grønland; sjeldnest viser den sig langs Kystens mellemste Deel. — Aarlig dræbes der 30 til 60 Stkr.

2. Gulo borealis Retz.

Fn. gr. Nr. 12, Mustela gulo.

Grønl. Kappik.

Efter Fabricius's Angivelse forekommer Jerven i de bjergfulde Dele af Syd-Grønland; den maa imidlertid være meget sjelden eller ialfald overmaade vanskelig at faae fat paa, da det siden Fabricius's Tid aldrig er lykkedes at skaffe noget Exemplar tilveie*).

---

*) Under Navn af Ursus luscus har Fabricius (Fn. gr. S. 24) efter Grønlændernes Beretninger optaget et meget sjeldent og problematisk Rovdyr, som disse kalde „Amarok" og for hvilket de nære en overordentlig Frygt. Det systematiske Navn, hvorunder han omtaler det, er, som bekjendt, kun en anden Benævnelse for det samme Dyr, som

3. Canis familiaris Lin,

a. Var. borealis, Grönl. Kemmek, Kremmek.

Fn. gr. Nr. 10.

Den hos alle Eskimo-Folkene forekommende Hunderace er ogsaa udbredt over hele Grønland, men er navnlig talrig i dets nordlige Deel. Grønlænderne bruge den som Trækdyr, i sjeldnere Tilfælde ogsaa til Bjørnejagt; ogsaa benytte de dens Skind og undertiden dens Kjød.

b. Foruden denne Landet tilhørende Race findes desuden i ringe Antal enkelte europæiske Racer, som de Danske have medbragt, og som Grønlænderne benævne „Meke" til Forskjel fra deres egen Hund.

4. Canis lagopus Lin.

Fn gr. Nr. 11.

Grönl. Terienniak, Kakaka.

Fjeldræven er meget talrig i Syd- og Mellem-Grønland, men bliver sjeldnere Nord paa; den forekommer i to Varieteter en blaasort (Grønl. Kerneektak) og en hvid (Kakkortak), hvis Farve paa ingen Maade afhænger af Aarstiden, og af hvilke den sidste er talrigere end den første. Begge Slags parre sig indbyrdes, og ofte falder der hvide Unger efter en blaasort Moder og omvendt.

Dens Skind (især Blaarævens) er en overmaade vigtig Handelsvare; Prisen for de bedste af den første Slags, der er 6 til 7 Gange høiere end den for hvide, er i de senere Aar gaaet op til nogle og

---

han allerede S. 21 har anført under Navn af Mustela gulo, og i de faa Træk af dets Levemaade, som han meddeler efter Grønlændernes Fortællinger, er der ogsaa nogle, som snarest kunde tyde paa Jerven, saa at man kunde fristes til at troe, at det var et og samme Dyr, som ligger til Grund for Grønlændernes Fortællinger saavel om „Kappik" som „Amarok." Den Omstændighed, at Grønlænderne, der i Reglen saa skarpt og sikkert skjelne mellem Landets forskjellige Dyr, have et særegent Navn for dette saa frygtede Rovdyr, synes dog at gjøre det rimeligere, at Amarok virkelig turde være et fra Jerven forskjelligt Dyr; men isaafald kan det neppe være andet end den nordamerikanske Ulv, Canis lupus Lin. Var. occidentalis (Lupus griseus Richards.) der i Landene vest for Baffinsbugten gaaer heelt op til Melville-Øen, og vel engang iblandt kunde streife over til Grønland eller maaskee endog følge Rensdyrenes Træk.

tyve Rigsdaler Stykket. Der samles aarligt fra 1 til 3000 Stkr., idet Antallet er meget variabelt efter Aarenes Godhed. Henved $^{2}/_{3}$ af dem ere blaae, kun $^{1}/_{3}$ hvide.

† Felis domestica Briss.

Grönl. Kitsungoak.

Holdes for Øieblikket i Julianehaabs District, siden Musene have taget Overhaand.

5. Trichechus rosmarus Lin.

Fn. gr. Nr. 2.

Grönl. Auvek.

Hvalrossen forekommer især i Landets nordlige Deel, dog i det Hele kun sparsomt og fanges kun ganske enkeltviis.

6. Cystophora cristata Fabr.

Fn. gr. Nr. 5, Phoca leonina.

Grønl. Neitsersoak, den toaarige Unge *Kakortak.*

Klapmydsen forekommer langs hele Kysten, men i størst Mængde Syd paa; det er imidlertid kun i Foraarsmaanederne, fra April til Juni, at den viser sig og gaaer ind i Fjordene, og det er derfor kun i disse Maaneder at den fanges. Den aarlige Fangst beløber sig omtrent til 2 à 3000 Stkr.

7. Phoca barbata Fbr.

Fn. gr. Nr. 9.

Grønl. Urksuk, Takkamugak.

Remmesælen er den største af alle de grønlandske Sæle og forekommer talrigst langs den sydligste Deel af Kysten, dog langt sparsommere end de øvrige Arter; den holder sig navnlig til Drivisen og søger kun til visse Tider ind til Kysten, især om Foraaret. Den er af særegen Vigtighed for Grønlænderne, som gjøre deres Harpunliner, Fiskesnører og andre Remme af denne Sæls tykke og seige Hud. Den aarlige Fangst tør anslaaes til 4 til 600 Stkr.

8. Phoca vitulina Lin.

Fn. gr. Nr. 6.

Grønl. Kassigiak, efter sin forskjellige Alder dernæst *Kassigiarak Kassiginak* og i tredie Aars Alderen *Kassiarsoak.*

Opholder sig Aaret rundt langs hele Kysten og i alle Fjordene og

fanges næsten overalt, dog langt sparsommere end de tvende følgende Arter. Et Overslag over den aarlige Fangst kan imidlertid ikke godt gjøres uden i Forening med det over Fangsten af Ph. hispida.

9. Phoca groenlandica Müll.

Fn. gr. Nr. 7.

Grønl. Atak, fremdeles efter Alderen *Atarak, Aglektok, Atarsoak.*

Denne Art, Svartsiden, er ikke som den foregaaende stationær, men forsvinder regelmæssig tvende Gange om Aaret i nogen Tid, og navnligen trækker den, ialfald i Syd-Grønland, bort i Midten af Marts og viser sig igjen i Slutningen af Mai, hvorpaa den atter forlader Kysten og Fjordene i Slutningen af Juli for at vende tilbage i September. Den forekommer langs hele Kysten, men langtfra saa hyppigt Nord paa som i Syd-Grønland, hvor den afgiver den vigtigste Fangst. Det Antal, der aarlig fanges, kan anslaaes 30 til 36,000.

10. Phoca hispida Erxl.

Fn. gr. Nr. 8, Phoca foetida.

Grønl. Neitsek, Ungen *Neitsiak.*

Forekommer gjennem hele Aaret i alle Grønlands Fjorde, dog fortrinsviis i Iisfjordene; den afgiver den vigtigste Fangst i Nord-Grønland, men fanges ogsaa i Mænge i Syd-Grønland. Den aarlige Fangst af den og Ph. vitulina tilsammen kan vel anslaaes til 50 til 70,000 Stkr. *).

---

*) Der findes i Havet ved Grønlands Kyster et Dyr, som Grønlænderne kalder *Auvekæjak* (den, der ligner en Hvalros) eller maaskee *Auikæjak* (den, der er nem til at sønderbryde, smlgn. Fabr. om de grønlandske Sæler i Nat. Selsk. Skr. I. 2. S. 161), men om hvilket deres Beretninger lyde deels saa ubestemte deels saa fabelagtige, at det er vanskeligt for ei at sige umuligt at skjelne det Sande fra det Falske i dem. Disse Grønlændernes Fortællinger og et Brudstykke af Hovedskallen af slig en Auvekæjak, som Fabricius under sit Ophold i Grønland fandt „i Sildefjorden Norden for Friderichshaabs Coloni i en Bjergkløft", gave ham Anledning til at optage tvende Dyr „Trichechus manatus" og „Phoca ursina" i sin Fauna, idet han nemlig ansaae det fundne Cranium for at tilhøre den Forstnævnte, og derimod henførte Grønlændernes Fortællinger til den Sidste. Heri gaaer han dog sikkerlig for vidt, og turde navnligen være blevet ledet til et saa-

† Mus decumanus Pall.

Grønl. Teriak.

Rotter overføres stundom ufrivilligen af Skibene og kunne blive skadelige nok i Husene; dog kunne de ei udholde Vinterkulden og bortdoe derfor stedse den første Vinter.

---

dant Resultat ved Følelsen af det Vanskelige i at overføre Grønlændernes fabelagtige Beretninger paa den Stellerske Søko, som han nu engang troede at gjenkjende i den Hovedskal, han havde fundet; der synes, som alt bemærket, ikke at være Grund til at antage, at Grønlænderne ville betegne mere end et Dyr ved Navnet Auvekæjak, og at Fabricius ialfald heller ikke selv har været ret sikker i, til hvilket Dyr han skulde henføre Grønlændernes hele og halve Fabler, synes den Omstændighed at vise, at han i sine efterladte Manuscripter (der nedenfor nærmere ville blive omtalte) under Overskriften „Trichechus manatus" samler alle de Beretninger, som han i Nat. Selsk. Skrifter anfører i Anledning af Phoca ursina. At imidlertid hverken Rytina'en eller Søbjørnen findes eller nogensinde har været fundet ved Grønlands Kyster kan nu tildags neppe være tvivlsomt, og det gjælder altsaa at udfinde, hvad det er for et Dyr, der skal forstaaes under Navnet Auvekæjak.

Da nu Grønlændernes forvirrede og eventyrlige Fortællinger ikke synes at byde Kritikken noget fast Holdepunkt; da der aldrig, saavidt bekjendt, er kommet noget andet factisk Beviis tilstede for Auvekæjak'ens Tilværelse end netop det af Fabricius fundne Cranium, og da endelig dette ikke er blevet opbevaret af Finderen, kan man, ved at søge en Forklaring, saagodtsom kun støtte sig til hvad Fabricius har meddeelt om sit Fund. Dette er rigtignok ikke meget, og navnlig give Ordene i Fauna groenlandica ingen synderlig Oplysning; i sine efterladte zoologiske Manuscripter, betitlede: „Zoologiske Samlinger", der ere nedskrevne i Kjøbenhavn i Tidsrummet 1808—1814 og gjemmes i det store kongelige Bibliothek, har han imidlertid som sagt atter omtalt Auvekæjak'en (2 B. S. 298 Nr. 286) og der hensat følgende i Grønland nedskrevne Beskrivelse af det fundne Cranium: „Hovedskallen, som jeg fandt, var meget forhulret og lignede meget Hvalrossens (Nr. 82) uden i Tænderne, der vare mange, lange, smalle, siddende forud i en Klynge paa hver Side." — Er det nu ogsaa vanskeligt nok af disse faa Ord at udfinde hvad for et Dyr Craniet har tilhørt, er man dog formeentligen berettiget til af dem at slutte at det ikke har været noget Pattedyr; thi hos et saadant kunne Tænderne umuligt havt en slig Stilling. Ialfald er der neppe nogen Udvei, med mindre man vilde antage den ovenanførte Beskrivelse for væsenlig urigtig; men

† Mus musculus Lin.

Grønl. Teriangoak.

Om denne gjælder det samme som om Rotten, dog har den ved den sydligste Koloni kunnet holde sig Vinteren over og endog stærkt formere sig.

11. Hypudaeus groenlandicus Tr.

Denne Studsmuus er af Scoresby medbragt fra Østkysten af Grønkysten, paa Vestkysten synes den hidtil ikke at være fundet.

12. Lepus glacialis Leach,

Fn. gr. Nr. 15, Lepus timidus.

Grønl. Ukalek.

Sneharen er hyppig overalt i Landet.

† Sus scrofa Lin.

Grønl. Polike.

Holdes af og til ved enkelte Kolonier.

---

hertil er man visselig ganske uberettiget, naar man seer hen til den store Noiagtighed og Klarhed, hvormed Fabricius's Beskrivelse overhovedet ere udkastede, og erindrer, at den paagjældende er nedskrevet enten med Gjenstanden selv for Øie eller ialfald medens Forestillingen om den endnu var frisk og levende. Derimod bliver den mindre heldige Henforelse af Auvekæjak-Craniet til Søekoen flere Aar senere, da Fabricius under Udarbeidelsen af Fauna groenlandica vilde tyde sine ældre Optegnelser, saa meget mindre af nogen Betydning, som det er klart, at han ikke har havt nogen tydelig Forestilling om dette Dyrs Hornplader, da han ellers umulig kunde fundet den Lighed mellem dem og Auvekæjak'ens „mange, lange, smalle Tænder," som han henpeger paa i Fauna groenlandica (S. 6. dentes spurios tales confertem congestos, qvales Steller)*). „Trichechus manatus" og „Phoca ursina" maa altsaa ikke blot udslettes af Grønlands Fauna, men deres Plads kan end ikke indtages af noget andet Pattedyr.

Slutteligen skal jeg endnu tilføie, at Hr. Professor Steenstrup har meddeelt mig, at han var tilbøielig til at troe, at det kunne være Brudstykker af Craniet af en af de store Soulve (Anarrhichas), som Fabricius havde fundet, og at baade Tændernes Stilling „i Klynge", deres Form og endelig det paa disse Dyrs cellulose Cranium ret vel passende Udtryk „forhulret" syntes ham at støtte en slig Gisning.

*) Ved en Trykfeil citeres i Fn. gr. Adelung § 189 istedetfor § 148; see: Adelung: Geschichte der Schiffarten etc. Halle 1768. 4to.

13. Cervus tarandus Lin.

Fn. gr. Nr. 16.

Grønl. Tukto, ♂ Pangnek, ♀ Kollauak.

Rensdyret forekommer i hele Landet, men aftager stedse mere i Antal. Dets Skind afgive en vigtig Handelsartikel og ere i de sidste Aar solgte i Kjøbenhavn til en Priis af 3—7 Rdl. Stykket efter deres forskjellige Godhed. Den aarlige Production har i den senere Tid kunnet anslaaes til imellem 10 og 20,000 Stkr., men er nu stærkt i Aftagen.

† Capra hircus Lin.

Grønl. Sauarsuk.

Allerede paa Fabricius's Tid var Geden bragt over til Frederikshaab, hvor den trivedes ganske godt. Den holdes nu ved de fleste Kolonier, og der findes for Øieblikket noget over 100 Stkr. ialt.

† Ovis aries Lin.

Grønl. Saua.

Holdes for Øieblikket kun i Julianehaabs District, omtrent 20 Stykker ialt.

† Bos taurus Lin.

Grønl. Umimak.

For Øieblikket holdes der 30 til 40 Stkr. overvintrende Hornqvæg, dog kun i Julianehaabs District *).

14. Balaenoptera musculus F. Cuv.

Eschricht: Unders. over Hvald. 6te Afh., i Vid. Selsk. Skr. 5te R. I, 85, Pterobalaena musculus.

Grønl. Tunnolik.

---

*) I Fn. gr. optages S. 28 under Nr. 17 Bos grunniens paa Grund af, at der under Fabricius's Ophold i Grønland var paa et Stykke Driviis fundet Levningerne (og deriblandt Størstedelen af Hovedskallen) af et oxeagtigt Dyr, som han meente at kunne henføre til denne Art, men som i Virkeligheden tilhørte den i det polare Amerika hjemmehørende Ovibos moschatus, hvad det af Fabricius afbildede Craniefragment (Vid. Selsk. Skr., N. Saml. III, 82) noksom viser, og hvad han ogsaa selv senere anerkjendte (Vid. Selsk. Skr. 3 R., VI). Fabricius vidste imidlertid meget vel, at et sligt Dyr ei forekommer

Et Skelet af denne Art i Universitetets zootom.-physiol. Samling, nedsendt fra Grønland, beviser dens Forekomst i Davidsstrædet og Baffinsbugten.

15. Balaenoptera gigas Eschr.

Echr. l. c. Pterobalaena boops, *Tunnolik*.

Fn. gr. Nr. 21, Balaena physalus.

Grønl. Tunnolik.

Besøger Grønlandshavet kun i Foraars- og Sommer-Maanederne fra Marts til November; er ligesaa lidt som forrige Gjenstand for Fangst.

16. Balaenoptera rostrata (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 24.

Eschr. l. c. Pterobalaena minor grœnlandica, *Tikagulik*.

Grønl. Tikagulik.

Synes ligeledes kun at være en Sommergjæst i Baffinsbugten, eller ialfald at være sjelden om Vinteren (jvnf. Fabricius).

17. Balaenoptera boops (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 22.

Eschr. l. c. Kyphobalaena longimana.

Grønl. Keporkak.

Ligeledes en Sommergjæst i Havet ved Grønlands Kyst, hvor der i en lang Aarrække især ved Kolonien Frederikshaab er drevet en regelmæssig Fangst efter den*).

18. Balaena mysticetus Fin.

Fn. gr. Nr. 20.

Grønl. Arbek, Arbavik, Sokalik.

Grønlandshvalen er et Trækdyr, som blot om Vinteren viser sig langs Grønlands Kyster og kun indtil 65° N. B., sønden for hvilken Grændse den ikke er iagttaget uden undtagelsesviis i ganske enkelte Tilfælde.

---

i Grønland, men at de fundne Levninger langveisfra vare tilførte med Drivisen, og Moschusoxen fortjener altsaa ingen Plads i en Fortegnelse paa Grønlands Pattedyr.

*) Hvad for en Hval det er, som Grønlænderne betegne med Navnet *„Keporkanak"*, veed man endnu ikke.

Ved Hvalfangernes Forfølgelser er den bragt sin Udryddelse saa nær, at dens fordums saa vigtige Fangst nu er saa godt som ophørt.

19. Physeter macrocephalus Lin.

Fn. gr. Nr. 25.

Grønl. Kigutilik.

Synes en sjelden Gang at vise sig i Baffinsbugten.

20. Chaenocetus rostratus (Müll.)

Fn. gr. Nr. 19, Monodon spurius.

Grønl. Anarnak.

Døglingen er meget sjelden i Havet langs Kysten.

21. Monodon monoceros Lin.

Fn. gr. Nr. 25.

Grønl. Tugalik.

Narhvalen er en aldeles arctisk Form, som blot om Vinteren viser sig ved Kysten af Grønland og ikke Sønden for 65° N. B.

22. Delphinapterus leucas (Pall.)

Fn. gr. Nr. 32, Delphinus albicans.

Grønl. Kelelluak.

Hvidfisken er ganske uden Sammenligning den hyppigste Delphin i Grønlandshavet; den viser sig ligesom forrige kun om Vinteren langs Kysten af Sydgrønland, men gaaer i det hele noget længere mod Syd end Narhvalen nemlig omtrent til 63° N. B. Af den og den forrige Art tilsammen fanges der rigeligen 500 Stkr. aarlig, hvoraf dog kun ganske faa Procent tilhøre Narhvalen.

23. Delphinus globiceps Cuv.

Fn. gr. Nr. 31, Delphinus tursio.

Grønl. Nesarnak, Nisarnak.

Grindhvalen forekommer vel ikke regelmæssigen i Baffinsbugten, men viser sig dog undertiden flokkeviis der i Sommermaanederne.

24. Delphinus phocaena Lin.

Fn. gr. Nr. 29.

Grønl. Nisa.

Indfinder sig om Foraaret i Baffinsbugten og forbliver der indtil November, synes ikke at gaae høiere op i Bugten end til Breden af Kolonien Godhavn eller henved 69°. Fanges enkeltviis hist og her.

25. Delphinus orca Lin.

Fn. gr. Nr. 28.

? Fn. gr. Nr. 27, Physeter microps.

Grønl. Ardluk, Ardlurksoak.

Skal ligeledes kun om Sommeren besøge Baffinsbugten, hvor den imidlertid viser sig langs Kysten af Grønland i dens fulde Udstrækning.

26. Delphinus albirostris Gray.

Ann. Mag. nat. Hist. 1846.

Eschr. Unders. over Hvald. 5te Afh. i Vid. Selsk., nat. math. Afh. XII, 297, Delphinus Ibsenii.

27. Delphinus Holbøllii. Eschr.

Skand. Naturf. Møde i Kjøbenhavn 1847, S. 611; der ikke navngiven.

Fugle.

En Stjerne foran Artens Løbenummer betegner de Fugle, som kun tilfældigen og kun ganske enkelte Gange ere trufne i Grønland, en * bag ved Fuglens Navn angiver, at der paagjældende Fugl er redebyggende der i Landet. De af de Danske indførte Huusfugles Navne ere betegnede med et † istedetfor Løbenummer.

1. Haliaetus albicilla (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 33.

Gørnl. Nektoralik, Tertersoak.

2. Falco gyrfalco Lin. *

ad.

Fn. gr. Nr. 35, Falco islandus.

Grønl. Kirksoviarsuk-kakortuinak.

---

*) Om de blandt Grønlænderne under Navnene Pernak (Physeter catodon Fn. gr. Nr. 26), *Ardluarsuk* (Delphinus delphis Fn. gr. Nr. 30), *Sigukitsok* og *Nesarpek* gaaende Hvaldyr lader der sig fortiden Intet sikkert sige; *Pernak* skal efter Eschricht være en med *D. orca* beslægtet Form, og *Ardluarsuk* kunde maaskee være D. Holbøllii eller en denne nærstaaende Art, men ialfaldt sikkerlig ikke den Art, hvortil den i Fn. gr. er henført.

jun.

? Fn. gr. Nr. 34 b. Falco fuscus.

Grønl. Kirksoviarsuk-kernektok.

3. Falco peregrinus Lin. *

? Fn. gr. Nr. 34, Falco rusticolus.

Grønl. Kirksoviarsuk Millekulartok.

4. Nyctea nivea (Thunb.) *

Fn. gr. Nr. 36. Strix nyctea.

Grønl. Opik, Opirksoak.

5. Otus brachyotus (Gmel.)

Fn. gr. Nr. 33, Strix asio.

Grønl. Siutikok.

*6. Hirundo rufa (Vieill.)

*7. Troglodytes arundinaceus Vieill.

8. Saxicola oenanthe (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 84.

Grønl. Kyssektak.

*9. Sylvicola virens (Gmel.)

*10. Sylvicola striata (Gmel.)

*11. Sylvicola coronata (Lin.)

*12. Sylvicola parus (Wils.)

*13. Trichas philadelphia (Wils.)

*14. Vermivora rubricapilla (Wils.)

*15. Motacilla alba Lin.

16. Anthus ludovicianus (Gmel.) *

*17. Anthus pratensis Lin.

*18. Turdus iliacus Lin.

*19. Turdus minor Gmel.

*20. Tyrannula pusilla Swains.

*21. Tyrannus Cooperi Nutt.

*22. Vireosylvia olivacea (Lin.)

23. Corvus corax Lin. *

Fn. gr. Nr. 38.

Grønl. Tullugak.

*24. Sturnus vulgaris Lin.

*25. Agelaius perspicillatus (Licht.)

Bonaparte, Amer. Ornith. V. 1. pl. III. Fig. 1—2. Icterus icterocephalus.

Nat. Tidssk. IV, 74, Icterus frenatus Licht. ♀?

26. Acanthis linaria (Lin.) *

Fr. gr. Nr. 83.

Grønl. Orpingmiutak; Anarak.

27. Acanthis canescens Gould. *

28. Zonotrichia leucophrys (Gmel.) *

29. Plectrophanes lapponicus (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 82.

Grønl. Narksarmiutak.

30. Plectrophanes nivalis (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 81.

Grønl. Kopanauarsuk.

*31. Loxia leucoptera (Gmel.)

*32. Alauda alpestris Lin.

*33. Picus varius Lin.

*34. Picus auratus Lin *).

† Columba domestica.

Grønl. Duingoak,

er jevnlig blev enholdt ved Godthaab.

† Gallus gallorum Less.

Grønl. Tingmiengoak, Tukingarsolik.

Holdes paa flere Steder.

35. Tetrao Reinhardi Brehm. *

Fn. gr. Nr. 80, Tetrao lagopus.

Grønl. Akciksek, Kauio.

---

*) Denne Fugl skal ifølge Hr. Møschler i 1852 engang være truffet i Grønland see: Journ. f. Ornith. 1856, S. 336.

*36. Squatarola helvetica (Lin.)

*37. Vanellus cristatus Mey.

38. Charadrius pluvialis Lin.
Fn. gr. Nr. 79, Char. apricarius.
Grønl. Kajorrovek, Kajordlek.

39. Charadrius hiaticula Lin. *
Fn. gr. Nr. 78.
Grönl. Tukagvajok.

40. Cinclus interpres (Lin.) *
Fn. gr. Nr. 74.
Grønl. Telligvak.

*41. Haematopus ostralegus Lin.

*42. Ardea cinerea Lin. *)
Fn. gr. Nr. 70.

43. Numenius phaeopus (Lin.)

44. Numenius hudsonicus Lath.

45. Limosa aegocephala (Lin.)
Fn. gr. Nr. 72. Scolopax jardreca.
Grønl. Sargvarsurksoak.

46. Tringa canutus Lin. *

47. Tringa maritima Brünn. *
Fn. gr. Nr. 73. Tringa striata.
Grønl. Sarbarsuk.

48. Tringa cinclus Lin.
Fn. gr· Nr. 77, Tr. alpina.
Grønl. Tojuk.

49. Tringa Bonapartii Schl. *

*50. Tringa pectoralis Bon.

*51. Totanus flavipes Lath. **).

---

*) Denne Art optages, fordi der i forrige Aar er fundet et Individ, en ung Fugl, liggende død etsteds ved *Nennortalik* i Syd-Grønland.

**) Ligesom Tilfældet var med Picus auratus, kan jeg kun anføre nærværende Art paa Hr. Möschlers Autoritet, see Journ. f. Ornith. l. c.

52. Calidris arenaria (Lin.)*

*53. Macrorhamphus griseus (Gmel.)

*54. Gallinago media Steph.

55. Phalaropus fulicarius (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 76.

? Grønl. Kajok.

56. Phalaropus hyperboreus (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 75, Tringa Lobata.

Grønl. Nelloumirsortok.

*57. Ortygometra crex (Lin).

*58. Ortygometra porzana (Lin.)

*59. Ortygometra carolina (Lin.)

60. Anser erythropus (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 40, Anas anser.

Grønl. Nerdlernak.

† Anser cinereus domesticus.

Grønl. Nerdlernak.

Holdes kun meget sparsomt.

61. Anser hyperboreus (Lin.)

62. Anser brenta (Pall.)*

Fn. gr. Nr. 41, Anas bernicla.

Grønl. Nerdlek.

63. Anser leucopsis Bechst.

64. Cygnus ferus Ray*).

Grønl. Kuksuk.

65. Anas boschas Lin.

---

*) Endskjøndt Svanen nu for Tiden neppe bygger Rede nogetsteds i Grønland, synes den dog tidligere at have gjort det, indtil den udryddedes af Grønlænderne ved Forfølgelser i Fældetiden, see Krøyers Naturh. Tidskr. IV, 432. I de seneste Aar har Svanen imidlertid atter viist sig i den sydligste Deel af Landet, og forsaavidt de faa Individer ei bortskydes, er det vel ikke usandsynligt, at denne Fugl atter vil kunne regnes med blandt de i Grønland redebyggende Fugle.

Fn. gr. Nr. 47.

Grønl. Kartlutok.

a) Var. domestica.

Holdes kun meget sparsomt.

66. Anas acuta Lin.

*67. Anas penelope Lin.

68. Anas crecca Lin.

*69. Anas carolinensis Gmel.

70. Clangula islandica (Gmel.) *

Fn. gr. Nr. 43, Anas clangula.

" " " 44, Anas glaucion.

Grønl. Kærtlutorpiarsuk.

71. Clangula histrionica (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 46.

Grønl. Tornauiarsuk.

72. Clangula albeola (Lin.)

73. Harelda glacialis (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 45, Anas hiemalis.

Grøn. Aglek.

74. Oidemia perspicillata (Lin.)

75. Somateria mollissima (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 42.

Grønl. ♂ Amaulik, ♀ Arnauiak.

76. Somateria spectabilis (Lin.)*

Fn. gr. Nr. 39.

Grønl. Siorakitsok, ♂ Kingalik, ♀ Kaiortok.

77. Mergus serrator Lin. *

Fn. gr. Nr. 48.

Grønl. Pajk, Nyaliksak.

78. Colymbus glacialis Lin. *

Fn. gr. Nr. 62.

Grønl. Tudlik.

79. Colymbus septentrionalis Lin.*

Fn. gr. Nr. 61.

Grønl. Karksauk.

80. Podiceps Holbøllii Rhdt.

Nat. For. vid. Med. 1853, S. 76.

81. Podiceps cornutus Gmel.

*82. Alca impennis Lin. *)

Fn. gr. Nr. 52.

Grønl. Isarokitsok.

83. Alca torda Lin. *

Fn. gr. Nr 52.

Grønl. Akparnak, Akpartluk.

84. Fratercula arctica (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 53.

Grønl. Killangak.

*85. Fratercula cirrata (Pall.) *)

86. Uria grylle Lin. *

87. Uria troile Lin. *

88. Uria Brünnichii Sab. *

Fn. gr. Nr. 51, Alca pica..

Grønl. Akpa.

89. Uria ringvia Brünn.

90. Arctica alle (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 54.

Grønl. Akpalliarsuk, Kaerrak.

91. Puffinus major Faber. *

Fn. gr. Nr. 56, Procellaria puffinus.

Grønl. Kakordlungnak.

---

*) Alca impennis anføres mere, fordi den forhen er forekommet der, end fordi der skulde være Haab om, at den endnu skulde kunne findes der; selv i tidligere Tid har den imidlertid neppe været nogen regelmæssig forekommende Fugl, men kun en sjelden Gjæst, i en vis Tid af Aaret og kun i Landets sydligste Deel.

**) Ifølge Hr. Moschlers Angivelser skal et Exemplar af denne Art være ham tilsendt fra Grønland i Aaret 1846; see Journ. f. Ornithologie 1856. S. 335.

*92. Puffinus anglorum Ray.

93. Thalassidroma Leachii (Temm.)*

94. Procellaria glacialis Lin.*

Fn. gr. Nr. 55.

Grønl. Kakordluk, Kakordluvek.

95. Procellaria minor Kjærb.

96. Stercorarius catarrhactes (Lin.)

97. Stercorarius pomarinus (Temm.)*

98. Stercorarius parasiticus (Brünn.)*

Fn. gr. Nr. 68.

Grønl. Isingak, Meriarsairsok.

99. Stercorarius cephus (Brünn.)*

100. Larus marinus Lin.*

Fn. gr. Nr. 66.

Grønl. Nayardluk, Nayardlurksoak.

101. Larus glaucus Lin.*

Fn. gr. Nr. 64.

Grønl. Naya, Nayavek, Nayainak.

102. Larus leucopterus Faber.*

Grønl. Narangovk.

*103. Larus argentatus Brünn.

*104. ? Larus affinis Rhdt.

Naturh. Foren. vid. Med. 1853, S. 78.

105. Rissa tridactyla (Lin.)

Fn. gr. Nr. 63.

Grønl. Tattarak.

106. Xema Sabini J. Sab.*

107. Pagophila eburnea (Gmel.)*

Fn. gr. Nr. 67. Larus candidus.

Grønl. Nayauarsuk.

108. Pagophila brachytarsa (Holb.)

Nat. Tidskr. IV, 422.

109. Sterna macroura Naum.*

Fn. gr. Nr. 69, Sterna hirundo.
Grønl. Imerkoteilak.

110. Sula bassana (Lin.)
Fn. gr. Nr. 59.
Grønl. Kuksuk.

111. Graculus carbo (Lin.)
Fn. gr. Nr. 57.
Grønl. Okaitsok.

Padder.

I Fn. gr. har Fabricius optaget Rana temporaria. men kun efter Beretninger af Grønlænderne, som under Navn af „Piglertok" omtale et Dyr, der skal findes paa græsbevorede Steder i den sydlige Deel af Landet, og i hvilket Fabricius meente at erkjende den ovennævnte Frø. Saavidt vides er der imidlertid aldrig kommet noget factisk Beviis paa en Frøs Forekomst i Grønland for Dagen, og det synes heller ikke rimeligt, at nogen saadan skulde findes der.

Fiske.

En Stjerne foran Løbenummeret betegner de faa Arter, som blot optages paa Fabricius's Autoritet, uden saavidt bekjendt senere at være nedsendte fra Grønland til nogen af de herværende naturhistoriske Samlinger.

1. Cottus groenlandicus Cuv.
Fn. gr. Nr. 113. Cottus scorpius.
Grønl. Kaniok.
Denne Fisk spiller en vigtig Rolle som Fødemiddel for Grønlænderne.

2. Cottus scorpioides Fbr.
Fn. gr. Nr. 114.

Grønl. Pokudlek Igarsok.

3. Phobetor tricuspis (Rhdt sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. LII.

Fn. gr. Nr. 115. Cottus gobio.

Grønl. Itekivdlek, Kanikitsok.

4. Icelus uncinatus (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI. p. LIII.

5. Icelus bicornis (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VIII, p. LXXV.

6. Triglops Pingelii Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. LII.

7. Aspidophorus decagonus (Bl.)

Fn. gr. Nr. 112, Cottus cataphractus.

Grønl. Kaniordluk, Kaniornak

8. Aspidophorus spinosissimus Kr.

Nat. Tdisskr. 2 R. I. 250.

9. Aspidophoroides monopterygius (Bl.)

10. Sebastes norvegicus (Asc.)

Fn. gr. Nr. 121. Perca norvegica.

Grønl. Sullupaugak.

Afgiver i Sydgrønland et ikke uvigtigt Næringsmiddel.

11. Gasterosteus aculeatus Lin. Var. trachurus.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII. 114 & 119 Gasterosteus loricatus Rhdt. sen.

Kröyer, Danmarks Fiske I, 590.

Var. ? Gasterosteus dimidiatus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 114.

Fn. gr. Nr. 122. G. aculeatus.

Grønl. Kakilisak.

Var. ? Gasterosteus gymnurus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 193

12. Ammodytes dubius Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 131.

Fn. gr. Nr. 98 Ammodytes tobianus.

Grønl. Putsrotok.

13. Notacanthus Fabricii (Rhdt. sen.)

Nat. Hist. Selsk. Skr. IV, II, 21. Campylodon.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 120.

14. Stichaeus praecisus (Kr.)

Nat. Tidskr. I, 25.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI. p. CIX. Stichaeus unimaculatus Rhdt. sen.

15. Stichaeus punctatus (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 110.

Grønl. Akulliakitsok.

16. Lumpenus Fabricii Rhdt. sen.

Vid. Selsk nat. math. Afh. VI p. CX.

Fn. gr. Nr. 109 Blennius lumpenus.

Grønl. Tejarnak.

17. Lumpenus medius Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 121.

18. Lumpenus aculeatus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 122.

19. Lumpenus gracilis Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 194.

20. Gunellus fasciatus (Bl.)

Fn. gr. Nr. 108. Blennius gunellus.

Grønl. Kurksaurak.

21. Gunellus affinis Rhdt. sen.

Vid. Selsk nat. math. Afh. VII, 114 & 123.

22. Lycodes Vahlii Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat math Afh. VII, 153.

Grønl. Misarkornak.

23. Lycodes reticulatus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 167.

Grønl. Akulliakitsok.

24. Lycodes seminudus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 223.

25. Lycodes perspicillum Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

26. Lycodes nebulosus Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

27. Anarrhichas lupus Lin.

Fn. gr. Nr. 97.

Grønl. Kigutilik.

28. Anarrhichas denticulatus Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

29. Anarrhichas — ?

Fn. gr. Nr. 97 b. Anarrhichas minor.

Grønl. Kærrak.

Der forekommer i Havet ved Grønland en fra de 2 foregaaende vistnok forskjellig tredie Søeulv, som sandsynligviis er den af Missionæren Glahn omtalte A. minor; efter en velvillig Meddelelse fra Hr. Prof. Steenstrup er denne Glahn's Art imidlertid forskjellig fra den ægte af E. Olassen beskrevne islandske minor, der frembeles danner en fjerde god Art.

30. Cyclopterus lumpus Lin.

Fn. gr. Nr. 92.

Grønl. Nepisa, ♂ Angusėdlok, ♀ Arnardlok.

Fanges og spises i stor Mængde af Grønlænderne.

31. Cyclopterus spinosus Fbr.

Fn. gr. Nr. 93.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 262.

Grønl. Nepisardluk.

32. Liparis Fabricii Kr.

Fn. gr. Nr. 95.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 274.

Grønl. Abapokitsok, Amersulak.

33. Liparis gelatinosus Pall.

Vid. Selsk. Overs. 1842, 82.

34. Ceratias Holbøllii Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. I, 639.

35. Himantolophus groenlandicus Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 132.

36. Hippoglossus maximus Mind.
Fn. gr. Nr. 117. Pleuronectes hippoglossus.
Grønl. Netarnak.
Er meget vigtig som Fødemiddel.

37. Hippoglossus pinguis (Fbr.)
Vid. Selsk. nat. math. Afh. I, 43
Fn. gr. Nr. 118. Pleuronectes cynoglossus.
Grønl. Kalleraglek, Netarnarak.

38. Citharus platessoides (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 119.
Grønl. Okotak, Kollevsak.

39. Gadus agilis Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII. 115, 126.
Fn. gr. Nr. 100, Gadus aeglefinus.
Grønl. Misarkornak.
Fanges paa enkelte Steder i stor Mængde.

40. Gadus morrhua Lin.
Fn. gr. Nr. 101, Gadus callarias.
" " Nr. 102, Gadus morrhua.
Grønl. Saraudlik, Saraudlirksoak.

41. Gadus Ovak Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 127.
Fn. gr. Nr. 103. Gadus barbatus.
Grønl. Ogak eller *Ovak.*
Fanges og spises i Mængde.

*42. Merlangus carbonarius (Lin.)
Fn. gr. Nr. 104, Gadus virens.
Grønl. Ordlit.

*43. Merluccius vulgaris Cuv.
Fn. gr. Nr. 105, Gadus merluccius.
Grønl. Akulliakitsok.

*44. Lota molva Cuv.

Fn. gr. Nr. 106.

Grønl. Ivirksoak.

45. Motella Reinhardi (Kr.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 M. Mustela.

46. Motella ensis Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII. 115 & 128.

47. Motella argentata Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 128.

*48. Brosmius vulgaris Cuv.

Fn. gr. Nr. 107, Gadus brosme.

Grønl. Nejorpallugak.

49. Bythites fuscus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 175.

Grønl. Amersulak.

50. Macrourus Stroemii Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. XVIII.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

51. Macrourus Fabricii Sundev.

Fn. gr. Nr. 111. Coryphaena rupestris.

Grønl. Ingmingoak.

52. Gymnelis viridis (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 99.

Var.? Gymnelis punctulatus Rhdt. sen.

Var.? „ lineolatus Rhdt. sen.

Grønl. Unernak.

53. Anguilla —? *)

Fn. gr. Nr. 96, Muraena anguilla.

Grønl. Nimeriak.

54. Clupea harengus Lin.

Fn. gr. Nr. 129.

Grønl. Kapiselik.

Skjøndt Silden ikke er saa særdeles sjelden ved Grønlands Kyster,

*) Det er endnu uafgjort, hvilken Aaleart det er, som forekommer i Grønland.

findes den dog i meget for ringe Mængde til at kunne blive Gjenstand for en regelmæssig Fangst.

55. Salmo —? *)

Fn. gr. Nr. 123, Salmo salar.

Grønl. Kapisalirksoak.

Forekommer kun sparsomt.

*56. Salmo carpio Lin.

Fn. gr. Nr. 124.

Grønl. Ekalluk.

Fanges og spises i Mængde.

57. Salmo alpinus Lin.

Fn. gr. Nr. 125.

Grønl. Ekalluk.

58. Salmo stagnalis Fbr.

Fn. gr. Nr. 126.

Grønl. Ekallukak.

*59. Salmo rivalis Fbr.

Fn. gr. Nr. 127.

Grønl. Aunardlek.

60. Mallotus arcticus (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 128.

Grønl. Angmaksak.

Er som Fødemiddel meget vigtig for Grønlænderne.

61. Paralepis borealis Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 125.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 241

Fn. gr. Nr. 130, Clupea encrasicolus.

Grønl. Saviliursak.

62. Microstomus groenlandicus Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VIII, p. LXXIV.

---

*) Hr. Professor Krøyer har velvilligt meddeelt mig, at der endnu ikke foreligger tilstrækkeligt Materiale til med Sikkerhed at kunne bedømme de grønlandske Laxearters Antal og Forhold til de europæiske og nordamerikanske Arter, dog mener han, at Fabricius's Salmo salar ialfald ikke er den europæiske Art af dette Navn.

63. Scopelus glacialis Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI, p. CX.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 230

Fn. gr. Nr. 120, Labrus exoletus.

Grønl. Keblernak.

64. Stomias ferox Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X. p. LXXVIII.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 253.

65. Selache maxima (Gunn.)

Fn. gr. Nr. 90.

Grønl. Kaksib Kannioa.

66. Centroscyllium Fabricii (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. III. p. XVI.

Fn. gr. Nr. 88, Squalus Acanthias.

Grønl. Kukilik.

67 Scymnus microcephalus (Bl.)

Fn. gr. Nr. 89, Squalus carcharias.

Grønl. Ekallurksoak.

Den aarlige Fangst har i den senere Tid beløbet sig til 10 til 30,000 Stykker.

68. Raja radiata Don.

Fn. gr. Nr. 87, Raja fullonica.

Grønl. Taralikisak.

69. Myxine glutinosa Lin.

Fn. gr. Nr. 334.

Grønl. Ivik.

Tillæg Nr. 2,

Fortegnelse over Grønlands Krebsdyr, Annelider og Indvoldsorme.

af

Professor J. Reinhardt.

Krebsdyr.

1. Chionoecetes opilio (Fbr.)
   Vid. Selsk. Skr. N. Smlng. III, 180.
   Fn. gr. Nr. 214, Cancer phalangium.
   Grønl. Arksegiarsak.
2. Hyas aranea (Linn.)
   Fn. gr. Nr. 213.
   Grønl. Arksegiak.
3. Hyas coarctata Leach.
   Malac. podophth. britt. Tab. 21 b.
4. Pagurus pubescens Kr.
   Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 314.
5. Crangon Boreas (Phipps.)
   Fn. gr. Nr. 218, Cancer homaroides.
   Grønl. Umiktak.
6. Sabinea septemcarinata (Sab.)
   App. to the Voy. af Capt. Parry, 58.
   Nat. Tidskr. IV, 244.
7. Argis lar (Owen.)
   Zool. of Beechey's Voy. p. 88.

Nat. Tidskr. IV, 255.

8. Hippolyte Fabricii Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 277.

9. Hippolyte Gaimardii M. Edw.

Hist. des Crust. II, 378.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 282.

10. Hippolyte gibba Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 288.

11. Hippolyte Sowerbei Leach.

Malac. podophth. brit. tab. 39.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 298.

12. Hippolyte macilenta Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 305.

13. Hippolyte turgida Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 308.

14. Hippolyte Phippsii Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh, IX, 314.

15. Hippolyte polaris (Sab.)

Fn. gr. Nr. 216, Cancer squilla Var. b. ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 324.

16. Hippolyte borealis Owen.

App. to the Voy. of Ross, p. LXXXIV.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 330.

17. Hippolyte aculeata (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 219.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 334.

Grønl. Naularnak.

18. Hippolyte microceros Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 341.

19. Pandalus borealis Kr.

Nat. Tidskr. II, 254.

20. Pandalus annulicornis Leach.

Malac. podophth. brit. tab. 40.

Nat. Tidskr. 2 R. I, 469.

21. Pasiphae tarda Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 453.

22. Sergestes arcticus Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1855, S. 27.

23. Sergestes Rinckii Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1855, S. 33.

24. Thysanopoda inermis Kr.
Voy. en Scandin. & c. Crustacès Pl. 7. fig. 2.

25. Thysanopoda longicaudata Kr.
Voy. en Scandin. & c. Crustacès Pl. 7. fig. 3.

26. Mysis oculata (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 222.
Grønl. Irsitugak.

27. Cuma Edwardsii Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 128.

28. Cuma Rathkii Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 144.

29. Cuma angulata Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 156.

30. Cuma resima Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 165.

31. Cuma brevirostris Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 174.

32. Leucon nasica Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 189.

33. Leucon deformis Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 194.

34. Orchestia — ?
Fn. gr. Nr. 235, Oniscus Stroemianus.
Grønl. Kingupek.

35. Anonyx gulosus Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 611.

? Fn. gr. Nr. 233. Oniscus cicada.
Grønl. Kingungoak-aukpilartok.

36. Anonyx Holbøllii Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 8.

37. Anonyx plautus Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 629.

38. Anonyx Edwardsii Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 1.

39. Anonyx minutus Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 23.

40. Anonyx ampulla (Phipps.)
Voy. t. the n. pole. 1773. p. 191.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 578.

41. Anonyx Vahlii (Rhdt. sen.)
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 233.

42. Opis typica Kr.
Nat. Tidskr. IV, 149, O. Eschrichtii.
„ „ 2 R. II, 46.

43. Stegocephalus inflatus Kr.
Nat. Tidskr. IV, 150.
„ „ 2 R. I, 522.

44. Phoxus Holbøllii Kr.
Nat. Tidskr. IV, 151.
„ „ 2 R. I, 551.

45. Phoxus plumosus Kr.
Nat. Tidskr. IV, 152.
„ „ 2 R. I, 563.

46. Pontopareia femorata Kr.
Nat. Tidskr. IV, 153.
„ „ 2 R. I, 530.

47. Pardalisca cuspidata Kr.
Nat. Tidskr. IV, 153.

48. Protomedeia fasciata Kr.
Nat. Tidskr. IV, 154.

49. Ampelisca Eschrichtii Kr.
Nat. Tidskr. IV, 155.

50. Photis Reinhardi Kr.
Nat. Tidskr. IV, 155.

51. Acanthonotus inflatus Kr.
Nat. Tidskr. IV, 161.

52. Acanthonotus serratus (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 237.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 266. Amphithoe serra Kr.
Grønl. Kingungoak-Kappinartalik.

53. Acanthonotus tricuspis Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 115.

54. Acanthonotus cristatus Owen.
App. to Sir J. Ross's 2 Voy.

55. Amphithoe laeviuscula Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 281.

56. Amphithoe crenulata Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 278. ♂
„ „ „ „ „ „ , 275. ♀ inermis Rhdt. sen.
Nat. Tidskr. IV, 165.

57. Amphithoe bicuspis Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 273.

58. Amphithoe hystrix (Owen.)
App. to the 2 Voy. af Sir J. Ross XCI.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 259.

59. Amphithoe panopla Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 270.

60. Amphithoe carinata Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 256.

61. Amphithoe Edwardsii (Sab.)
Suppl. to the App. to Capt. Parry's Voy.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 76.

62. Oediceros saginatus. Kr.
Nat. Tidskr. IV, 156.

63. Gammarus Sabini Leach.

App. to Capt. Parry's Voy. p. 54.

64. Gammarus loricatus Sab.

App. to Capt. Parry's Voy. p. 53.

65. Gammarus pinguis Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 252.

66. Gammarus dentatus Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 159.

67. Gammarus mutatus Liljeb.

Vetensk. Akad. Hndl. 1853, S. 427.

Fn. gr. Nr. 231. Oniscus pulex.

? Gam. locusta Mont. Trans. of the Linn. Soc, Vol. 9. p. 92, Tab. 4, Fig. 1.

Grønl. Kinguk.

68. Gammarus? — ?

Fn. gr Nr. 234. Oniscus arenarius.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 322.

69. Ischyrocerus anguipes Kr.

Vid. Selskr. nat. math. Afh. VII, 283.

70. Ischyrocerus latipes Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 162.

71. Leucothoe clypeata Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 157.

72. Eusirus cuspidatus Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 501.

73. Siphonocoetes typicus Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 481.

74. Glauconome leucopis Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 491.

75. Dulichia spinosissima Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 513.

76. Metoecus Medusarum (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 232.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 288.

Grønl. Urksursak.

77. Temisto crassicornis Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 295.

78. Lestrigonus exulans Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 296.

79. Hyperia? Cyaneae (Sab.)

Supp. to the App. to Capt. Parry's Voy.

80. Hyperia oblivia Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 298.

81. Cercops Holbøllii Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 504.

82. Aegina longicornis Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 509.

83. Caprella septentrionalis Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 590.

Fn. gr. Nr. 225, Squilla lobata.

Grønl. Napparsariak.

84. Cyamus Ceti (Lin.) *)

Fn. suec. Ed. alt. 1761, p. 499 Nr. 2056,

Martens, Fr. Spitsb. o. Grønl. Reisebeschr., S. 86 & 109, Walfisches Lauss.

? Fn. gr. Nr. 230, Oniscus Ceti.

? Nat. Tidsskr. IV, 476, Cyamus Ceti.

Grønl. Arberub-koma.

85. Arcturus Baffini (Sab.)

App. to Capt. Parry's Voy.

86. Idothea nodulosa Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 100.

87. Idothea Sabini Kr.

---

*) Det turde fortjene en nærmere Undersøgelse, om den af Fabricius og Prof. Krøyer beskrevne, paa Keporkaken (Balaenoptera boops) levende Cyamus virkelig er samme Art som den ægte Cyamus Ceti Lin. fra Grønlandshvalen.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 394.

88. Idothea robusta Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 108.

89. Asellus groenlandicus Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 90.

Fn. gr. Nr. 227, Oniscus aquaticus.

Grønl. Teitsib-Terkeinga.

90. Munna Fabricii Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 380.

91. Henopomus tricornis Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 372.

92. Jaera nivalis Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 303.

? Fn. gr. Nr. 229, Oniscus marinus.

Grønl. Sirksab-koma.

93. Praniza Reinhardi Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 301.

94. Anceus elongatus Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 388.

95. Aega psora (Linn.)

Fn. gr. Nr. 226.

Grønl. Saraulib-koma.

96. Aega — ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 318.

97. Bopyrus Hippolytes Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 306.

98. Bopyrus abdominalis Kr.

Nat. Tidsskr. III, 102 og 296.

99. Dajus Mysidis Kr.

Voy. en Scandinavie, en Laponie &c. Crustacès, pl. 28. Fig. 1.

100. Apus glacialis Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 431.

101. Nebalia bipes (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 223.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 436.

102. Branchipus paludosus Müll.
Fn. gr. Nr. 224, Cancer stagnalis.
Grønl. Taitsim-illærkei.

103. Daphnia rectispina Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 91.
Fn. gr. Nr. 238, Daphnia pulex.
Grønl. Taitsim-illærangoa.

104. Lynceus lamellatus Müll. ?
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 320.

105. Pontia Pattersonii (Templ.)
Trans. entom. Soc. II, 34.
Nat. Tidsskr. 2 R. II, 561.

106. Calanus hyperboreus Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 310.

107. Calanus quinqueannulatus Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. II, 545.

108. Calanus spitsbergensis Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. II, 531.

109. Calanus caudatus Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. II, 550.

110. Cyclops brevicornis Strøm ?
Fn. gr. Nr. 240.
Grønl. Ingnerolanek.

111. Caligus hippoglossi Kr.
Nat. Tidsskr. I, 625.
Fn. gr. Nr. 239, Binoculus piscinus.
Grønl. Netarnab-koma.

112. Dinematura ferox Kr.
Nat. Tidsskr. II, 40.

113. Chondracanthus radiatus (Müll.)
Fn. gr. Nr. 330.
Nat. Tidsskr. I, 196.
Grønl. Inqmingursab-massimioa.

114. Chondracanthus nodosus (Müll.)

Fn. gr. Nr. 331.

Nat. Tidsskr. II, 133.

Grønl. Sullupaukak-massimioa.

115. Chondracanthus gobinus (Müll.)

Fn. gr. Nr. 329.

116. Chondracanthus cornutus (Müll.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 321.

117. Lernaeopoda elongata Grant.

Edinb. Journ. of Sc. 1827, Nr. 12.

Nat. Tidsskr. I, 259.

118. Lernaeopoda carpionis Kr.

Nat. Tidsskr. I, 268.

Fn. gr. Nr. 327, Lernaea salmonea.

Grønl Ekallub-massimioa.

119. Brachiella rostrata Kr.

Nat. Tidsskr. I, 207.

120. Anchorella uncinata (Müll.)

Fn. gr. Nr. 328.

Nat. Tidsskr. I, 193.

Grønl. Saraulib-massimioa.

121. Lernaea branchialis Linn.

Fn. gr. Nr. 325, L. gadina Müll.

Grønl. Okab-massimioa.

122. Lernaea cyclopterina Müll.

Fn. gr. Nr. 326.

Grønl. Nepisardlub-massimioa.

123. Lernaea? sp?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 321.

124. Peltogaster Paguri Rthk.

Nor. Ac. Acad. Caes. Leop.-Car. N. C. 1843, Vol. XX, Rathke, H. Beiträge zur Fauna Norwegens p. 245, Tab. XII. Fig. 17.

125. Balanus porcatus (d. Costa).

Fn. gr. Nr. 423, Lepas balanus.

Grønl. Katungiak.

126. Balanus balanoides Lin.

Fn. gr. Nr. 424.

Grønl. Katungiak.

127. Balanus crenatus Brug.

Enc. Meth. Vers.

Naturh. Selsk. Skr. I. 1. 174, Lepas foliacea Var. A.

128. Coronula diadema (Lin.)

Fn. gr. Nr. 425, Lepas balaenaris.

Grønl. Keporkab-Katungiarsoa.

129. Conchoderma aurita (Lin.)

Syst. Nat, Ed. 12, 1110.

Vid. Selsk. Skrivter for 1809 og 1810, p. 94.

Fn. gr. Nr. 425, antaget for Unger af Coron. diad.

130. Nymphon grossipes Fbr.

Fn. gr. Nr. 210, (pr. p.)

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 108.

Grønl. Niutok.

131. Nymphon longitarse Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 112.

132. Nymphon hirtum C. Fbr. ?

Ent. syst. IV, 407.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 113.

133. Nymphon brevitarse Kr.

Nat. Tidssk. 2 R. I, 115.

134. Zetes hispidus Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 117.

135. Pallene spinipes (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 211.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 118.

136. Pallene intermedia Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 119.

137. Pallene discoidea Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 120.

138. Phoxichilidium femoratum Rthk.
Nat. Selsk. Skr. V, I. 201.
Nat. Tidsskr. 2 R. I, 122.

Annelider.

1. Lepidonote scabra (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 292.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 164.
2. Lepidonote cirrata (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 290.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 166.
3. Lepidonote punctata (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 291.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 268.
4. Polynoe longa (Müll.)
Fn. gr. Nr. 293.
5. Pholoe? minuta (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 294.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 169.
6. Euphrosyne borealis Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 170.
7. Onuphis conchilega Sars.
Beskr. og Iagtt. &c p. 61.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 172, Onuphis Eschrichtii Ørd.
8. Nereis pelagica Linn.
Fn. gr. Nr. 275, Nereis verrucosa.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 175.
Grønl. Sengiarsoak.
9. Nereis diversicolor Müll.
Fn. gr. Nr. 274.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 176.
Grønl. Sengiak.

10. Nereis? aphroditoides Fbr.
Fn. gr. Nr. 278.
Grønl. Sengiarak.

11. Heteronereis paradoxa Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 177.

12. Heteronereis arctica Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 179.

13. Heteronereis assimilis Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 180.

14. Lycastis? incisa (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 277.
Grønl. Sengiak.

15. Nephthys coeca (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 287.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 193.
Grønl. Sengiarsoak.

16. Nephthys longisetosa Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 195.

17. Phyllodoce maculata (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 281.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 191.

18. Phyllodoce groenlandica Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 192.

19. Phyllodoce incisa Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 189.

20. Phyllodoce? — ?
Fn. gr. Nr. 280. Nereis coerulea.
Grønl. Sengiarak.

21. Eulalia viridis (Müll.)
Fn. gr. Nr. 279.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 188.
Grønl. Sengiarak.

22. Eleone longa (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 283.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 185.
Grønl. Sengiak.

23. Eleone flava (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 282.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 186.
Grønl. Sengiarak.

24. Eleone cylindrica Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 187.

25. Castalia rosea (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 284.
Grønl. Sengiarak.

26. Glycera alba (Müll.)
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 196. Glycera capitata Ørd.
Grønl. Pullateriak.

27. Glycera setosa Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 198.

28. Syllis armillaris (Müll.)
Fn. gr. Nr. 276.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 181.
Grønl. Sengiarak.

29. Joida — ?
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 182.

30. Polybostrychus longisetosus Ørd.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 183.

31. Polybostrychus — ?
Fn. gr. Nr. 273, Nereis noctiluca.
Grønl. Ingnerolak.

32. Amytis prismatica (Müll.)
Fn. gr. Nr. 285.
Grøn. Sengiarak.

33. Polynice bifrons (Müll.)

Fn. gr. Nr. 288.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 203.

Grønl. Iglolualik.

34. Spio filicornis (Müll.)

Fn. gr. Nr. 289.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 203.

Grønl. Iglolualik.

35. Cirratulus borealis Lam.

Fn. gr. Nr. 266, Lumbricus cirratus.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 206.

Grønl. Nyaurselik.

37. Scoloplos armiger (Müll.)

Fn. gr. Nr. 296.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 200.

Grønl. Pullateriak.

39. Travisia oestroïdes (Rathke)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 205, Ophelia mamillata Ørd.

40. Ophelia — ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 204 Ophelia bicornis Ørd (nec Sav.)

41. Ophelina acuminata Ørd

Consp. Ann. p. 46.

42. Siphonostomum plumosum (Müll.)

Fn. gr. Nn. 271.

Grønl. Merkolualik.

43. Scalibregma groenlandicum (Sars.)

Fn. littor. Norv. I, 92.

44. Arenicola piscatorum Lmk.

Fn. gr. Nr. 267, Lumbricus papillosus

" " Nr. 262, " marinus.

Grønl. Inellualerak.

45. Clymene lumbricalis (Fbr.)

Fn. gr. No. 369.

? Sars, Fn. littor. Norv. II, 16.

46. Terebella cincinnata (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 270.
Grønl. Iglulualik.

47. Terrabella cirrata (Müll.)
Fn. gr. Nr. 269.
Grønl. Iglulualik.

48. Pectinaria Eschrichtii Rathke.
Fn. gr. Nr. 272. Amphitrite auricoma.
Grønl. Imab-Polia.

49. Sabella analis Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 16.

50. Sabella rigida Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 18.

51. Sabella tuberculosa Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 18.

52. Sabella aspersa Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 19.

53. Sabella Fabricii Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 20.

54. Sabella infarcta Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 21.

55. Sabella — ?
Fn. gr. Nr. 449. Tubularia penicillus.
Grønl. Iglualik.

56. Chone infundibuliformis Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 33.

57. Serpula contortuplicata Linn.
Fn. gr. Nr. 376.

58. Serpula triquetra Linn.
Fn. gr. Nr. 374.

59. Serpula spirorbis Linn.
Fn. gr. Nr. 372.

60. Serpula spirillum Linn.
Fn. gr. Nr. 371.

Grønl. Katungiak.

61. Serpula granulata Müll.

Fn. gr. Nr. 375.

62. Serpula cancellata Fbr.

Fn. gr. Nr. 379.

63. Serpula porrecta Müll.

Fn. gr. Nr. 373.

64. Serpula vitrea Fbr.

Fn. gr. Nr. 378.

65. Serpula — ?

Fn. gr. Nr. 377. Serpula glomerata.

66. Serpula — ?

Fn. gr. Nr. 370. Serpula semilunium.

67. Fabricia stellaris (Müll.)

Fn. gr. Nr. 450, Tubularia Fabricia.

68. Tomopteris septentrionalis Stp.

Nat. For. vidensk. Meddel. 1849 & 1850, p. IV.

69. Lumbricus — ?

Fn. gr. Nr. 258. Lumbricus terrestris.

Grønl. Pullateriak.

70. Enchytraeus vermicularis (Müll.) ?

Fn. gr. Nr. 259.

Grønl. Kumangoak.

71. Saenuris lineata (Müll.) ?

Fn. gr. Nr. 261.

Grønl. Kumak.

72. Clitellio arenarius (Müll.)

Fn. gr. Nr 264.

Grønl. Pullateriak.

73. Clitellio minutus (Müll.)

Fn. gr. Nr. 265.

Grønl. Sirksab-Kumangoa.

74. Capitella Fabricii Blain.*)

Fn. gr. Nr. 263, Lumbricus capitatus.

Grønl. Pullateriak.

75. Nais? marina Fbr.

Fn. gr. Nr. 295.

Grønl. Kumak.

76. Echiurus forcipatus (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 349.

Grønl. Illulualik.

747. Priapulus caudatus Lmk.

Fn. gr. 347, Holothuria priapus.

Grønl. Tarkiksunak.

78. Ichthyobdella versipellis Dies.

Fn. gr. Nr. 301. Hirudo piscium.

Grønl. Kanneisub-Kuma.

79. Phylline Hippoglossi (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 302.

Grønl. Netarnab-kuma.

80. Monocelis subulata (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 308.

Grønl. Kekkursab-kuma.

81. Planaria lactea Müll.?

Fn. gr. Nr. 309.

Grønl. Kumak.

82. Amphiporus groenlandicus Ørd.

Nat. Tidsskr. IV, 581.

83. Omatoplea rubra (Müll.)

Fn. gr. Nr. 304.

Grønl. Kekkursab-Kuma.

84. Tetrastemma groenlandicum Dies.

Fn. gr. Nr. 311, Planaria candida.

85. Notospermum viride (Müll.)

---

*) Quid Lumbricus rivalis Fn. gr. Nr. 260?

Fn. gr. Nr. 305.

Grønl. Kekkursab-Kuma.

86. Meckelia fusca (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 306.

Grønl. Pullateriak.

87. Meckelia angulata (Müll.)*)

Fn. gr. Nr. 303.

Grønl. Pullateriak.

Indvoldsorme.

1. Liorhynchus gracilescens Rud.

Fn. gr. Nr. 251. Ascaris tubifera.

Grønl. Urksub-kuma.

I Maven af Phoca barbata.

2. Ophiostomum dispar Rud.

♂: Fn. gr. Nr. 252, Ascaris bifida.

♀: Fn. gr. Nr. 250, Ascaris phocae.

Grønl. Atab-kuma, Neitsib-kuma.

Hos Phoca groenlandica og hispida, i Tarmkanalen.

3. Ascaris vermicularis Lin.

Fn. gr. Nr. 248.

Grøn. Koartak.

Hos Grønlænderne.

4. Ascaris lumbricoides Lin.

Fn. gr. Nr. 249.

Grønl. Kumarksoak.

Hos Grønlænderne.

5. Ascaris osculata Rud.

Hos Phoca groenlandica.

---

*) Quid Planaria operculata Fn. gr. Nr. 307?

*6. Ascarts Gasterostei Rud.

Fn. gr. Nr. 242, Gordius lacustris.

Grønl. Kakillisab-kuma.

Hos Gasterosteus aculeatus, i Tarmene.

*7. Ascaris Rajae Fabr.

Fn. gr. Nr. 253.

Grønl. Taralikkisab-kuma.

Hos Raja radiata, i Maven.

*8. Agamonema commune (Deslong.)

Fn. gr. Nr. 241; Gordius marinus.

Grønl. Kumak.

I Leveren hos flere Fisk.

*9. Nematoideum Alcae picae Rud.

Fn. gr. Nr. 257, Ascaris Alce.

Grønl. Akpab-kuma.

Hos Uria Brünnichii, i Tarmene.

*10. Dubium Gasterostci aculeati Rud.

Fn. gr. Nr. 243, Gordius globicola.

Hos Gasterosteus aculeatus hæftet i Mavens Yderværg; sædvanlig indesluttet i en Kapsel, sjelden frie; muligviis ere dog de frie Former ikke samme Dyr som de indkapslede.

*11. Distomum seriale (Rud.)

Fn. gr. Nr. 314, Fasciola Umblae.

Grønl. Ivisarkub-kuma.

Hos Salmo alpinus i Nyrene.

Denne Indvoldsorms Forekomst i Grønland er ikke ganske sikker, Fabricius har beskrevet den i Fauna groenlandica efter Exemplarer, som han havde undersøgt i Norge, og optager den kun, fordi han meente at have seet lignende i Grønland.

12. Distomum hepaticum Lin.

Fn. gr. Nr. 312.

Grønl. Sauab-kuma.

Findes undertiden hos Faarene og er formodentlig med disse bragt over fra Danmark

*13. Echinorhynchus Pleuronectis platessoides Rud.

Fn. gr. Nr. 254. Ascaris Pleuronectis.

Grønl. Okotab-kuma.

Hos Pleuronectes platessoides, i Maven.

14. Echinorhynchus acus Rud.

Fn. gr. Nr. 256, Ascaris versipellis.

Fn. gr. Nr. 255, Ascaris gadi.

Grønl. Okab-kuma.

Hos Gadus ovak, i Maven og Tarmene.

*15. Taenia armillaris Rud.

Fn. gr. Nr. 298, Taenia Tordae.

Grønl. Apkab-kuma.

Hos Uria Brünnichii i Tarmkanalen.

*16. Taenia Alcae Fbr.

Fn. gr. Nr. 297. b.

Grønl. Akab-kuma.

Forekommer sammen med forrige Art.

*17. Tetrabotiorhynchus migratorius Dies.

Fn. gr. Nr. 313, Fasciola barbata.

Grønl. Amikorsub-Kuma.

Hos Onychotheuthis, maaskee kun dennes Spermatophorer.

18. Schistocephalus dimorphus Crpl.

Fn. gr. Nr. 300, Taenia Gasterostei.

Grønl. Kakillisab-kuma.

Hos Gasterosteus aculeatus.

19. Tetrabothrium anthocephalum (Rud.)

Fn. gr. Nr. 296 b), Taenia phocarum.

Grønl. Urksub-kuma.

Hos Phoca barbata, i Tarmene.

20. Octobothrium rostellatum Dies.

Fn. gr. Nr. 297, Taenia Erythrini.

Grønl. Sullukpaukab kuma.

Hos Sebastes norvegius i Tarmene.

*21. Botriocephalus? Gadi barbati Rud.

Fn. gr. Nr. 299, Taenia scorpii.

Grønl. Kaneisub-kuma.

I Tarmene hos Gadus ovak.

22. Botriocephalus? Salmonis Carpionis Rud.

Fn. gr. Nr. 299, Taenia scorpii.

Hos Salmo carpio.

Efterskrift.

I de ovenstaaende Fortegnelser over Grønlands Krebsdyr, Annelider og Indvoldsorme ere, som jeg haaber, alle de beskrevne eller ialfald antydede Arter optagne; men i Virkeligheden ere disse Lister langtfra at give en nogenlunde udtømmende Oversigt over denne Deel af den grønlandske Fauna, og de forskjellige herværende naturhistoriske Museer besidde endnu mange hidtil ubeskrevne Arter, hvortil der her ikke kunde tages Hensyn. Hvad navnlig Indvoldsormene angaaer, da ere disse ikke bearbeidede siden Fabricius; Listen optager derfor saagodt som kun de af ham bekjendtgjorte Arter saaledes, som de af de nyere Systematikere ere blevne classificerede, hvorhos dog maa bemærkes, at næsten Halvdelen af Arterne (der her i Listen ere betegnede med en Stjerne foran Løbenummeret, kun ere utilstrækkelig kjendte, og deres Plads i Systemet derfor usikker.

Tillæg Nr. 3,

Udsigt over Grønlands Land-, Ferskvands- og Strandbreds-Arthropoder,

ved

J. C. Schiødte.

Grønland, som for største Delen ligger indenfor Polarkredsen og indtager den yderste Plads mod Øst i dette barske Jordstrøg, med sin ene Kyst er aaben mod Jishavet, mod Vest og Syd afspærret fra Amerikas Fastland ved et bredt Mellemrum af iisfyldt Hav og mod Nord flyder sammen med Nordpolens Jis, er med Hensyn til Land-Arthropodernes Udvikling stillet ugunstigere, ikke alene end enhver anden ligesaa stor Deel af det udstrakte Bælte, der mellem 70 og 60° N. B. omfatter et saa mægtigt Affnit af Amerikas, Asiens og Europas Fastland, men ugunstigere end ethvert andet bekjendt Land af lignende Udstrækning paa Jorden. Ifølge sin Beliggenhed i et geographisk Bælte, hvor Arterne have den videste Udbredelse fra Øst til Vest og hvor Slægterne kun ere det tarveligste Udvalg af den samme Hær af Former, der vedbliver at fylde Landene hele Kloden rundt over en Strækning af næsten fire hundrede Mile længere mod Syd, kan det neppe ventes at besidde en eneste ejendommelig Art, langt mindre en eneste ejendommelig Slægt. Det kan fremdeles, ifølge sin Plads ved den yderste østlige Grændse af dette Bælte, udsat for den usvækkede Indflydelse af uhyre store, aabne, øde og kolde Landstrækninger mod Vest, kun have et meget indskrænket Antal Arter. Thi skjøndt den Kyststrimmel, til hvilken Betragtningen af Grønlands Landfauna af notsom bekjendte Grunde maa blive indskrænket, vender ud mod en betydelig vestlig Havflade, og ved sine

sønderrevne Omrids hist og her tilbyder lune Fjordbale med frodig Plante-
vært, saa ere disse Fordele dog ikke større end de nødvendigt maatte være
for overhovedet at betinge en ikke til ganske enkelte Arter indskrænket Fauna:
og de ere i ethvert Tilfælde kun en svagere Udvikling af de samme For-
hold, der længere mod Vest, i de russiske Besiddelser paa Nordamerikas
Vestkyst, i Finland og paa den skandinaviske Halvø betinge en bestandigt
voxende Rigdom af Former og Arter, efterhaanden som Indflydelsen af
vestligt frossent Land bliver indskrænket og tilsidst ombyttet med saa gunstige
Betingelser som et stort vestligt Hav, gjennemkrydset af varme Strømninger,
og en heldigere Landgrændse mod Sydsiden. Den Stræben endelig, som
alle Jordens Lande have til Udtyndning, Tilspidsning og Udtakning mod
Syd, og som paa den sydlige Halvkugle omfatter selve Verdensdelenes
Fastlande, medens den paa den nordlige udpræger Kysterne i et større
Antal af mindre sydvendte Takker, en Omstændighed, der i saa høj Grad
begunstiger Formernes Sammenpresning sydefter i de enkelte Fauner,
heller ikke den kan komme Grønland tilgode, skjøndt det selv indtager en
saa anselig Plads mellem disse sydefter stræbende Halvøer; thi medens alle
de andre Nord for sig have en Landmasse, der i faunistisk Henseende er
idetmindste ligesaa heldig stillet som Grønlands Sydvestkyst, har Grønland
Nord for sig intet Andet end Polarhavets Iis.

Ganske anderledes stiller Forholdet sig for Arthropod-Faunen i det
dybere Hav udenfor Grønlands Kyst. Saagodt som ingen af de ovenfor
fremhævede Momenter kunne herved komme i Betragtning og flere af dem
faae her den omvendte Betydning. Det maa, afseet endog fra andre Om-
stændigheder, være indlysende, at Grønland, der med en saa betydelig Land-
masse træder saa dybt og saa isoleret ned i det nordlige atlantiske Hav,
allerede derved maa tilbyde heldige Vilkaar for Sammenhobning af saa-
danne nordatlantiske Krebsdyr, der forlange Vand af en vis Dybde og
Nærhed af en aaben Kyst. At saadanne, navnlig af Amphipodernes Orden,
ogsaa forekomme i rig Fylde i det grønlandske Kysthav, er ved Krøyer's
berømte Arbejder blevet nokson bekjendt. Et andet Spørgsmaal er det
derimod, hvorvidt de mange udmærkede Krebsdyr, man nu kun kjender fra
det grønlandske Hav, ere ejendommelige for dette. Men til dets Besvarelse
savnes endnu den nødvendigste Betingelse, nemlig en ligesaa grundig
Gjennemforskning af de øvrige nordiske Have som Holbøll's af de grøn-
landske.

Hvad der ovenfor blev bemærket om vestfra kommende Indvirkning paa den grønlandske Fauna af Land-Leddedyr er langtfra at gjælde ene om det Bælte, der ligger mellem 70 og 60° N. B. Den samme Følge af Aarsag og Virkning gjentager sig, kun, efterhaanden som man rykker længere mod Syd, med ringere Modsætning mellem Øst og Vest i Arternes Antal, i Amerika lige ned til New-York's Brede, i Asien lige ned til det midterste Højland, indtil dette mod Vest afløses af det kaspiske Hav og Middelhavets Bækken med dets østlige Indsnævringer — den pludseligst indtrædende og mest gjennemgribende Omskiftning i faunistiske Betingelser, der findes paa Jorden. For den hele her omtalte Masse af Fastland bliver det saaledes en gjennemgaaende Ejendommelighed, at Land-Arthropoderne, fra det yderste nordøstlige Hjørne, der indtages af Grønland, bestandig vore i Antal og Forskjellighed mod Vest og Sydvest, men uden at antage nogen væsentlig ny Karakteer, indtil Middelhavet skjærer sig ind og bevirker en fuldstændig Omvæltning. Saaledes stiller Forholdet sig idetmindste, naar Tingen tages i det Store, og der altsaa sees bort fra de Modifikationer i det Enkelte, som kunne bevirkes ved en Mængde lokale Aarsager, saasom Landenes Højde over Havfladen, Jordbundens mineralogiske Sammensætning, Vandmængden, Flodernes Retning, Bjergenes Højde og Strygning, Skovenes Udstrækning og mange andre Omstændigheder. Og forresten, eût on tous les talens de M. de Humboldt, il seroit impossible de faire sur la géographie des insectes ce qu'il vient d'exécuter relativement à celle des vegetaux*): en Sætning, der ikke har tabt i Gyldighed ved at være bleven fyrgetyve Aar gammel.

Det bliver saaledes kun en enkelt Yttring af langt mere omfattende Naturforhold, at Grønland af Land-Arthropoder ikke vides at besidde nogen ejendommelig Slægt og at dets Arter ere udbredte saaledes, at nogle naae ud mod Sydvest og Vest over det amerikanske Fastland til omtrent 55°, nogle videre ud over Asiens nordøstlige Hjørne, Behrings-Øerne, Kamschatka og Kurilerne indtil Egnene dybt inde i Siberien, vest for Baikal-Søen, ved Altai-Bjergenes Fod; at andre gaae lige mod Vest gjennem det nordlige Siberien til Nordkap og tildeels mere eller mindre dybt ned i Lapland eller over til Island; at andre endog radiere dybere ned i Europa, hvor

*) Latreille, Mém. de divers sujets de l'Hist. Nat. des Ins. p. 170 not.

de deels forekomme paa den danske og nordtydske Slette, deels fra det mellemste Skandinavien gjøre et Spring ud over denne og atter vise sig paa Alperne i en Højde af 2500 til 7000 Fod; og at nogle faa ikke alene trænge ned i de sydeuropæiske Halvøer, men endog naae over til Middelhavsbækkenets afrikanske Kyst. Der bliver endnu endeel Arter tilbage, hvis Udbredelse ikke nærmere er bekjendt, og som for Tiden altsaa alene kjendes fra Grønland; hvorvidt nogen af disse skulde være indskrænket til Grønland eller dog til det arktiske Amerika, derom kan der for Tiden ikke haves nogen begrundet Mening.

Jeg skal nu i systematisk Følge nærmere gjennemgaae Faunens Indhold efter den Kundskab, jeg for Tiden besidder om den, og dertil hist og her føje nogle Bemærkninger om Arternes Udbredelse og Synonymie; med Hensyn til Forekomst og Levemaade vil jeg saagodt som udelukkende været indskrænket til de Jagttagelser, Otto Fabricius har nedlagt i sin fortræffelige Bog.

Eleutherata.

Carabi. — Fire Arter, nemlig:

Nebria nivalis (Payk. Mon. Car. 52. XXXI), et enkelt Exemplar med røde Been, fundet af Holbøll. Udbredt, hist og her dog kun i en eller anden af sine talrige Varieteter med Hensyn til Farve, Størrelse og Form, saasom N. Gyllenhalii (Schønh. Syn. I. 196. 163. v.), N. hyperborea (Gyll. Ins. Sv. IV. App. 415) og N arctica (Sahlb. Ins. Fenn. 206. 1), over den største Deel af Lapland, løbende paa Alpesneen, indtil ned i det mellemste Sverrig, hvor den bliver sjelden, og til Island; Formen N. Gyllenhalii forekommer yderst almindelig, N. nivalis sjeldnere, paa Bündner, Urseler og Walliser-Alperne fra 7000′ ned til 3500′, sjeldent ned til 2500′.

Patrobus hyperboreus (Dej. Sp. Col. III. 30. 3). Jeg antager, at O. Fabricii Tenebrio fossor (Fn. grønl. 190. 139) maa henføres til denne Karab. Efter Fabricius gaaer den om Vinteren ind i de grønlandske Huse. Hans Tilføjelse: Dicunt Groenlandi, illum aures hominum ingredi, periculosum satis, unde ejus nomen groenlandicum *(Siutisortok)*, quod significat aures frequentantem; expellitur autem oleo phocarum: er forsaavidt af Interesse, som den muligviis kan hjælpe til at afgjøre, hvorvidt min vistnok noget dristige Konjunktur holder stik. Meget almindelig under Mos og Stene. Udbredt til Island.

Bradycellus cognatus (Gyll. IV. App. 455: Harpalus cogn.; Sahlb. Ins. Fenn. 261. 81: Harpalus Deutschi). Meget almindelig. Udbredt til Danmark, hvor den af og til forekommer i temmeligt Antal, navnlig ved Kjøbenhavn (ved Kallebodstrand under Tang, i Store Mose i Dyrehaven) og i Skovmoserne i det mellemste Nørrejylland.

Bembidium Grapei (Gyll. IV. App. 403). Almindelig. I Torneaa og Umeaa Lapmarker og i Jemteland alm. ved Flodbredder.

Kun tre af Familiens Grupper ere altsaa repræsenterede i Grønland, og af dem indbefatter den ene, Trechini, der overalt udmærker sig ved Rigdom paa alpine Arter, Halvdelen af Arterne.

Dytisci. — Kun to Arter, af hvilke den ene,

en *Hydroporus*, bestemt af Zetterstedt (Ins. Lapp. 138. 17) som H. nigrita F., fra hvilken den er aldeles forskjellig, er mig bekjendt som forekommende ved Nordkap, men ikke i Danmark; den anden,

Colymbetes dolabratus (Payk. Fn. I. 204. 13: Dytiscus dolabr.; Fabr. Fn. gr. 189. 138: Dytiscus marginalis), er udbredt ned i Lapland og paa Dovre. Den er i Grønland meget almindelig. Otto Fabricius har adskillige interessante Bemærkninger om den, saasom at der bestaaer en mira antipathia mellem den og hans Oniscus pulex (som efter Krøyer Grønl. Amphip. p. 27 er Gammarus locusta Mont.), og at Grønlænderne betjene sig af denne Antipathie til at rense deres Drikkevand, naar det er blevet Opholdssted for Vandkalve, idet de da sætte Tanglopper deri, hvorved en Udryddelseskrig opstaaer. Det sees endvidere af hans Beretning, at Grønlænderne have den samme Tro om den, som Menigmand mangfoldige Steder i Europa har om de større europæiske Arter af denne Familie, og om hvilken der kan læses endeel hos Aldrovand, Mouffet og andre gamle Autores; men medens man i Europa, saavidt mig bekjendt, har indskrænket sig til at antage dem for farlige for Heste og Kvæg, have Grønlænderne, hvem disse nyttige Dyr ere nægtede, maattet henføre deres Vandkalvs Skadelighed til deres egen Person. De antage, som Fabricius beretter, at den kan synkes med Drikkevandet, og at den da bevirker Døden, idet den bider Indvoldene itu; for at befrie sig fra den nedsluge de en overordentlig stor (permultum) Mængde Tran.

Gyrini. — Den i Grønlands ferske Vande forekommende

Gyrinus trænger til nærmere Undersøgelse og Sammenligning med

laplandske Exemplarer af G. opacus (Sahlb. Ins. Fenn. 47. 3; G. marinus Var. b. Zett. Ins. Lapp. 126. 2), med hvilken den dog sandsynligviis falder sammen som Art.

Staphylini. — Syv Arter og saaledes det største Antal, der i Grønland vides at forekomme af nogen Eleutherat-Familie; nemlig:

Quedius fulgidus (Fabr. Mant. Ins. I. 220. 14; Staphylinus groenlandicus Zett. Ins. Lapp. 61. 13); meget almindelig, men kun den ganske sorte Varietet er kommen mig for Øje. Forekommer under Stene, i hule Træer, i Kjeldere, Ruiner, Huler (jeg har samlet den i Mængde inde i Rom, i flere af de krainiske Huler og i Grotterne ved Syrakus), over hele Europa og i Nordafrika; endvidere i de amerikanske Fristater, hvor dog, modsat Forholdet i Grønland, Varieteten med røde Dækvinger synes at være overvejende eller maaskee den ene forekommende (cfr. Erichson Gen. et Sp. Staphyl. p. 527).

En mindre *Quedius*, bestemt af Zetterstedt (Ins. Lapp. 61. 16) som Staph. præcox Gyll. (II. 310. 16), der falder sammen med Staph. maurorufus Grav. (Mon. Micropt. 56. 20. Qued. maur. Er. Staph. 542. 28).

Micralymma brevilingue Schiødte (Naturhist. Tidsskr. N. R. I. 377. 2. Tab. IV. Fig. 2), fundet i stort Antal ved Fiskenæsset paa Øen Kikertarsoeitsiak under Mos paa grønlandske Grave. Er nær beslægtet med den paa Kysterne af Sverrig, Norge og Skotland forekommende M. brevipenne Gyll. (II. 234. 31. Schiødte l. c. Fig. 1.).

Anthobium Sorbi Gyll. (II. 206. 8). Et enkelt Exemplar, fundet af Holbøll, og som jeg i ingen Henseende kan adskille fra danske Exemplarer af den samme Art.

Endvidere tre Arter, opførte af O. Fabricius: *Staphylinus maxillosus* L. (St. balteatus Fn. grønl. 140), som angives at forekomme nu og da under Stene, men som jeg aldrig har seet fra Grønland; og to smaa Arter, *St. fuscipes* (l. c. 141) og *St. lignorum* (l. c. 142), som jeg heller ikke kjender, og om hvilke det ikke ved hans Beskrivelse kan afgjøres, til hvilken Slægt eller endog Gruppe, de maatte være at henføre, medens der dog ikke synes at være Grund til at betvivle, at de ere Staphyliner; forresten er deres Indfødsret maaskee ikke fuldkommen sikker, eftersom Fabricius kun har truffet dem i Grønlændernes Hytter, den første Art endog kun eengang, hvorimod den anden siges at være almindelig i raadne Loftsbjælker, en Angivelse, som vel maatte kunne lede til at finde den igjen.

Byrrhi. — Den grønlandske *Byrrhus* (Cistela stoica Fn. grønl. 131) henføres af Zetterstedt (Ins. Lapp. 92, 3) til Var. d. af B. fasciatus F., hvilken Varietet angives at være ejendommelig for det høje Norden. O. Fabricius har ikke fundet den i det Frie, men kun i Huse, og formoder at den er indbragt med Torv.

Simplocaria metallica (Sturm Deutschl. Ins. II. 111. 18. Taf. 34. Fig. B; Byrrhus picipes Gyll. I. 200. 8). Synes at være sjelden i Grønland. Udbredt i Lapland og forekommer desuden i Steiermark.

Curculiones. — Fire Arter.

Rhytidosomus scobina: nigropiceus unicolor, antennis pedibusque rufis, elytris callo humerali protuberante, interstitiis sulcorum dorsalium angustis, acute elevatis, imbricato-dentatis, lateralium latis, convexiusculis, sublævibus, singulis serie punctorum simplici impressis. Long. 3/4 lin.

Denne mærkelige Art, som jeg kun kjender af et eneste, af Holbøll fundet Exemplar (nu i det Kongl. naturh. Museums Samling), staaer nær nok ved Rh. globulus Herbst, fra hvilken den dog let adskilles ved sin ringere Størrelse og de øvrige til Diagnosen anvendte Kjendetegn. Af Slægten kjendes forøvrigt kun den nysnævnte, over en stor Deel af Europa udbredte Art, der ogsaa, men kun sjeldent, forekommer i Danmark.

En *Phytonomus,* af Zetterstedt bestemt som Ph. elongatus (Gyll. III. 99. 31; Curculio elongatus Payk. Mon. Curc. 48. 45), der ikke er bekjendt som nogen højnordisk Art og ikke engang forekommer i Lapland; jeg maa imidlertid forsaavidt slutte mig til denne Bestemmelse, som jeg ikke kan udfinde noget Punkt i Gyllenhal's Beskrivelse, der ikke fuldkomment passer paa de grønlandske Exemplarer.

To Otiorhynchus-Arter, der begge forekomme i Mængde, nemlig

O. maurus Gyll. (III. 293. 24; Curculio nodosus Fabr. Fn. Grønl. 136: hab. in plantis montanis et in gramine, men ikke Curc. nod. Müll. Fn. Friedr.), der er almindelig i Kurland, Lapland, dybt ned i Sverrig og paa Island; og

O. arcticus O. Fabr. (Fn. gr. 137; O. lævigatus Gyll. 292. 23; O. monticola Schønh. Curc. II. 603. 91), der har en lignende Udbredelse og tillige forekommer i Pyrenæerne.

Coccinellæ. — Den almindelige grønlandske *Coccinella* (C. trifasciata Fn. Grønl. 133) er *C. transverso-guttata* Faldermann (Illustrationes Insector. ab ill. Bungio in China boreali, Mongolia et Mont. altaicis collector. i

Mém. de l'Acad. Impér. des Sc. de St. Petersb. Sav. étrangers T. II. 454. 97; Cocc. 5-notata Kirby Fauna boreali-amer. 230. 313. C. 5; Cocc. ephippiata Zett. Ins. Lapp. 235. 9), der er udbredt ned i Canada og i Asien over Kurilerne og gjennem Siberien til Irkutsk, men ikke vides at forekomme i Europa.

Til disse 21 Arter, af hvilke kun 18 ere mig bekjendte efter Autopsie (nemlig med Fradrag af de 3 efter Fn. grønl. opførte Staphyliner), kommer endnu een, som rimeligviis virkelig har hjemme i Grønland, da den angives at forekomme i det Frie (maaskee dog kun i Nærheden af Huse?), nemlig *Silpha pedicularia* (Fn. grønl. 122), som dog ikke lader sig udfinde eller endog blot med Rimelighed gjætte paa efter Fabricii Beskrivelse. Endvidere opfører Fabricius to, for Tiden ubestemmelige, *Halticæ* (Fn. grønl. 134 og 135), af hvilke den ene angives at være funden paa Væggene af en grønlandsk Hytte, den anden paa Kaal i hans Have ved Frederikshaab; begge turde let være indførte fra Danmark, idetmindste den sidste. Endelig har jeg seet nogle Arter nedsendte fra Grønland, som deels med Rimelighed, deels med Sikkerhed kunne ansees som indførte; nemlig *Lathridius minutus* L., der let kan være bragt derop fra Danmark, og *Tomicus chalcographus* L., der, ligesom *Callidium fuscum* F., i ethvert Tilfælde maa være indført med Tømmer af Naaletræ, om end neppe fra Danmark.

Ulonata.

Af Ulonaternes Orden opfører Fabricius to Arter, af hvilke den ene, hans *Termes divinatorium* (Fn. grønl. 181), som han ogsaa formoder, uden Tvivl er indbragt fra Danmark. Ved den anden, *Libellula virgo* (l. c. 152), som han angiver at have seet en eneste Gang, altsaa, da han ikke nævner at have fanget den, vel kun flyvende og i nogen Afstand, er der al Sandsynlighed for, at han er bleven skuffet paa en eller anden Maade. At han anfører et særeget grønlandsk Navn for den, kunde ved første Øjekast synes at tale for hans Angivelse, men taber al Betydning, naar man bemærker, at det samme grønlandske Ord *(Tuktursak)* senere hen (p. 200) meddeles som Navnet paa en Tipula. Der er, ikke at tale om andre Grunde imod en Odonats, om end kun en Agrions, Forekomst i Grønland, kun ringe Rimelighed for, at et saa iøjnefaldende Insekt senere bestandigt skulde være blevet overseet, og flere Samlere, navnlig Vahl og

Holbøll, der begge meget godt kjendte de mere fremragende grønlandske Insekter af Udseende, have forsikkret mig om, at de aldrig havde seet nogen Libelle i Grønland. Den eneste sikkre grønlandske Ulonat bliver saaledes

Ephemera culiciformis Linn. (Fn. Sv. 1475), der synes at være almindelig nok, skjøndt den ikke opføres af O. Fabricius.

Synistata.

En lille Hemerobius-Art, nemlig *H. obscurus* Zett. (Ins. Lapp. 1049. 7) synes ikke at være sjelden; det Samme gjælder om to Phryganeer, nemlig

Phryganea grisea Linn. (Fn. Sv. 1484), der ogsaa forekommer i Lapland og forresten er almindelig over en stor Deel af Europa; hvorimod den anden Art,

Phryganea interrogationis Zett. (Ins. Lapp. 1063. 12), ligesom den nylig nævnte Hemerobius, alene kjendes fra Grønland.

Om den af O. Fabricius opførte *Phryganea rhombica* (153) falder sammen med nogen af disse Arter, eller om den virkelig skjuler den ægte Linneiske Art, der blandt andre Steder ogsaa i Lapland er høist almindelig, lader sig neppe bestemme ved hans Angivelser.

Han omtaler ligeledes en Phryganeelarve, som han fandt overvintrende under Isen, og om hvis Udvikling han opstiller nogle Formodninger. Efterat have angivet, at Phryganee-Larven om Sommeren forlader sit Rør og udvikler sig i en ganske ny Skikkelse, under hvilken den bliver et livligt, glubsk og hurtigt svømmende Dyr, kommer han paa et rigtigere Spor i sin strax efter (p. 197) yttrede Tvivl, om den Skabning, Grønlændernes Pamiortok, han har for Øje, dog ikke snarere kunde være en Slags „pupa semicompleta" til et ganske andet Dyr, hvorved han nærmest tænker paa en Ephemera; den er nemlig, som det fremgaaer af hans meget gode Beskrivelse, ingen anden end Larven til hans Minguk eller Colymbetes dolabratus. Ved denne Lejlighed faaer man forøvrigt endnu den Oplysning, at Phryganea- og Colymbetes-Larven udgjøre Bækørredens (? Salmo rivalis Fn. grønl. 127) fornemste Næring; p. 177 siges endog, at han aldrig har fundet nogen anden Føde end Insekter i dene Fisks Mave, en Omstændighed, som upaatvivleligt, i Forbindelse med hvad han ellers anfører som Ejendommeligt ved dens Levemaade, maatte kunne være til Hjælp ved Bestemmelsen af denne Laxeart.

Piezata.

Med Undtagelse af en lille, ogsaa nordeuropæisk, Art af Tenthredernes Familie,

Nematus ventralis Dahlb. (Consp. Tenthr. 9. 91), og to anselige, vidt udbredte arktiske Humler,

Bombus hyperboreus Schønh. (Vetensk. Akad. Handl. 1809. I. 57. Tab. 3. Fig. 2. (Fem.); Apis alpina Fabr. Fn. grønl. 155; Bomb. arcticus Kirby Suppl. to the App. of Capt. Parry's Voy. CCXVI (Fem.), og

Bombus balteatus Dahlb. (Bombi Scand. 36. 8. (Fem.); Bomb. Kirbiellus Curtis App. to the Narr. of a sec. Voy. &c. by Sir John Ross LXII. (Mas; an etiam Fem.?); Bomb. arcticus Kirby l. c. (Mas), bestaae de grønlandske Piezater, som ere komne mig for Øje, alene i Parasiter, med Hensyn til hvilke det, i Betragtning af det lidet kritiske Standpunkt, Bearbejdelsen af de talløse parasitiske Piezater endnu i det Hele indtager i Videnskaben, vil være en meget vanskelig Opgave at bestemme, hvorvidt de falde sammen med europæiske Arter eller ikke. Paa Grund af den yderst knappe Tid, der er mig indrømmet til nærværende Artikel, maa jeg indskrænke mig til at opregne disse Dyr summarisk, dog med exakt Angivelse af Slægterne.

De Sendinger, jeg har seet, indeholde af Chalcidernes Familie en Pteromalus; af Brakonernes en *Aphidius*, en *Rogas*, en *Alysia*, en *Perilitus* og to *Microgaster*-Arter; af Ichneumonernes en *Bassus*, en *Pimpla* (der i høj Grad ligner P. examinator Grav., men dog er forskjellig fra denne), en *Banchus*, tre *Campoplex*-Arter, en lille *Therion*, en *Atractodes*, en *Stilpnus*, en *Hemiteles*, to *Phygadeuon*-Arter, to *Ichneumon*-Arter, den ene *I. Lariæ* Curtis (App. &c. to the sec. Voyage &c. by Sir John Ross p. LXI. 2. Pl. A. Fig 1., der fra den røde Farve, med hvilken den her er fremstillet, varierer til næsten ganske sort) og to anselige *Cryptus*-Arter, der udmærke sig ved at staae lignende europæiske Arter yderst nær i Hunkjønnet, hvorimod deres Hanner fjerne sig i væsentlige Henseender fra de tilsvarende europæiske Arters Hanner. Jeg meddeler her de Beskrivelser af disse to Crypter, jeg i mange Aar har havt liggende mellem andre Optegnelser til den grønlandske Fauna.

Cryptus arcticus: niger, femoribus, tibiis tarsisque rufis, alis nigricantibus, abdomine rufo, petiolo nigro, abdomine *maris* lineari convexo.

Hunnen ligner baade i Størrelse, Form og Tegning den genuine

Cryptus obscurus Gravenh. (Ichn. II. 548, 91), hvorimod Hannen fjerner sig meget fra den nævnte Arts Han, der ikke er den af Gravenhorst beskrevne, men derimod Cryptus albatorius Vill. (Grav. Ichn. II. 536, 82). Under Navn af Cr. obscurus ere imidlertid flere Arter sammenblandede af Gravenhorst; en af dem har til Han Cr. leucostictus Grav. (Ichn. 538, 83).

Fem. — Long. 3 1/2 — 6 lin. — Caput transversum facie triangulari, dense nigropubescens, crebro minuteque punctatum Vertex brevis, longitudine plus duplo latior, utrinque æqualiter valde declivis. Frons profunde excavata, striga media longitudinali subtili impressa. Genæ latitudine oculorum, verticem versus paullo angustiores, transversim modice convexæ, postice parum convergentes. Hypostoma altitudine frontis, subconvexum, parte media ad longitudinem subelevata, striga parum distincta utrinque inclusa. Clypeus convexus, longitudine duplo latior, truncatus: anguli subrotundati; margo omnis depressus, lævis.

Antennæ paullo supra angulum inferiorem oculorum insertæ, thoracem abdomenque longitudine æquantes, setaceæ, gracillimæ, brevissime pubescentes, 40-articulatæ. Scapus ovatus, apicem versus sensim angustior, oblique truncatus. Articulus flagelli basalis triplo longior scapo eoque triplo gracilior, cylindricus; reliqui articuli longitudine sensim descrescunt.

Thorax capite multo latior, creberrime punctatus, pube nigra erecta densa obsitus. Scutum mesothoracis convexum, latitudine longius, distincte trilobum; apex modice declivis, subacute rotundatus; fovea antescutellaris profunda. Scutellum triangulare, elevatum, apice rotundatum. Epimera metathoracica a segmento mediali distincta.

Segmentum mediale alarum anticarum insertioni nonnihil humilius, quadratum, posterius paullo angustius, quadripartitum. Pars antica superior, horizontalis, transversim convexa, clathrosa, areis sex: area prima anterior, transverso-linearis, secunda posterior, media, longitudine triplo latior, subarcuata, ceteræ quattuor minores, trapezoideæ, ad latera areæ secundæ utrinque sitæ. Partes laterales perpendiculares, inter partem anticam et epimera sitæ, his dimidio angustiores, biareolatæ: area anterior minor, subquadrata, area posterior major, rectangula. Pars posterior maxima, subconcava, valde declivis, quinqueangularis, areis nullis: margo ejus anterior superior rectus; margines laterales anteriores paullo introrsum arcuati, marginem anteriorem longitudine æquantes; margines late-

rales posteriores recti, margine anteriori dimidio longiores, insertionem abdominis versus paullo convergentes, angulum acutum, tuberculiformem, cum marginibus lateralibus anterioribus efformantes.

Spiracula gastrothoracica sat magna, ovalia, subperpendicularia, apice inferiori posterius paullo vergentia, in area antica partis lateralis segmenti medialis sita; peritrema angustum, læve.

Alæ sat amplæ, nigricanti-fuscescentes, squamulis nigris, stigmate venisque omnibus fusconigris; areola cubitalis intermedia quinqueangularis, satis parva, vena anteriori brevissima Vena infero-exterior areolæ cubitalis interioris subangulata, rami dividentis vestigio.

Pedes elongati, graciles, rufofulvi, coxis, trochanteribus condylisque nigris, his apice badiis. Condyli breves, annuliformes, sutura recta, transversa, a trochanteribus separati. Femora postica intermediis tertia parte longiora, cylindrica. Tibiæ parce subtiliter spinulosæ.

Abdomen, petiolo haud computato, capitis thoracisque longitudine, scutum mesothoracicum æquans latitudine, ellipticum, dorso valde convexum, subtilissime reticulosum, totum saturate fulvo-rufum, rarius subcastaneum, petiolo tantum nigro Segmentum primum longitudine segmenti medialis; petiolus femoribus posticis nonnihil latior, planus, apicem versus dilatatus, subrecte ascendens; pars antica (Gravenh.) triangularis aut subquadrata, latitudine segmenti medialis, petiolo duplo latior, carinis duabus dorsalibus obsoletis: tubercula lateralia spiraculifera, angulum anticum partis anticæ efformantia, anguliformia aut obsoleta, spiraculo parvo, rotundato. Segmentum secundum omnium maximum, segmento tertio quartam partem longius; segmenta sequentia sensim magnitudine decrescentia, sextum, septimum et octavum in ventrem conniventia. Venter abdominis concavus, segmentis 1—6 medio carinatis.

Terebra thorace paullo longior, compressa, rufa; apex a latere visus lanceolatus; vaginæ angustæ, nigræ.

Mas. — Long. $3\frac{1}{3}$—$5\frac{1}{2}$ lin. — Antennæ capitis thoracisque longitudine, crassæ, setaceæ, rectæ, scapo breviore et multo crassiore quam in femina; articulus primus flagelli vix dimidio longior scapo; articuli tres sequentes inter se æquales, ceteri sensim magnitudine decrescentes.

Abdomen, petiolo haud computato, capite thoraceque paullo longius, lineare, convexum, segmento mediali nonnihil angustius Petiolus linerais, posterius vix dilatatus; pars antica petiolo vix dimidio latior, ob-

longo-quadrata, tuberculis lateralibus acute prominentibus. Segmentum secundum longitudine segmenti primi ejusque parte antica fere dimidio latius, oblongo-quadratum, lateribus obsolete rotundatum, apicem versus sensim paullo latius; segmentum tertium quartumque æquilata, nonnihil angustiora segmento secundo, oblongo-quadrata, lateribus rectis; segmenta reliqua magnitudine sensim decrescentia Venter concavus, segmentis 1—6 medio carinatis.

Color pedum et abdominis dilutior magisque fulvescens.

Cryptus Fabricii: niger, abdomine coeruleo, femoribus tibiis tarsisque rufis, alis fumato-hyalinis; *mas* mandibularum macula orbitisque oculorum facialibus flavis, abdomine lineari convexo.

Ichneumon moderator Fabr. Fn grønl. 198. 154.

Hunnen ligner stuffende Cr. tarsoleucus Grav. (Ichn. II. 447. 19), hvorimod Hannen meget fjerner sig fra denne Arts Han ved sine tykkere og kortere Antenner, sin tykke Thorax og sin langt kortere og bredere, forefter ikke afsmalnede Bagkrop.

Structura partium speciei antecedenti affinis, sed abdomen in utroque sexu longius.

Fem. — Long. 6—7 lin. — Caput et antennæ ut in Cr. arctico conformata, pubescentia tamen brevior, grisescens, hypostoma magis elevatum, infra antennas subtuberculatum, et anguli clypei recti.

Thorax capite parum latior, crebro punctatus; pubescentia parca, grisescens. Scutum mesothoracicum modice convexum, latitudine parum longius, distincte trilobum, anterius valde declive: apex fere perpendicularis, acute rotundatus, transversim obsolete impressus; fovea antescutellaris minus profunda quam in Cr. arctico. Epimera metathoracica distincta.

Segmentum mediale alarum anticarum insertioni minime humilius, quadratum, lateribus posterius nonnihil convergentibus, quadripartitum. Pars antica superior, subhorizontalis, postice nonnihil declivis, transversim parum convexa, clathrosa, areis quattuor: prima anterior, media, transverso-linearis, latitudine triplo brevior; secunda media, posterior, sexangularis, transversa, longitudine duplo latior; tertia quartaque maximæ, trapezoideæ, latera arearum duarum mediarum occupantes, posterius acuminatæ, spina acuta trigona terminatæ. Partes laterales ut in Cr. arctico conformatæ, area anterior tamen major magisque quadrata. Pars posterior

maxima, subconcava, valde declivis, quinqueangularis, areis nullis: margo anterior rectus aut arcuatus; margines laterales anteriores introrsum subarcuati, posteriores ejusdem longitudinis, insertionem abdominis versus valde convergentes, tuberculum acutum, spiniforme, trigonum cum marginibus lateralibus anterioribus apiceque areolarum lateralium partis anticæ efformantes.

Spiracula gastrothoracica sat magna, oblongo-ovalia, subperpendicularia, in area antica partis lateralis segmenti medialis oblique sita; peritrema latum, planiusculum, læve.

Alæ sat amplæ, fusco-hyalinæ, irideæ, squamulis nigris, stigmate venisque omnibus fusconigris; areola cubitalis intermedia quinqueangularis, regularis, magnitudine media. Vena infero-exterior areolæ cubitalis interioris arcuata, vestigio rami dividentis.

Pedes quoad structuram omnino ut in Cr. arctico descripti, saturate rufi, coxis et trochanteribus nigris, condylis castaneis.

Abdomen thorace fere duplo longius, elongato-ellipsoideum, latitudine mesothoracis, dorso valde convexum, subtiliter reticulosum, glaberrimum, totum obscure cyaneum, nitidum. Segmentum primum nonnihil longius segmento mediali; petiolus linearis, femoribus posticis angustior, a latere visus parum arcuatus, planus, lævis, apicem versus sensim dilatatus; pars antica triangularis, segmento mediali tertia parte angustior, longitudine petioli sed triplo latior illo, carinis duabus dorsalibus obsoletis: tubercula lateralia spiraculifera, angulos anteriores partis anticæ efformantia, anguliformia, obtusa, spiraculo minuto, rotundato, peritremate angusto, elevato. Segmentum secundum tertiumque æquilata, sextum, septimum et octavum ventre conniventia. Venter concavus, segmentis 1—5 medio carinatis.

Terebra segmenta abdominis 2—8 longitudine æquans, compressa, rufa; apex a latere visus lanceolatus, margine inferiori subtiliter serrato; vaginæ latiusculæ, nigræ.

Mas. — Long. 6—7 lin. — Caput macula media mandibularum, orbitis facialibus totis et punctis duobus ad marginem oculorum interiorem flavis. Antennæ ut in mare speciei antecedentis conformatæ.

Areæ laterales partis anticæ segmenti medialis linea transversa elevata divisæ; tubercula breviora.

Pedes femoribus, tibiis tarsisque rufo-fulvis.

Abdomen lineare, convexum, segmento mediali tertiam partem angustius. Pars antica segmenti primi segmento mediali triplo angustior, petiolo paullo brevior et vix dimidio angustior. Segmentum secundum, tertium quartumque ejusdem latitudinis, secundum quarta parte longius primo.

Glossata.

Af de talrige højnordiske Sommerfugle besidder Grønland ikke faa og deriblandt flere, som endnu ikke ere iagttagne længere med Vest. De grønlandske Arter ere deels beskrevne af O. Fabricius i Fauna grønlandica, deels af Prof. Zetterstedt i hans Insecta Lapponica, deels af Lefebvre i en Afhandling i Annal. de la Soc. Entomol. de France (Tom. V. 1836. p. 389: Description de quelques Lépidoptères nocturnes hyperboréens), deels af Curtis i Tillægget til Ross's anden Rejse; nogle af de nedenfor opførte Arter ere benævnte af Dr. Staudinger, en kyndig tydsk Lepidopterist, der i afvigte Sommer gjorde en Exkursion til Island, og hvem det ifølge hans Ønske blev overdraget at beskrive de i de kjøbenhavnske Samlinger indeholdte nye grønlandske Arter til det Arbejde, han agter at udgive over de højnordiske Glossater. Det turde dog let være, at den med Benyttelse af disse Kilder nedenfor meddeelte Liste, skjøndt den vistnok ikke optæller alle de Arter, der findes, og maaskee heller ikke alle dem, der allerede ere fundne i Grønland, dog er falden noget rigeligere ud i numerisk Henseende end den burde være det i Forhold til hvad der af distinkte Arter virkelig har foreligget Beskriverne.

Af Papilionernes Familie fire Arter, nemlig

Argynnis Chariclea Herbst (Pap. 10. 125. 47. Taf. 272. Fig. 5. 6; Papilio Tullia Fabr. Faun. grønl. 143; Arg. arctica Zett. Ins. Lapp. 899. 18). Efter Fabricius sjelden, i Bunden af Fjorddalene ved Randen af Bække. I Lapland meget sjelden.

Chionobas Balder Boisd. (Icon. Lep. 19. 189. 4. Tab. 39. Fig. 1. 2. 3);

Chionobas Bore Hübn. (Pap. Tab. 29. Fig. 134—136); begge udbredte gjennem Siberien til Lapland og Nordkap og den første tillige efter Boisduval's Angivelse til Island.

Colias Boothii Curtis (App. &c. p. LXV. 10. Pl. A. Fig. 3. 4. 5 og dens Varietet LXVI. II. Pl. A. Fig. 6 som C. Chione; C. Hecla

Lefeb. Ann. Soc. Ent. Fr. V. 384. pl. IX Fig. 3. 4, hvor den urigtig angives som stammende fra Island). Efter James C. Ross især truffen paa Blomsten af Oxytropis campestris og O. arctica. Skjøndt den i Grønland, at dømme efter de mange nedsendte Exemplarer, ikke kan være sjelden, og ved sin Størrelse og skjønne svovlgule Farve maa udgjøre en af den grønlandske Insektverdens mest iøjnefaldende Skikkelser, er den dog ikke opført af Fabricius.

Noktuernes Familie er rigelig repræsenteret, tildeels i ret anselige Arter. Hvorvidt den Larve, Fabricius (p. 193 fortæller om, og som i Aaret 1770 fortærede alt Græsset ved Angmakfivik, tilhører, som han formoder, Charæas graminis L., eller nogen af de nedenfor opførte Arter, vil ikke let kunne afgjøres uden i Grønland selv.

Agrotis quadrangula Zett. (Ins Lapp. 935. 4); — *A. rava* Herr. Schäff. Staudinger; — *A. islandica* Stdgr. — og A. *Drewsenii* Stdgr.

Noctua Westermanni Stdgr.

Hadena exulis Lefeb. (l. c. 392. Pl. X. Fig. 2, Labrador, og dens Hun: H. gelata Lefeb. l. c. 393. Fig. 3; H. marmorata Zett. Ins. Lapp 937. 2, Lapl.); — *H. Sommeri* Lefeb. (l. c. 391. Fig. 1); — *H. groenlandica* Zett. (Ins. Lapp. 939. 9) — og *H. picticollis* Zett. (l. c. 939. 8).

Aplecta occulta Rossi Var. implicata (Hadena) Lefeb. (l. c. 394. Pl. X. Fig. 5).

Plusia gamma L. (Fn. Sv. 1171); — *Pl. interrogationis* L. (Fn. Sv. 1172); — *Pl. parilis* Hübn. (Noct. Tab. 90. Fig. 422) — og Pl. *diasema* Dalm. (Boisd. Ind. 93; Zett. l. c. 948. 6); de to første Arter almindelige, de to sidste meget sjeldne.

Anarta algida Lefeb. (l. c. 395. Fig. 5), rimeligviis Fabricii Phalæna Myrtilli Fn. gr. 147, og en af de i størst Mængde forekommende Arter; — *A. amissa* Lefeb. (l. c. 397. Fig. 6. 7.), ligeledes højst almindelig; — *A. leucocycla* Stdgr. — og *A. vidua* Hübn. var lapponica Thunb. (Diss. Ins. Sv. 2. 42).

Af Phalænernes Familie:

Phæsyle polaria Boisd. Duponch. Var. Brullei Lefeb. (l. c. 399. Fig. 8); — *Cidaria brumata* Linn. (Fn. Sv. 1293).

Af Pyralidernes:

Botys hybridalis Hübn. (Pyral. Tab. 17. Fig. 114; Zett. l. c. 971. 2).

Af Tortrices:

Teras indecorana Zett. (l. c. 989. 3).

Af Tineernes:

Eudorea centuriella Schifferm. Syst. Verz. (E. borealis Lefeb. l. c. 400. Fig. 9); — *Pempelia carbonariella* Fischer v. Roeslerst. (Abb. 30); — og *Plutella senilella* Zett. (l. c. 1001. 2).

Om nogle af de i Fauna grønl. under Nr. 145—151 opførte og rimeligviis alle urigtigt bestemte Phalæner ved Hjælp af Fabricii Angivelser ville kunne henføres med nogen Sikkerhed til nogen af de ovennævnte Arter, synes mig meget tvivlsomt; kun om hans Ph. Myrtilli antager jeg det for højst sandsynligt, at min Tydning af den som Anarta algida Lefeb. kunde være at fastholde.

Antliata.

De i Grønland fundne Antliater ere ligesom Insekterne af de fleste andre Ordener i sin Tid blevne meddeelte til Prof. Zetterstedt og optagne i Ins. Lapp. En endnu fuldstændigere og med Hensyn til Behandlingen endeel grundigere Fortegnelse er meddeelt af Etatsr. Stæger i Naturhistorisk Tidsskrift, anden Række, 1. B. S. 346—369. Ingen af disse Forfattere har taget noget Hensyn til Fauna grønlandica, hvor nitten Antliater ere opførte og flere nye Arter ere opstillede, eller til Curtis's Beskrivelser og fortrinlige Afbildninger i Tillægget til Ross's anden Rejse. Den nedenfor meddeelte Fortegnelse er udkastet efter Stæger's Afhandling, kun med et Par Forandringer i Nomenklaturen; ved en nærmere Undersøgelse, end jeg for Øjeblikket kan faae Tid til, ville vistnok endnu et Par andre af Fabricii Benævnelser kunne gjøres gjældende.

Den grønlandske Myg, Fabricii Culex pipiens (171), henføres, maaskee nærmest paa Grund af Fabricii Bemærkning p. 210, af Curtis (App. &c. to. the sec. V. &c. LXXVI. 26) til Culex caspius Pallas (Reise durch verschied. Prov. des Russ. Reichs I. 475. 78. d., hvor den fremstilles altfor ufuldstændigt til at en Sammenligning kunde foretages), og beskrives af Zetterstedt (Ins. Lapp. 807. 6) som *C. nigripes*. Hvad Fabricius beretter om dens massevise Forekomst og smertefulde Stik er i Overeensstemmelse med hvad der i saa mange Rejsebeskrivelser fortælles om de højnordiske Egnes Myggeplage. Min afdøde Kollega, Dr. Pingel, har fortalt mig, at han paa sine Toure i Grønland oftere har seet Roerskerne i hans

Baad saaledes tilredte under Roeningen, at deres Ansigter overalt vare bedækkede med Blodstriber. I Tillægget til Ross's anden Rejse meddeler James C. Ross, at Myggene den 22de Juli i den varme Sommer 1830 bleve saa besværlige ombord paa Skibet, at de forhindrede Folkene fra at arbejde (so extremely troublesome, as to prevent the necessary duties of the ship). Han lægger til, at den viste sig i formelige Skyer (in perfect clouds over the marshes), og at dens Larve, hvad ogsaa Fabricius tidligere havde anført, udgjør et væsentligt Næringsmiddel for Ørreden (?the trout that inhabit the lakes.)

Chironomus polaris Kirby (Suppl. to the App. of Capt. Parry's Voy. CCXVIII; Curtis App. &c. LXXVII. 27. Pl. A. Fig. 14 og sagtens ogsaa Ch. borealis l. c. 28; Ch. hyperboreus Stæg. l. c. 349. 2); — *Ch. turpis* Zett. (l. c. 811. 8?; Stæg. l. c. 350. 3); — *Ch. frigidus* Zett. (812. 14; Stæg. 351. 4); — *Ch. variabilis* Stæg. (l. c. II. 571. 44. og l. c. 351. 5); — *Ch. basalis* Stæg. (351. 6); — *Ch. byssinus* Meig. (I. 46. 56; Stæg. 352. 7); — *Ch. aterrimus* Meig. (I. 47. 59; Stæg. 353. 8); — *Ch. picipes* Meig. (I. 52. 74; Stæg. 353. 9).

Diamesa Waltlii Meig. (Stæg. 353. 10).

Tanypus crassinervis Zett. (817. 1; Stæg. 354. 11); — *T. pictipennis* Zett. (818. 5; Stæg. 354. 12); — *T. tibialis* Stæg. (354. 13).

Ceratopogon sordidellus Zett. (820. 6. Stæg. 355. 14; Culex pulicans (Trykfejl for pulicaris) Fabr. Fn. grønl. 211. 173.) Efter Fabricii Beretning ligesaa besværlig som den grønlandske Simulia.

Tipula arctica Curtis (l. c. LXXVIII. 29. Pl. A. Fig. 15; T. rivosa Fabr. Fn. grønl. 156; T. nodulicornis Zett. l. c. 841. 8; Stæg. l. c. 355. 15.)

Fabricius siger, at den er hyppig om Sommeren i Græsset ved Randen af Bække; James C. Ross beretter derimod i Rejsebeskrivelsen (l. c.), at den viste sig i ligesaa stor Mængde som Myggen, og at dens Larve udgjør en væsentlig Deel af forskjellige Fugles Næring. I hans Fortegnelse over de paa Rejsen samlede Fugle anføres som saadanne (p. XXX) Charadrius semipalmatus (hiaticula) og pluvialis; ogsaa en Maage (gull p. LXXVIII), der blev aabnet efterat være seet ædende i Sumpene, havde en Mængde Larver i Maven.

Erioptera fascipennis Zett. (831. 9; Stæg. 355. 16.)

Trichocera maculipennis (Meig. I. 214. 4? Zett. 853. 4; Stæg. 356. 17; Tipula regelationis Fabr. Fn. grønl. 202. 157.)

Boletina grønlandica Stæg. (356. 18.)

Sciara iridipennis Zett. (827. 9; Stæg. 357. 19); — *Sc. flavipes* Panz. (Fn. Germ. CIII. 15; Meig. I. 283. 17; Stæg. 357. 20).

Simulia vittata Zett. (803. 3; Stæg 357. 21; Culex reptans Fabr Fn. grønl. 210 172). — Efter Fabricii Angivelse viser den sig i August sammen med den grønlandske Culex og er yderst besværlig (maxime infestans) om Aftenen.

Rhamphomyia nigrita Zett. Ins. Lapp. 567. Obs.; Dipt. Scand. I. 414. Obs. 1; Stæg. 357. 22; Empis borealis Fabr. Fn. grønl. 211. 174.)

Dolichopus grønlandicus Zett. (Dipt. Scand. II. 528; Stæg. 358. 23; Dolichopus tibialis Var. b. Zett. Ins. Lapp. 711.)

Helophilus grønlandicus Fabr. (Tabanus Fn. grønl. 208. 170; Helophilus bilineatus Curt. l. c LXXVIII. 30; Helophilus arcticus Zett. Ins. Lapp 295. 2; Dipt. Scand. II. 678. 2; Stæg. 359. 24); — *H. borealis* Stæg. (359. 25.)

Syrphus topiarius Meig. (III. 305. 47; Stæg. 360. 26; Scæva topiaria Zett. Ins. Lapp. 599 4. Dipt. Scand. II. 723. 26); — *S. tarsatus* Zett. (Scæva lunulata Ins. Lapp. 600 7. Obs.; Scæva tarsata Dipt Scand. II. 730. 33; Syrphus tarsatus Stæg. 360. 27); — *S. lapponicus* (Scæva lapponica Zett. Ins. Lapp. 598. 2? Dipt. Scand. II. 701. 3?; Syrphus lapp. Stæg. 360 28.); — *S. ambiguus* (Scæva Zett. Ins. Lapp. 608 38?; Dipt. Scand. II. 757. 60?; Syrphus ambiguus Zett. var.? Stæg. 361. 29.); — *S. hyperboreus* Stæg. (362. 30).

Sphærophoria strigata Stæg. (362. 31.)

Sarcophaga mortuorum Linn. (Fn. Sv. 1830; Volucella mort. Fabr. Fn. grønl. 206. 166; Stæg. 363. 32.) Efter Fabricius flokkeviis tilligemed den følgende Art paa det Sælhundekjød, Grønlænderne udbrede til Tørring paa Klipperne, og derved temmelig skadelig.

Musca erythrocephala Meig. (V. 62. 22; Stæg. 363. 33; Volucella vomitoria Fabr. Fn. grønl. 207. 167?); — *M. grønlandica* Zett. (Ins. Lapp. 657. 16; Stæg. 363. 34; Volucella cæsar Fabr. Fn. grønl. 207. 168?)

Anthomyia dentipes F. (Syst. Antliat. 303. 95; Meig. V. 144. 105; Stæg. 363. 35.); — *A. irritans* Fall. (Musc. 62. 58; Meig. V. 134. 91;

Stæg. 363. 36); — *A. frontata* Zett. (Ins. Lapp. 669. 35; Stæg. 363. 37); — *A. trigonifera* Zett. (Ins. Lapp. 669. 35; Stæg. 364. 38; — *A. arctica* Zett. (Ins. Lapp. 669. 34; Stæg. 364. 39); — *A. triangulifera* Zett. (l. c. 680. 83; Stæg. 364. 40); — *A. scatophagina* (Zett. l. c. 677. 69?; Stæg. 365. 41); — *A. striolata* Fall. (Musc. 71. 77. Meig. V. 173. 156; Zett. Ins. Lapp. 684. 103; Stæg. 365. 42); — *A. ruficeps* Meig. (V. 177. 62?; Stæg. 366. 43); — *A. ciliata* F. (Ent. Syst. IV. 333. 87; Meig. V. 159. 134; Musca spinipes Fall. Musc. 61. 55; Stæg. 366. 44).

Scatophaga squalida Meig. (V. 252. 10; Stæg. 366. 45); — *S. litorea* Fall. (Scatom. 4. 4; Meig. V. 254. 15; Stæg. 366. 46); — *S. fucorum* Fall. (Scatom. 5. 5; Meig. V. 253. 14; Stæg. 366. 47). — Hvorledes de i Fn. grønl. 161—163 opførte Arter forholde sig til disse, vil være nærmere at bestemme; skulde den som ny beskrevne Musca cloacaris kunne tydes paa nogen af dem (maaskee som S. litorea?), saa vilde Fabricii Benævnelse være at optage. Endvidere vil være at sammenligne A. apicalis Curt. l. c. LXXX. 33.

Cordylura hæmorrhoidalis Meig. (V. 237. 17; Zett. Ins. Lapp. 731. 27; Stæg. 366. 48).

Helomyza tibialis Zett. (Ins. Lapp. 767. 12; Stæg. 366. 49); — *H. geniculata* Zett. (l. c. 767. 13; Stæg. 366. 50).

Piophila casei Linn. (Fn. Sv. 1850; Meig. V. 395. 1; Stæg. 368. 51); — *P. pilosa* Stæg. (l. c. 368. 52).

Ephydra stagnalis Fall. (Hydromyz. 5. 5; Meig. VI. 118. 12; Stæg. 369. 53).

Notiphila vittipennis (Zett. Ins. Lapp. 718. 6?; Stæg. 369. 54).

Phytomyza obscurella Fall. (Phytomyz. 4. 8; Meig. VI. 191. 6; Stæg. 369. 55).

Suctoria.

En paa den grønlandske Hare i Mængde forekommende Art opfører Fabricius i Fauna grønl. som Pulex irritans (221. 193).

Rhynchota.

Fire Arter, som alle ere undgaaede Fabricius:

Heterogaster grønlandicus Zett. (Ins Lapp. 262. 3), noget større og mørkere end vor paa Hedegrund saa almindelige Art, H. Thymi Wolff;

en lille smudsigt guul Tettigonie af noget ejendommelig Bygning: *Cicada lividella* Zett. (l. c. 290. 5);

en Bladluus, *Aphis punctipennis* Zett. (l. c. 311. 7), der fornemmelig synes at have hjemme paa Birken og forekommer indtil langt ned i Sverrig; og

Dorthesia Chiton Zett. (l. c. 314. 1), i Grønland almindelig under Mos og Stene; jeg har kun seet den ved sin regelmæssige Belægning med snehvide Vorskjæl mærkelige Hun, men aldrig nogen Han.

Siphunculata.

Grønlændernes *Pediculus* (Fn. grønl. 215. 182), om hvilken Fabricius meddeler nogle Noticer, tilhører rimeligviis, ligesom Negerracens, en selvstændig Art.

Mallophaga.

I Fauna grønl. opføres en Art paa den grønlandske Hund (*P. canis* 215. 183), der nærmest vil være at sammenholde med Trichodectes canis De Geer Mém. VII. Tab. IV. Fig. 16, og af Fjerædere Arter paa de Fugle, han nævner som Corvus Corax, Anas Clangula, Uria grylle, Pelecanus Bassanus, Larus glaucus, Tringa striata, Charadrius hiaticula og Tetrao Lagopus, og af hvilke flere ere opstillede som nye. Hvad der i nyere Tid er samlet og nedsendt af denne Orden, er meget lidt; der er al Grund til at antage, at Arternes Antal maa være temmelig stort i Grønland.

Thysanura.

Jeg har ikke havt Lejlighed til at at see noget i Grønland fundet Dyr af denne Orden, som rimeligviis nærmest paa Grund af Vanskeligheder ved Indsamlingen og Opbevaringen synes at være bleven aldeles forsømt af de nyere Samlere; Arternes Antal er neppe saa ubetydeligt. Fabricius opfører 6 som Podura-Arter (Fn. grønl. Nr. 175—180), af hvilke de to sidste, *P. maritima* og især *P. humicola*, som han senere nærmere har fremstillet i sin Afhandling i Ny Saml. af det Kongl. D. Vidensk. Selsk. Skr. II. p. 297. Fig. 1, nok ville være til at gjenkjende. P. maritima angiver han som almindelig ved Havet, hvor den i Ebbetiden springer om=

kring paa de Vandpytter, der ere blevne tilbage i Fordybninger i Klipperne, indtil det tilbagetrædende Hav jager den højere op paa Kysten.

Araneæ.

Foruden den almindelige grønlandske *Lycosa,* af Fabricius urigtigt bestemt som *A. saccata,* og som er det eneste Dyr af denne Orden, jeg har seet fra Grønland, anføres en *Attus* og tre smaa Arter, der vanskelig ville kunne gjenkjendes, i Fn. grønl. 204—208.

Opiliones.

En Phalangium (?), mig ubekjendt, opført som Ph. opilio i Fn. grønl. 225. 203.

Acari.

Hvad jeg af denne Orden har seet fra Grønland indskrænker sig til en anselig *Bdella,* der forefandtes i det Kgl. naturh. Museums Magazin, og som for en lang Række af Aar siden er nedsendt af Kielsen. I Fauna grønl. opføres 9 Arter under Nr. 194—202. Af megen Interesse er den p. 221 meddeelte Underretning, at Grønlænderne forstaae at finde og uddrage Fnatmiden.

Pycnogona.

I Forhold til hvad man af denne ligesaa forsømte som interessante Orden kjender fra andre Egne maa Grønland ansees for rigt, eftersom idetmindste otte sikkre Arter ved Krøyer's vigtige Afhandling ere blevne bekjendte som Beboere af Grønlands Strandbredder; nemlig

Nymphon grossipes Kr. (Krøyer i Naturh. Tidsskr. 2. R. I. 108. 1; Pycnogonum grossipes Fabr. Fn. grønl. 210); — *N. longitarse* Kr. (l. c. 112. 4); — *N. brevitarse* Kr. (l. c. 115. 6);

Eurycyde hispida Kr. (Zetes hispidus Kr. l. c. 117. 7); *Pallene spinipes* (l. c. 118. 8; Pycnogonum spinipes Fabr. Fn. grønl. 211); — *P. intermedia* Kr. (l. c. 119. 9); — *P. discoidea* Kr. (l. c. 120. 10);

Phoxichilidium femoratum Rathke (Naturh. Selsk. Skr. V. I. 201 (Nymphon); Kr. l. c. 122. 11; Pycnogonum grossipes Var. Fabr. Fn. grønl. p. 231); og maaskee

Pycnogonum litorale Strøm (Sondm. Beskr. I. 209. Tab. I. Fig. 17; Fabr. Fn. grønl. 212; Kr. l. c. 126. 15), som Fabricius mener at have seet, men ikke senere gjenfandt i sine Samlinger. Endelig henviser Krøyer (l. c. p. 91**) til „den af Sabine under Navnet Phoxichilus proboscideus beskrevne, kæmpemæssige (2½" lange) Art, som er funden ved Øen Nord-Georgia, forsaavidt det har Rimelighed for sig, at den ogsaa vil forekomme ved den grønlandske Kyst".

Isopoda.

Oniscus sp. (O. asellus Fn. grønl. 228), efter Fabricius kun eengang funden under raadent Tommer og ifølge hans Beskrivelse forskjellig fra den Linneiske Art.

Asellus aquaticus L. (Fn. grønl. 227; A. grønlandicus? Kr. Amphip. 90. 36), i ferske Vande.

Oniscus marinus Fabr. (Fn. grønl. 229; Jæra nivalis Krøyer Amphip. 75. 90. 37?); efter Fabricius i talløs Mængde paa Stranden under Tang og Stene og den vigtigste Næring for Anas Boschas.

Amphipoda.

Den almindeligste grønlandske Tangloppe er ligesom paa vore Kyster *Gammarus locusta* Mont. (Oniscus pulex Fn. grønl. 231). Som en Art, der ogsaa undertiden stiger op i Tangen og ligeledes er aadselædende, nævner Fabricius en *Oniscus cicada* n. 233), der af Krøyer ansees for at være en Anonyx og nærmest A. gulosus Kr. (Naturh. Tidsskr. N. R. I. 611); hvorledes den samler sig ved Blodet af en dræbt Sælhund og om dens Krigsforhold til Gammarus locusta berettes p. 256 og 259. Som forekommende paa Strandbreddene nævner Fabricius endnu to andre, ikke nærmere bekjendte Amphipoder, *Oniscus arenarius* n. 234 og *O. Strømianus* n. 235.

Entomostraca.

Af Strandbreds- og Ferskvands-Arter ere beskrevne:

Nebalia bipes Fabr. (Krøyer Amphip. 91. 40; Naturh. Tidsskr. 2 R. II. 436; Cancer bipes Fn. grønl. 223), paa sandede Strandbredder, især ved Flodmundingerne.

Branchipus paludosus Müll. (Zool. Dan. Tab. 48; Kr. Amphip. 91. 41; Cancer stagnalis Fabr. Fn. grønl. 224), tilfjelds, i staaende Vande.

Daphnia rectispina Kr. (Amphip. 91. 43; Daphne pulex Fabr. Fn. grønl. 238), almindelig i staaende Vande.

Lynceus lamellatus (Müll. Entomostr. 73. Tab. IX. Fig. 4—6?; Kr. Amphip. 92. 44).

Apus glacialis Kr. (Naturh. Tidsskr. 2 R. II. 431), ogsaa forekommende paa Island.

Sammenfatter man, hvad der i denne Fortegnelse er opregnet af Insekternes og Arachnidernes Klasser, vil Antallet ikke belobe sig til fuldt 180 Arter. Vil man, i Betragtning af den Ufuldstændighed, med hvilken især endeel af de lavere Former og navnlig Mallophagerne kunne forudsættes at være repræsenterede i Listen, afrunde Tallet ved at sætte det til 200, saa bliver det endda halvtredsindstyve Gange mindre end Danmarks Fauna, naar denne beregnes som omfattende Øerne og Halvøen til Eideren, kan anslaaes at belobe sig til. Som et af de mest karakteristiske Træk i den grønlandske Fauna kan udhæves det overvejende Antal og den tildeels massevise Optræden af saadanne Insekt-Arter, der tilbringe Larvelivet i ferskt Vand og Moradser og som ved at afgive en væsentlig Næring for Fugle og Fiske blive af en ikke ringe Betydning for Menneskets Existents

---

Den korte Tid af et Par Uger, der af den ærede Udgiver af dette Værk har været mig indrømmet til foranstaaende Artikel, og som ved andre Studier, der ikke strax kunde henlægges, ligesom ved Forelæsninger og anden Embedsgjerning er bleven indskrænket til mindre end det Halve, maa tjene til Undskyldning for, at Adskilligt, om hvilket man kunde ansee sig for berettiget til at vente bestemtere Oplysning af mig, er blevet henstillet til yderligere Undersogelse. Dog ligger Grunden hertil i flere Tilfælde tillige i Utilstrækkeligheden af de grønlandske Samlinger, Museet for Tiden er i Besiddelse af; de indskrænke sig nemlig, hvad Insekter og Arachnider angaaer, saagodt som ene til hvad jeg har kunnet skaffe tilveje ved Kjøb og Bytte, ofte fra anden eller tredie Haand, med Undtagelse af et lille, men meget værdifuldt Bidrag fra den fortrinlige Samler Holbøll, der blandt

andet indeholdt den grønlandske Micralymma og den ovenfor opførte nye Rhytidosomus. Der er saaledes fra Museets Side al Anledning til at ønske, at de i Grønland bosatte Mænd, der have arvet O. Fabricii og Holbøll's Iver for Landets Fauna, ogsaa ville interessere sig for at see den rigeligere repræsenteret i Kjøbenhavns offentlige entomologiske Samling end den nu er.

Tillæg Nr. 4,

Fortegnelse over Grønlands Bløddyr

af

O. A. L. Mørch.

Mollusca Grønlandica.

Ord. I. Geophila.

Gen. 1. Limax L.

*1. L. agrestis L. (ifølge Wormskiold.)

Gen. 2. Vitrina Drp.

2. V. angelicæ Bk. & Møll. Pfr.
Den nydelige lille Moepatte. Olaf. & Poulsens Reise i Island.
Helix pellucida Fabr. F. gr.

Gen. 3. Conulus Fitz.

3. C. Fabricii (Helix) Bk. & Møll. Pfr.

Gen. 4. Helicella Lam.

*4. H. Steenstrupii n. sp.
Helicella sp. Stp. Conch. von Island.

---

* Betegner at Artens Forekomst paa Grønland ikke er sikker.

! Betegner at Forfatteren har seet autentiske Exemplarer.

Helix nitida Fabr. F. gr. n. 385 verosim.
Helix alliaria Forbes, Britt. Asoss. 1839. p. 142.

Gen. 5. Helicogena Risso.

*5. H. (Tachea) hortensis Müll. (Igaliko. Wormskiold).
Helix subglobosa Binney.

Gen. 6. Pupa Drp.

6. P. (Vertigo) Hoppii Møll. Pfr.
Pupa Steenbuchii Bk. 1847 *).

Gen. 7. Succinea Drp. (Neritostoma Kl.)

7. S. grønlandica Bk. Møll. Pfr. (Kuksuk.)
Succinea putris L. var.? Stp. Conch. v. Island *).

Ord. II. Hygrophila.

Gen. 8. Planorbis Guettard.

8. P. (Nautilina) arcticus Bk. & Møll. Dkr.

Gen. 9. Limnæa Lam.

Sbg. Limnophysa Fitz.

9. L. Vahlii Bk. & Møll.

10. var. *α.* nitens. L. Pingelii Bk. & Møll. (I en Dam ved Nepisetsundet).

11. var. *β.* leucostoma. L. Mølleri Bk. 1847. L. grønlandica Jay. Cat. (Bk. olim).

12. var. *γ.* malleata.

13. var. *δ.* parva, peristomate sæpe soluta, linea elevata parietali.

14. L. Wormskioldii Bk. 1847, Species intermedia. T. umbilicata, solidissima; spira elongata, acuminata; sutura profunda; apertura semilunari, interdum soluta.

15. L. Holbølli Bk. & Møll.

---

*) 24ter Versammlung deutscher Naturforscher in Kiel 1846.

Gen. 10. Monotigma Gray. Sow. Man. 1839.

16. M. (Menestho) albula (Turbo). Fabr. Møll. Stimps.

Pyramis striatula Couthoy. Bost. Journ.

Gen. 11. Scalaria Lam. (Scala Kl.)

17. S. grønlandica Perry Conch. 1811.

Turbo clathrus grønlandicus Ch. XI. f. 1878. 79.

Scalaria communis var. Lam.

Scalaria planicostata Kiener.

Sbg. Acirsa n.

18. S. borealis Bk. Geol. Proc. 1841. Bronn. Index. Pal.

Scalaria Lyell. on the Rising of Sveden. t. 2. f. 11. 12.

Scalaria Eschrichtii Holb. & Møll.

Scalaria undulata Sow. Thes.

Gen. 12. Philine Ascan. (Bullæa Lam.).

19. P. quadrata S. Wood. Bullæa granulosa „Sars" Møll.?

20. P. punctata (Bullæa) Møll. non Adams.

Gen. 13. Cylichna Lovèn. (Oliva Klein).

21. C. alba (Bulla) Brown. Lovèn.

Bulla corticata Bk. Møll.

Bulla triticea Couthoy.

22. C. Reinhardi Holb. & Møll. (Bulla oryxa Totten?)

Sbg. Roxania Leach.

23. C. insculpta (Bulla) Totten. Gould.

(Bulla Reinhardi Møll. p. p.)

Gen. 14. Utriculus Brown.

24. U. turritus (Bulla) Møll. Bulla obstricta Gould.?

Gen. 15. Diaphana Brown. (Amphisphyra Lovèn).

25. D. debilis Gould. Phil.

Bulla subangulata Møll.!

A globosa Lovèn?

26. var. α. spira anguste umbilicata.
27. var. β. spira clausa.

Ord. III. Gymnobranchia.

Gen. 15. Dendronotus Alder & Hancock.

28. D. Reynoldsii Couthoy. Bost. Journ.
    Doris arborescens Fabr. (Tritonia) Møll.
    Amphitritidea Fabricii Bk. 1847.
29. jun? Tritonia Ascanii Møll.

Gen. 16. Doris L.

30. D. liturata Bk. Møll.
    Doris muricata (Müll.) Sars.
31. D. acutiuscula Stp. Møll.
32. D. obvelata Müll.

Gen. 17. Polycera Cuv.

33. P. Holbøllii (Euplocamus) Møll.
34. P. sp. altera ex icone Holbøllii.

Gen. 18. Proctaporia n.

*35. P. fusca (Doris) Fabr. F. G. fig. 10.

Gen. 19. Aeolis Cuv.

36. A. salmonacea Couthoy. Bost. Journ.
    Doris papillosa Fab.
    Aeolis papilligera Bk. 1847.
    Aeolis bodoensis Møll. non Gun.
37. A. bostoniensis Couth. Omenak. Olrik.
38. A Olrikii n. sp. aff. A. gymnotæ Couth., sed utrinque fasciculis c. XII. fasciculorum papillis confertis, in linea recta transversa digestis; dorso nudo.

Gen. 20. Tergipes Cuv.

39. T. rupium Møll.

Ord. IV. Gymnosomata. Blv.

Gen. 21. Clione Pallas.

40. C. limacina Phips. (Gr. Augursak. Ataursak).

Clione papilionacea Pallas.

Clio retusa Müll. Fabr.

Clio borealis Brug.

Ord. I. Tænioglossata Troschel.

Gen. 22. Onchidiopsis Bk.

41. O. grønlandica Bergh.

42. O. sp. n.? (leg. ill. Dorph.)

Gen. 23. Marsenina Gray.

43. M. grønlandica (Sigaretus) Møll.

Marsenia grønlandica Bergh. (Bk.) t. v. f. 12?

Oxynoe glabra Couth. verosim.

Sbg. Oithonella n.

44. M. micromphala Bergh.

Gen. 24. Velutina Flem. Gray. Blv.

Sbg. 1. Velutella Gray.

45. V. flexilis Mont. Lask.

V. plicatilis Lovèn non Müll. qvæ Akera bullata (Fabr.)

Sbg. 2. Velutina Flmg.

46. V. lanigera Møll.! Sars!

H. haliotoides Fabr. sec. mss. autoris.

47. V. haliotoides (Helix) Müll. Møll. Lovèn.

48. var. grandis. Nerita bullata Ch. x. p. 307. f. 1598-99.

Bulla neritoidea Ch. l. c. lin. 20, Julianehaab.

Sbg. 3. Limneria H. & A. Adams.

49. V. zonata Gould. (Godthaab Holb.)

Galericulum undatum Brown teste Gould.

49a. var. grandis. Velutina canaliculata Bk. 1847. (Arsut Barret.)

Gen. 25. Lacuna Turton.

Subg. 1. Epheria Leach.

50. L. vincta Mont.

Turbo divaricatus Fabr. non L. (Lacuna) Møll. Lovèn.

51. L. glacialis Møll. Middend.

Sbg. 2. Lacuna Turt. (Temana Leach.)

52. L. pallidula Da Costa. Møll.

Gen. 26. Littorina Fer. (Cricostoma Kl.)

53. L. grønlandica Ch. Mke.

Nerita littorea Fabr.

T Davidis Bolt.

L. castanea Desh.

L. patula Jeffr.

54. var. lævior. Nerita littoralis Müll. prod. 2953. Fabr.

Lit. palliata Say.

Lit. arctica Møll.

*55. L. obtusata L. an monstr. præcedentis?

Gen. 27. Natica Adanson.

56. N. affinis (Nerita) Gm.

Natica clausa Sow.

N. septentrionalis Bk. Møll.

N. consolidata Couthoy.

Ootheca Mohr. Isl. t. VII. f. 2.

Gen. 28. Mamma Kl.

Sbg. 1. Lunatia Gray.

57. M. grønlandica Bk. Møll. Lovèn.

Natica pallida Brod & Sow. ?

Sbg. 2. Mamma Kl. ?

58. M. borealis Gray. 1839. Bechy. Voy. t. 37. f. 2.
jun. Natica immaculata Totten.
N. nana Møll.

Sbg. 3. Amauropsis. n.

59. M. islandica (Nerita) Gm.
Natica helicoides Johnst.

60. var. N. fragilis Sab. Natica cornea Møll.

Gen. 29. Amaura Møll.

61. A. candida Møll. H. & A. Adams. Gen. t. f.

Gen. 30. Bithynia Leach.

*61. B. tentaculata L. (Ny Herrenhut. Martens.)
Paludina impura Drp.

Gen. 31. Rissoa Freminv.

Sbg. 1. Paludinella Pfr. Bk.

62. R. saxatilis Møll!
Trochus striatellus Fab. non L.
Rissoa arctica Lovèn!

63. R. globulus Møll.

Sbg. 2. Onoba H. & A. Adams.

64. R. castanea Møll.
R. exarata Stimps. Sh. N. England p. 34. t. 1. f. 3. verosim.

65. R. scrobiculata Møll.

Gen. 32. Rissoella Gray. 1848. (Jeffreysia Alder.)

66. R. eburnea (Rissoa) Stimpson. Bost. Journ. Proc. IV. 14. Shells. of N. England p. 34. t. 1. f. 1. sed spm. grønlandica differunt: labro medio coarctato et columella torta. Møller Index. Addende Nr. 4. Gasteropus. (Godthaab 60 Favne Holb.)

Gen. 33. Skenea Flemg.

67. S. planorbis (Turbo) Fabr. Møll. Lovèn.

Gen. 34. Cyclostrema Marryat.

68. N. costulata (Margarita) Møll. Forbes & Hanl.
(Godthaab 60 Favne Holb.)

Gen. 35. Turritella Lam.

69. T. erosa Couthoy. Bost. Journ.
T. polaris Bk. & Møll.

Sbg. Mesalia Gray.

70. T. reticulata Michel & Adams. Bost. Journ.
Turritella lactea Møll.

Gen. 36. Cerithium Adanson.

Sbg. Bittium Leach.

71. C. arcticum nob. (Sukkertoppen 65 Favne Holb.)
Turritella? costulata Møll. nec Lam. nec Riss.

Gen. 37. Trichotropis Brod & Sow.

72. T. borealis Brod & Sow.
T. atlantica Bk.

73. T. conica Møll.
(Ved Fladøerne 30 Favne; Søndre Strømfjord 60 Favne.)

Gen. 38. Aporrhais Aldrovand.

74. A. occidentalis Bk. (Et Brudstykke fra Dr. Vahl.)

Gen. 39. Cancellaria Lam.

Sbg. Admete Kröyer.

75. C. viridula (Tritonium) Fabr. Adams. Gen. t. 29. f. 5.
Admete crispa Møll.
C. buccinoides Couth.
C. Couthoyii Jay.

Ord. II. Toxoglossata Trosch.

Gen. 40. Pleurotoma Lam.

Sbg. Ischnula Clark. (Pleurotomina Bk.)

76. P. turricula Mont. var.

Subsp. 1. Murex angulatus Don.

Defrancia nobilis Møll.

Pleurotoma Mølleri Reeve f. 324.

Defr. lactea Møll. teste Reeve.

77. Subsp. 2. Defrancia scalaris Møll.

Fusus turriculus Gould.

78. Subsp. 3. Defrancia exarata Møll.

Pleurotoma rugulatus „Møll.“ Reeve f. 345.

79. P. Woodiana Møll.

Pleurotoma leucostoma Reeve f. 278.

D. reticulata Vahl. teste Reeve.

D. harpularia Couth. teste Lovèn.

Tritonium roseum Sars. Lovèn Nr. 89.

80. P. elegans Møll. non Scachi.

Tritonium declive Lovèn Nr. 92 ?

Sbg. Oenopota Mørch.

81. P. pyramidalis Strøm.

Subsp. 1. Fusus pleurotomarius Couth.

Defrancia Vahlii Bk. Møll. Reeve.

82. P. cancellata (Fusus) Michel & Adams. 1841.

Defrancia cinerea Møll!

Tritonium Pingelii Sars!

83. var. purpurea. D. Pingelii Bk. Møll.

84. P. violacea Mich. & Adams.

Defrancia cylindracea Møll.

Pleurotoma greenlandica Reeve f. 343.

D. suturalis Møll. teste Reeve.

85. var. spira brevior Pl. livida Reeve f. 316 non Møll.

86. var. ventricosa. Defrancia Beckii Møll.

87. P. borealis Reeve. f. 277. (Errata.)

Defrancia scalaris „Vahl.“ Reeve olim.

Defrancia livida Møll. (non L.)

88. var. ventricosa, pallida.

Defrancia viridula Møll. non Fabr.

Pleurotoma decussata Couthoy non Brown.

Ord. III. Ancistroglossata.

Gen. 41. Tritonium Müll.

89. T. glaciale L. Ch. Lam.

Buccinum carinatum Phips. Voy.

*90. T. Hancockii nob. B. grønlandicum Hanc. Reeve non Ch.

91. T. scalariforme Bk. & Møll.

Buccinum tortuosum Reeve f. 11.

B. tenue Gray Reeve f. 27?

92. T. undatum L. Midd. Beitr. p. 482. 4 f. 3. (Holb. Olrik).

93. T. Donovani „Gray". Reeve f. 2. (Olrik).

94. T. grønlandicum Ch. x. p. 177.

Tritonium undatum Fabr.

Buccinum cyaneum Brug. Bk. Møll. Lovèn. Sars.

Buccinum boreale Leach Rozet Journ. 1819. p. 464.

95. var. α. B. hydrophanum Hancock.

96. var. β. B. tenebrosum Hancock. An. vol. 18. t. V. f. 12.

97. var. γ. B. Humphreysianum Møll. non Bennet.

98. T. undulatum Møll.

Buccinum glaciale Don. Brown. verosim.

Buccinum tubulosum Reeve.

Buccinum labradorense Reeve!

Buccinum undatum Midd. Beitr. 482 non L.

99. T. Humphreysianum Bennet?

Buccinum ciliatum Reeve f. 1.? non Fabr.

100. T. ciliatum Fabr. Møll.

Buccinum Mølleri Reeve f. 29.

Buccinum tenebrosum var. borealis Midd. Beitr. t. 3 f. 7. 8.

101. var. lævior.

Gen. 42. Fusus Klein.

Sbg. 1. Neptunea Bolten.

102. F. despectus L. Fabr.

103. var. Tritonium fornicatum Fabr.

Voy. de la Recherche tab. 2. spm. orig. Fabricii.

104. var. Fusus carinatus Pennant Lam.

105. F. tornatus Gould. var. (leg. Holb. spm. 1.)

Fusus borealis Phil. Abbild.

Sbg. 2. Tritonofusus (Bk.) n.

106. F. Kroyeri, Møll. (Arsut L. Barret. & Holb.)

Fusus arcticus Phil. Abb.

107. F. latericeus Møll. !

Tritonium incarnatum Sars! Reise til Lofoten.

Sbg. 3. Sipho Klein.

108. F. islandicus Ch. 4. f. 1312. 13. (Dr. Pingel.)

Tritonium antiquum Fabr. non L.

109. F. Holbøllii Møll.

110. F. propinquus Alder.

F. Sabinii Hanck. An. vol. 18. pl. V. f. 10.

Sbg. 4. Volutopsius n.

111. F. norvegicus Ch. var. (Past. Jørgensen leg.)

F. Largillierti Petit. Journ. de Conch.

Gen. 43. Murex L.

Subg. Trophon Mtf.

112. T. clathratus L.

Tritonium Rossii Leach. (opløst i en Fiskemave).

112. var. T. Bamffii Don.

14. T. Gunneri Lovèn.

Trophon Bamffii Møll. pp.

115. T. craticulatus (Tritonium) Fabr.

Trophon Fabricii Bk. Hancock.

Murex borealis Reeve.

Gen. 44. Purpura Aldrov.

116. P. lapillus L. Fabr. Neritiksokfjorden.

var. P. imbricata Lam. Nr. 31.

Gen. 45. Columbella Lam.

Sbg. Astyris H. & A. Adams.

117. C. Holbøllii (Mangelia) Bk. Møll.

Pleurotoma viridula „Møll." Reeve.

Buccinum rosaceum Gould. sed spira lævis nec costulata.

Gen. 46. Mitra Lam.

Sbg. Nebularia Sws. (Volutomitra Gray.)

118. M. grønlandica Bk. Møll.

Ord. IV. Thecosomata Bl.

Gen. 47. Limacina Cuvier.

119. L. helicina Phips. (Gr. Tullukaursak.)

Limacina helicialis Lam.

Argonauta argo? Müll. prod.

Argonauta arctica Fabr.

Gen. 48. Heterofusus Fleming.

120. H. balea (Limacina) Møll.

Spirialis Gouldii Stimpson Conch. of N. England.

G. 49. Clio Browne. L. (Cleodora Per. & Less.)

121. C. pyramidata L. (Mundingen af Davidsstrædet. Holb. Rink.)

Ord. I. Rhipidoglossata Troschel.

Gen. 50. Trochus Lister (Zizyphinus Leach.)

122. T. occidentalis Michel & Adams. Stimpson.
   Trochus formosus Forbes An. & Mag.
   Margarita alabastrum Bk, & Lovèn. Forb. & Hanl.

Gen. 51. Margarita Leach.

123. M. grønlandica Ch. v. f. 1781. p. 108. Gm. Wood.
   M. umbilicalis Brod. & Sow.
   M. undulata var. lævior Møll.
124. var. α. M. sulcata Sow. Midd. t. 8. f. 45. 46.
125. var. β. M. costellata Sow. & Brod.
126. var. γ. M. undulata Sow. & Brod.
   Trochus cinerarius Fabr. pp.
   Margarita striata Leach teste Forb. & Hanl.
127. M. cinerea Couthoy Bost. Journ.
   Trochus cinerarius var. Fabr. F. Gr.
   Margarita striata var. grønlandica Møll.
   Margarita sordida Hancock. An. & Mag.
   M. grønlandicæ Ch. forma despecta nob.
128. var. grandis. M. striata Brod. & Sow (cl. Olrik.)
129. M. helicina Phips. Fabr.
   Trochus neritoides Gm.
   Helix margarita Laskey.
   Margarita arctica Leach.
130. M. argentata Gould. Middend.
   Margarita glauca Møll. Index.
   Margarita Harrisoni Hancock. An. & Mag.?
131. M. Vahlii Møller.
   Margarita pusilla Jeffr. Forb. & Hanl.?

Gen. 52. Scissurella d'Orb.

132. S. crispata Fleming var. Møll. append. Nr. 3.

Ord. II. Orthodonta n.

Gen. 53. Pilidium Forb. & Hanl. Midd.

133. P. rubellum (Patella) Fabr. Gm. Møll. Lovèn. Sars.

Gen. 54. Lepeta Gray. (Cryptobranchia Midd.)

134. L. cæca (Patella) Müll. Lovèn.
var. P. candida Couthoy. P. cerea Møll.

Gen. 55. Tectura Aud. & M. Edw. (Lottia Gray.)

135. T. testudinalis (Patella) Müll. Møll. Lovèn.
P. testudinaria grønlandica Ch. x. f. 1814. 15.

Gen. 56. Cemoria Leach.

136. C. noachina (Patella) L. Mantis. plant.
Patella fissurella Müll. prod. 2865, Gm.

137. C. n. sp.? C. apertura Mont. C. Montaguana Leach. t. x. f. 6. similima.
(60 Favne. Godthaab. Holb.)

Gen. 57. Chiton L.

Sbg. 1. Tonicia Gray.

138. C. marmoreus Fab.
jun? Ch. cinereus „L." Fab.

Sbg. 2. Leptochiton Gray.

139. C. albus L. Fabr. Møll. Lovèn.

Cephalopoda.

Gen. 58. Octopus Cuv. (Gr. Imab puirsà).

140. O. grønlandicus (Sepia) Dewhurst. 1834.
Sepia octopodia Fabr.
Octopus granulatus Møll. non Lam.
O. arcticus Prosch.

Gen. 59. Cirroteuthis Eschr. (Bostrychoteuthis Ag.)

141. C. Mülleri Eschr. (Sciadephorus Reinh & Prosch.) Jacobsh.

Gen. 60. Rossia Owen.

142. R. palpebrosa Owen.

143. R. Mølleri Stp. 1856 Act. Hafn.

Gen. 61. Leachia Lesueur (Loligopsis Fer. d'Orb.)

144. L. hyperborea Stp. l. c.

Gen. 62. Gonathus Gray.

145. G. Fabricii (Onychoteuthis) Lichtenst. (Gr. Amikok.)

Sepia loligo Fabr. F. G.

Onychoteutis kamschatica Midd?

146. jun. teste Stp. Onychoteuthis? amæna Møll. (Amikungoak).

Gen. 63. Sepiola Leach.

*147. S. atlantica d'Orb.? teste Stp. (Holb.)

Dithyra (Acephala).

Gen. 63. Teredo L.

147. T. denticulata Gray. An. & Mag. 1850 vol. 8.

Differt a T. nana Turt. (T. megotara Forb. & Hanl.) alæ parte dorsali antice rotundata, nec acuminata.

Pholas teredo Fabr. (Gr. Kerksuk-kuma).

Teredo navalis Møll. non L.

Teredo dilatata Simpson Bost. Proc. Oct. 1851. verosim.

Gen. 64. Mya L.

148. M. truncata L. Fabr. Møll.

var. Mya uddevalensis Forb. Geol. Surv. 1. p. 407.

jun. Mya arenaria Fabr. teste mss. autoris.

149. M. arenaria L. Møll. Fabr. mss.

Gen. 65. Cyrtodaria Daudin.

150. C. siliqua Spgl. (fossil Dr. Rink.)

Glycimeris incrassata Lam.

Gen. 66. Saxicava Fl. de Bellevu.

151. S. arctica (Mya) L. Fabr. (Gr. Imennek.)

Mya byssifera Fabr.

Saxicava grønlandica Pot. & Mich.

Saxicava pholadis L. Gray. Parry. Voy.

152. S. norvegica (Mya) Spgl. Woodwrd. (fossil. Dr. Rink.)

Panopæa Spengleri Valenc.

Gen. 67. Lyonsia Turt (Magdala Leach.)

153. L. arenosa (Pandorina) Møll.

Anatina bidentata Brown Ill. t. 11 f. 9?

Anatina striata Gray. Ross. App. Bechy. Voy. t. 43. f. 3.?

Lyonsia gibbosa Hancock. An. Vol. 18. t. v. f 11. 12?

Gen. 68. Thracia Leach.

154. T. myopsis Bk. Møll.

Thracia Couthoyi Stimpson.

155. T. truncata Michel & Adams. Bost. Journ. 1842. t. 4. f. 1. (sed margo dorsalis magis declivis)

Long. 27 m. m. Alt 19 m. m.

Udenfor Søndre Strømfjord 8 Miil fra Land. 60 Favne Møll.

Gen. 69. Tellina L.

Sbg. Macoma Leach.

156. T. sabulosa Spgl.

Psammobia sordida Couth. Gould.

Tellina proxima Smith.

Tellina lata Lovèn non Gm. quæ Mactra lactea.

Tellina calcarea Bk. Lyell. Møll. non Gm. quæ Thracia sp.

157. var. an sp. n? (Arsut L. Barret.)

158. T. tenera Leach. Rozet Journal 1818.

T. grønlandica Bk. Gould. p. 66 Lovèn Nr. 299.

T. Fabricii Hanley. Sow Thes. f. 112.

Psammobia fusca Say. Gould.

Venus fragilis Fabr. n. 414.

Gen. 70. Venus Lam.

159. V. fluctuosa Gould. p 57. f. 50. (Narsalik Holb.)

Venus astartoides Bk. Phil. Abbild. Midd.

Tapes fluctuosa Dh. Cat. Brit. Mus. p. 176. n. 47.

Gen. 71. Pisidium C. Pfr.

160. P. Steenbuchii (Cyclas) Møll. (I en Dam ved Baals Rivier.

Gen. 72. Thyasira Leach. (Cryptodon Turt)

161. T. Gouldii Phil. M. Z. 1845. p. 74.

Cryptodon flexuosum Møll. Gould. f. 52.

Tyatira hyalina Bk. 1847.

162. T. n. sp ?

Gen. 73. Montacuta Turt.

163. M. elevata Stimpson.

M. bidentata Gould. p. 59. non Mont. quæ Mesodesma exigua Lovèn (teste O. Thorell.)

Sbg. Clausina Jeffr.

164. M. ferruginosa Mont. var. grønlandica.

Gen. 74. Kellia Turt.

165. K. planulata Stimpson.

Kellia rubra Gould. 60. f. 33. non Mont.

Gen. 75. Turtonia Hanley.

166. T. minuta (Venus) Fabr. (Gr. Ipiksaunatak.)

Chione minuta Desh. Cat. Ven. n. 121.

Gen. 76. Astarte Sow.

167. A. compressa (Venus) L! Mantis. plantarum. non Mtg.

Venus borealis Ch. 7. f. 413. 414.

Astarte elliptica Brown,

A. semisulcata Gray. Møll. Phil. Abb. non Leach.

Mactra veneriformis Gray. Wood. Supp. 1, f. 8.?

168. A. crebricostata M'Andrew & Forbes.

An. 1847. XIX. p. 98. t. 9. f. 4.

A. crenata Gray.? Parry. Voy. 1824.

Sbg. 2. Tridonta Schum.

170. A. semisulcata Leach. Ross. Voy. App. 175. non Møll.
Crassina arctica Gray. Parry. Voy. Møll
Venus borealis Ch. VII. f. 412,
Crassina corrugata Brown.

Sbg. 3. Nicania Leach.

171. A. striata Leach. Ross. Voy. App. 170. (1819.)
Bechy. Voy. t. 44. f. 9. Møll.
A. multicostata Macgill. Phil.

172. var. A. globosa Møll.

173. A. Banksii Leach. Møll. Bechy. Voy. t. 44. f. 10.

*174. A. pulchella Jonas Phil. Abb. t. f. 12.
A. Warhami Hancock?

Gen. 77. Cyprina Lam.

175. C. islandica (Venus) L. non Fabr. (Dr. Rudolph.)

Gen. 79. Cardium L.

178. C. ciliatum Fabr.
C. islandicum Ch. C. arctium Sow. Ill. f. 26.

179. C. elegantulum Beck. Møll! Sars!

Subg. Serripes Bk. (Aphrodita Lea.)

180. C. grønlandicum Ch. (Gr. Ipiksaunak.)
Venus islandica Fabr. non L.

Gen. 80. Nucula Lam.

181. N. inflata Hancock. An. & Mag.
N. tenuis Gray. Møll.
N. obliquata Beck. 1847.

---

*) Gen. 77a. Corbula Brug.

169a. C. ovata Forbes. Mal. Monensis. „Grønland Fabricius" Just. Grove.

**) Gen. 78. Cardita Brug. teste Dh.

*176. C. vestita Desh. Proc. Zool. Soc. 1852. pl. XXVII. f. 10. Grønland Cuming.

182. N. nitida Sow. Illustr. Hanl. Thorpe Brit. Mar. Conch.

183. N. delphinodonta Michel & Adams. Bost. Journ. Gould.
N. corticata Holb. & Møll.

Gen. 81. Nuculana Link. (Leda Schum.)

184. N. buccata Stp. & Møll. Sars.
N. Jacksonii Gould. differt umbonium sculptura.

185. N. pernula Müll.
Arca Martinii Bolt. Mus. Bolt.
Leda macilenta Stp. & Møll.
Nucula rostrata Mart. Lam.
Nucula fluviatilis Sow.

186. N. minuta (Arca) Müll. Fbr. Ch. Møll. (Gr. Imenningoak.)
Nucula parva Sow. Illustrations.

187. var. grandis. Leda complanata Møll.

Sbg. Portlandia aut?

188. N. glacialis (Arca) Gray. Parry. Voy. Wood. Supp. t. 6.
Yoldia Portlandica Woodward non Hitsch.
Nucula truncata Brown. Ill. XXV. f. 19.
Yoldia glacialis Gray. Cat. Brit. Moll. p. 161.

Gen. 82. Yoldia Møll. (Lembulus Leach. Bk.)

189. Y. arctica (Nucula) Gray. Parry. Voy. 1824 p. 241.
Lembulus lævigatus „L." Bk. 1847 non Gm.

190. Y. thraciæformis Storer.
(Fiskernæsset og Sukkertoppen 60—70 Favne.)
Yoldia angularis Møll.

191. Y. pygmæa Münster. Lovèn. Forbes & Hanl.
var. Nucula lenticula Møll.

Gen. 83. Modiolaria Bk.

192. M. nigra Gray. Parry. Voy. 1824. Wood. Ch. f. 767.
Mytilus discors var. svecicus Fabr. Vid. Selsk. 1788.

Mytilus discrepans Mont. Supp. Leach. Møller.

Modiola compressa Menke.

Modiolaria striatula Bk. Voy. de la Recherche. non L. Mantis.

193. M. lævigata Gray. Parry. Voy. Wood. (Gr. Bibibiarsuk.)

Mytilus discors Fabr. (Modiolaria) Bk. non L.

194. M. corrugata Stimpson. Conch. of N. England. 1851. (Godthaab 50—60 Favne Holb.)

Modiola discors Gould. p. 130. f. 184. non L.

195. M. vitrea Holb. & Møll. (Sukkertoppen 100 Favne Holb.)

Gen. 84. Crenella Brown.

196. C. decussata Mont. var.

Modiola? cicercula Møll.

Gen. 85. Mytilus L.

197. M. edulis L. Fabr. var. (Gr. Uilok.)

Mytilus edulis exornatus Ch. XI. f. 2024.

Mytilus borealis Lam. 25 ?

Mytilus exornatus Pfr. Register.

Gen. 86. Limatula S. Wood.

198. L. sulculus Leach. Lovèn.

Lima sulcata Møll.

L. conclusa Møll. Beck. 1847.

Gen. 87. Pecten. Lister.

199. P. islandicus Müll. Ch. (Gr. Kirksoaursak.)

jun. P. Fabricii Phil.

200. var. costis elevatis latis.

Sbg. Pseudamussium Kl.

201. P. grønlandicus Sow. Thes. Lovèn.

P. vitreus Gray. Parry. Voy. non Ch.

Discophoræ.

Ord. I. Steganopthalmata Forbes.

Gen. 89. Aurelia Peron & Lessueur.

201. A. flavidula Peron & Less.
Medusa aurita Fabr. n. 356. vix L.

202. A. sp. ovariis 6 (Icones Mølleri.)

Gen. 90. Cyanea Per. & Less.

203. C. arctica Peron & Less. (Gr. Nuertlersoak.)
Medusa capillata Fabr. n. 358. vix L.

Gen. 91. Chrysaora Peron & Less.

*204. C. heptanema Peron & Less. (Gr. Imab Imata ?)
Rosener Rotzfisch Martens.

Sbg. Dodecabostricha Brandt.

205. D. Umataursak Grønlandorum n. sp. Icones Møll.

Ord. II. Gymnopthalmata Forbes.

Gen. 92. Turris Lesson (Circe Brandt.)

206. T. digitalis (Medusa) Müll. prod. 2824. Fabr. n. 361.
Turris borealis Lesson.

Gen. 93. Campanella Lesson. (Foveolia Per. & Lss.)

207. C. campanula (Medusa) Fabr. n. 360.
Campanella Fabricii Lesson acaleph. p. 281.
Melicerta campanula Per. & Lss. (Melicertum) Esch. (Dianæa) Lam.

Gen. 94. Oceania Per. Esch. Lson. (Conis Brt ?)

208. O. bimorpha Müll. p. 2813. Fabr. 359.
Medusa (Beroe) fragum Faber Fische. Islands. p. 202 ?

Gen. 95. Sarsia Lesson.

209. S. glacialis (Dianæa) Sabine Parry. Voy. fig.
Sarsia mirabilis Agassiz Am. Acad. of Sciences 1850.

Gen. 96. Thaumantias Escholtz.

*210. T. diaphana Agassiz l. c. p. 300?

Gen. 97. Tiaropsis Ag.

211. T. diademata Agassiz Am. Acad. of Sciences 1850. c. fig.

Gen. 98. Margelis Stp. 1850.

*212. M. superciliaris (Hippocrene) Agassiz. Am. Acad.

Gen. 99. „Aequorea" Per. & Les. (Mesonema Esch.?)

213. Æ. globularis (Medusa) Modeer.

Medusa æquorea Müll. prod. 2819. Fabr. n. 357. non L.
Æquorea grønlandica Per. & Less.
Æquorea danica Per. & Less.

Proles polypoideæ.

Gen. 100. Clava Gm. non Martyn.

214. C. squamata (Hydra) Müll. Fabr. n. 347.

Gen. 101. Corymorpha Sars?

215. C. phrygia (Lucernaria) Fabr. no. 333?

Gen. 102. Coryne Gärtn.

216. C. pusilla Gärtner.

Hydra ramosa Fabr. n. 339. Fab. mss. 3. p. 67. n. 428. c. fig.

217. C. muscoides (Tubularia) L.

Fistularia muscoides Müll. prod. n. 3068. Fabr. n. 452.

Gen. 103. Eudendrium Ehrbg.

218. E. ramosum (Tubularia) L. Ellis. Corall. t. XVI. f. a.

Sertularia volubilis Fabr. n. 457.

Gen. 104. Tubularia L. Aut.

219. T. indivisa L. Ellis. t. XVI. f. C.

Sertularinæ.

Gen. 105. Halecium Oken. (Thoa Lamrx p. p.)

220. H. halecinum (Sertularia) L. Ellis. tab. 10.

non Sertularia halecina Fab. n. 455. quæ Cellularia scruposa L.

Gen. 106. Sertularia L.

221. S. polyzonias L. Ellis t. 2. f. 3. A. b.
Fabr. Act. Haf. 1824 p. 37.
Sertularia ciliata Fabr. n. 460 non L

222. S. rugosa L. Ellis t. 15. f. A. Fabr. n. 454.

223. S. pumila L. Ellis t. 5. f. 8. Fabr. Act. Haf.
Sertularia Thuia Fabr. n. 456. non L

224. S. argentea L. Ellis t. 2. f. C. Fab. Act. Hafn.
Sertularia fastigiata Fabr. n. 458. non L.

Gen. 107. Campanularia Lam.

225. C. volubilis (Sertularia) L. Ellis t. 14. f. a. A.
non S. volubilis Fab. quæ Fistularia ramosa.

Sbg. Clytia (Lamrx.) n.

226. C. olivacea (Clytia) Lamrx. p. 13. t. 67. f. 1. 2.
Godthaab.

Ctenophoræ Esch.

Disse Dyr, der neppe have andet tilfælleds med Meduserne, end oceaniske Dyrs almindelige Egenskaber, Gelatinositet og Symetri, turde forholde sig til Brachiopoderne paa samme Maade som Discophoræ til Acephala.

Gen. 1. Cydippe Esch. (Gr. Ipikarsursak.)

227. C. pileus (Beroe) Müll. prod. 2817. Fabr. n. 354.
Mützner Rotzfisch Mertens Fig. G.
Medusa cucullus Modeer 1790. Act. Holm. p. 38.
Medusa pileus Scoresby. tab. 16. f. 4. Dewhurst. Cetacea. p. 276.
Mertensia Scoresbyii Lesson Acaleph. p. 100.

Sbg. Mertensia Lesson.

228. C. ovum (Beroe) Fabr. n. 355.

Gen. 2. Pleurobrachia Flemg. Agassiz.

*229. P.? Scoresbyii Less. An. Sc. V. p. 275. Scorby. t. 16. f. 5.
(Medusa) cucumis Dewhurst. p. 274.

Gen. 3. Beroe Browne. (Idya Freminv.)

230. B. marsupialis (Medusa) Dewhurst. Cetacea. 1834. p. 976.
Beroe borealis Lesson. Scoresby t. 16. f. 7.

Sbg. (Beroe Esch. Less.)

231. B. cucumis Fabr. n. 353. Modeer. Lesson non Sars.
Medusa oviforma Dewhurst. 1834. p. 274.
Beroe fallax Lesson. Scoresby t. 16. f. 3.

233. B. infundibulum Müll. prod. n. 2818. Fabr. 352.
Springbrunner Rotzfisch. Mertens.
Beroe Mülleri Lesson. Acaleph. p. 121.

Gen. 4. Medea „Escholtz." Lesson.

*223. M. utriculus (Medusa) Dewhurst. Cetacea. p. 276.
Scoresby. Voy. tab. 16. f. 8.
Medea arctica Lesson. p. 136.

*234. M. ovoidalis (Medusa) Dewhurst. Cetacea. p. 275.
Medea dubia Lesson. p. 137.
Scoresby. Voy. t. 16. f. 6.

Brachiopoda.

Gen. 5. Rhynchonella Fischer.

235. R. psittacea Ch. Gm. (Terebratula) Møll.
Anomia spondyloides Gm. Lister. t. 211. f. 46.

Der forekommer saaledes paa Grønland omtrent 153 Arter Bløddyr, hvortil komme 48 Afarter, der af mange Forfattere ansees for egne Arter.

Af Acalepher, der forholdsviis kun ere lidet undersøgte, ere 34 Arter optegnede; deels efter Beskrivelser i Fabricii Fauna Grønlandica; deels efter forskjellige af H. P. C. Møller efterladte Tegninger.

Bloddyrenes grønlandske Navne.

Ajuaursak, af Ajuck en Jernbyld, Cemoria, Tectura &c.

Akoperursak, af Akopiut et Dyr, som sidder paa sin Bag. Velutina.

Amikok, af Amek et Skind Gonathus Fabricii Lichtenst.

Amikorsoak, ligeledes.

Amikoungoak. Gonathus amæna Møll.

Ataursak. Clio borealis.

Augursak. ligeledes. (En Væder.)

Bibibiarsuk. Modiolaria lævigata.

Daitsimetit see Tessermetut.

Imab Imata ɔ: Havets Hjerte. Chrysaora pontocardia.

Imab-puirsà ɔ: den som skyder sig op af Vandet. Octopus grønlandicus.

Imeningoak. Saxicava rugosa L. ung.

Imennek. Fordi den sprøiter saa meget Vand (Imek.) Tellina tenera Leach. Saxicava rugosa.

Imenningoak, den lille Imennek, fordi den ligner Saxicava rugosa. Nuculana minuta.

Ipiksaunak. Cardium grønlandicum.

Ipiksaunatak. Turtonia minuta.

Ipiarsursak. Teltposeligning. Beroiderne.

Kallaliassut, fordi de ligesom hoppe i Vandet. Et Slags sepioide Mollusker, som findes i Nordgrønland ifølge Mdm. Lytzen, Møll. Ubekjendt Blæksprutte. Mon Leachia hyperborea Stp. ?

Kemiarsursak. Aeolidia, Tritonia.

Kerksuk-kumà ɔ: Træormen. Teredo denticulata.

Killiortout, af Killiorpok Skraberedskab. Mytilus edulis L.

Kirksoaursak, fordi den springer ned af Kjedelen hvori man vil kaage den (Kirkserpok springe ned) eller en Ligning efter Kirksoak. Pecten islandicus.

Korsoak see Amikorsoak.

Nakkasursak: (Blære) Boltenia Bolteni L.

Nuertlek, af Nuak tykt Spyt, eller maaskee af Nuersok Solen Meduserne.

Nuertleksoak. Medusa capillata.

Nyaursæt ɔ: Haarligninger, Sertularia.

Puirsarsoakasik ɔ: De store slemme som skyde sig op. Ubekjendt Octopus. (Møll.)

Sarpangaursæt. Sertularia.

Siuterursak. Vitrina angelicæ, Margarita helicina. Menestho, Skenea, Littorina grønlandica &c.

Siuterok af Siut et Øre. Enhver Snekke. Margarita, Littorina. &c.

Siuterungoak en liden Snekke. Lacuna, Trophon. o. s. v.

Siuterursoak Den store Snekke. Tritonium. Fusus.

Terkungoak, fælleds med Oniscus. En skraa nedhængende Brantning paa en Klippe. Chiton.

Tessermètut ɔ: (Daitsimetit) de som boe i de ferske Søer. (Tessek.) Limnæa.

Tullukaursak, af Tulluk Søravnen. Ravnelignelse. Limacina arctica.

Uilok, af Uivok? øge noget til, eller snarere af Uiunge nymphæ muliebres. Mytilus edulis L.

Umataursak. Chrysaora pontocardia. Julianehaab.

Usursak, af Usuk Penis. Mya truncata.

---

8 April 1857.

Tillæg Nr. 5,
Fortegnelse over Grønlands Echinodermata *).

Cucumaria frondosa Gunn.

Holothuria pentactes Zool. Dan. tab. 108, 123—127.

Fauna Grønl. n. 343, Holoth. pentactes, muligvis ogsaa n. 344, Hol. frondosa *(Grønl. Irksolik)*.

Grønl. Innellualik.

Cucumaria Koreni Ltk. n. sp.

Cucumaria minuta Fabr.

Fauna Grønl. n. 346.

Grønl. Kavmarsungoak.

Orcula Barthii Troschel.

Archiv für Naturgesch. 1745, S. 64.

Psolus Phantapus Strussenf.

Holothuria Phantapus Zoolog. Dan. tab. 112—113.

Psolus Fabricii Düben og Koren.

Cuvieria Fabricii Düben og Koren, Vetenskaps Akad. Handl. 1844 p. 316.

Fauna Grønl. n. 348, Holothuria squamata.

Chiridota læve Fabr.

Fauna Grønl. n. 345, Holothuria lævis.

Grønl. Kaumarsorsoak.

---

*) Denne Fortegnelse er meddeelt af Hr. cand. mag. Docent Lütken, der om kort Tid agter at udgive et lille Skrift om de grønlandske Echinodermer, hvori de her omtalte nye Arter ville blive beskrevne.

Myriotrochus Rinkii Stp.

Videnskabelige Meddelelser fra den naturhist. Forening. 1851. S. 55, Tab. III. fig. 7—10.

Eupyrgus scaber Ltk. n. g. & n. sp.

Echinus drøbachiensis Müll.

Fauna Grønl. n. 368, Echinus saxatilis.

Grønl. Ekkursak.

Asteracanthion polaris Müll. Trosch.

System der Asteriden p. 16.

Fauna Grønl. n 362, Asterias rubens (pro parte).

— — n. 365, Asterias minuta (Ungen).

Grønl. Nerpirksoak, Nerpiksout.

Asteracanthion grønlandicus Stp.

Asteracanthion Mülleri? Sars var. Steenstrup i Oversigt over de videnskabelige Møder i den naturhistoriske Forening i Aaret 1854, S. 240.

Fauna Grønl. n. 362, Asterias rubens (p. p.)

Asteracanthion problema Stp.

Asteracanthion roseus Müll. Trosch. System der Asteriden p. 17. (exclusis synonymis).

Cribrella sanguinolenta Müll.

Fauna Grønl. n. 363, Asterias spongiosa (Ungen).

Echinaster Eschrichtii Müller og Troschel, System d. Asteriden p. 25.

Cribella oculata Forbes Brit. Starf.

Solaster papposus Lin.

Fauna Grønl. n. 364, Asterias papposa.

Forbes Brit. Starf. p. 112.

Grønl. Nerpiksout.

Solaster endeca Lin. (Mant. plant.)

Forbes Brit. Starf. p. 109.

Pteraster militaris Müll.

Zoologia Danica tab. 131.

Fauna Littoralis Norvegiæ, 2det Hefte, tab. VIII. f. 1.

Ctenodiscus crispatus Retz.

Asterias polaris Sabine.

Ctenodiscus polaris og pygmæus Müll. Trosch. Syst. d. Ast. p. 76.

Ophiura Sarsii Ltk.

Vidensfab. Meddelelser fra den naturhistoriske Forening. 1854 p. 101.

Ophiura squamosa Ltk.

Vidensfab. Medd. 1854 p. 101.

Ophiura nodosa Ltk.

Vidensfab. Medd. 1854. p. 100.

Ophiura Stuwitzii Ltk. n. sp.

Ophiocten Krøyeri Ltk.

Vidensfab. Medd. 1854. p. 102.

Ophiopholis aculeata (Lin.) Müll.

Ophiolepis scolopendrica Müll. Troschel, System d. Asterid. p. 96.

Fauna Grønl. n. 366, Asterias Ophiura (p. p.)

Ophiocoma Bellis Forbes Brit. Starf. p. 53.

Grønl. Nerpiksoursak.

Amphiura Holbølli Ltk.

Vidensfab. Medd. 1854, p. 98.

Ophioscolex sp?

Ophiacantha spinulosa Müll. Trosch.

System der Asterid. p. 107.

Ophiacantha grønlandica Müll. Trosch., Archiv für Naturgeschichte, 1844, S. 183.

Asterophyton eucnemis Müll. Trosch.

System der Asteriden p. 123.

Fauna Grønl. n. 367, Asterias caput Medusæ.

Alecto Eschrichtii Müll. Trosch.

Archiv für Naturgesch. 1841 p. 142.

Supplement til de zoologiske Tillæg *).

Grønlands Søpunge (Tunicata).

Skjøndt de grønlandske Dyr af denne Klasse endnu ikke have været underkastede en saa gjennemført Undersøgelse, at alle derfra beskrevne Arter have kunnet sikkert henføres til de nu antagne Underslægter — navnlig fordi Bestemmelsen kun kan skee ved indre Karakterer og fordrer et meget stort Antal Individer forat blive nogenlunde sikker, da Individernes Afvigelse er langt større, end man har været tilbøielig til at antage — vil dog nærværende Sammenstilling give et nogenlunde rigtigt Overblik over denne Klasses Optræden ved Grønlands Kyster.

1. Boltenia Bolteni (Lin.)

   Ascidia clavata Fabr. fn. gr. p. 333. Nr. 323.

   pullus = B. ciliata Møll. Ind. moll. gr. S. 22. Kr. N. Tidsſk B. III.

   B. reniformis. Møll. ind. moll. 22.

2. Cynthia chrystallina (Møll).

   Clavellina chryst. Møll. libris citatis. p. 22 (25).

3. Cynthia rustica (Lin)?

   Ascid. rustica Fabr. fn. gr. p. 330. Nr. 316.

   ? Ascid. qvadritentata Fabr. fn. gr. 330—31. Nr. 317.

   Ascid. rustica og Ascid. monoceros Møll, l. cit. 22. (95).

4. Cynthia pyriformis (Rathke.)

   Rathke zool. Dan. T. 156.

   pull. an = Asc. villosa Fabr. fn. gr. p. 333. Nr. 322.

5. Cynthia echinata (Lin.)

   Fabr. fn. groenl. p. 331. Nr. 318.

6. Cynthia conchilega (Müll.)

   Møller lib. cit. p. 32. (95).

7. Cynthia glutinans Møll.

   Møller libr. cit. S. 21. (94).

8. Synoicum turgens. Phipps.

---

*) Efter Opstillingen paa Universitetets Museum, og ved velvillig Hjelp sammesteds. H. Rink.

9. Phallusia lurida (Møll.)
   Møller libr. cit. S. 20. (95).
10. Chelyosoma Mac-Leayanum Sow. & Brod.
   Eschr. V. S. Skr. 1841.

Endnu forekomme to eller tre Arter af Phallusier til, iblandt hvilke maaskee Fabricii A. compressa er at søge — og henved en halv Snees Ascidiæ compositæ, iblandt hvilke formodentlig Fabricii Alcyonium digitatum og A. rubrum fn. gr. nr. 461 og 462 ville være at søge.

Grønlands Koraldyr (Anthozoa).

Foruden de fire hos Fabricius i fn. gr. optagne Arter af Actinia:

1. Actinia crassicornis Nr. 340. Kettuperak.
2. Actinia nodosa Fabr. Nr. 341. Aitsib-pa.
3. Actinia intestinalis Fabr. Nr. 342 Kettuperangoak og
4. Actinia spectabilis Fabr. Nr. 342. Ketteperarsoak.

synes kun at være nedsendt en enkelt Form af Slægten;

5. Edwardsia. sp —;

men hidtil have Museerne ikke modtaget nogen talkaffondrende Anthozoe fra Grønlands Kyster. Derimod findes der i Grønland to Arter af ottearmede Koraldyr:

6. Alcyonium sp —

kun nedsendt i et enkelt Exemplar, og

7, Nephthya sp —

nærstaaende ved N. florida (Rathk.) og meget hyppig.

De hos Fabricius anførte Arter af Alcyonium synes deels at være Kolonisøpunge (Nr. 564. 472) deels Søsvampe Nr. 463, 464); til Mosdyr eller Bryozoa høre derimod alle Arter, der i fn. gr. ere opførte under Slægtsnavnene Isis, Tubipora Madrepora og Millepora, dog er Nr. 438. M. polymorpha en Nullipora og Nr. 434. M. parasitica vistnok kun Rodudbredningen af en Corrallina officinalis, og desuden er vel en og anden af de øvrige Arter maaskee af noget tvivlsom Mosdyrnatur.

Rettelser:

Side 10: 12te Lin. f. n. Fin. læs Lin.
– 14: 7de Lin. f. o. Licht. udslettes.
– 22: 6te Lin. f. o. Tidskr. læs Tidsskr.
– 23, 26, 27, 29, 30, 31 og 32, staaer mange Steder Tidskr. istedetfor Tidsskr.

Tillæg Nr. 6.

Oversigt over Grønlands Planter,

af

Joh. Lange.

(Bibliothekar og Assistent ved den botaniske Have.)

Den Fortegnelse over Grønlands Planter, som herved meddeles, ifølge Anmodning, som Bidrag til et geographisk Værk over Grønland, har jeg udarbeidet ved Hjælp af det rige Materiale af arktiske Planter, som vor botaniske Have er i Besiddelse af. Allerede fra ældre Tid har der i Havens Samlinger (især M. Vahls og Hornemanns Herbarier) været opbevaret et temmelig betydeligt Antal af grønlandske Planter, samlede af P. Egede, Giesecke, Wormskjold, Raben o. Fl.; men disse have dog kun underordnet Betydning i Henseende til Grønlands Plantegeographi, fordi de i Reglen ikke ere ledsagede af nogen anden Lokalitetsbestemmelse, end at de ere samlede „i Grønland." Men af langt større Vigtighed ere derimod Dr. J. Vahls rige Samlinger. Denne utrættelige og omhyggelige Samler opholdt sig, som bekjendt, med kongelig Understøttelse henimod 9 Aar i Grønland; han har i dette Tidsrum foretaget stadige Reiser imellem Sydspidsen og 73° N. B., og med sit skarpe Blik har han saa nøie undersøgt Landet i botanisk Henseende, at vi neppe kunne vente at erholde mange nye floristiske Bidrag derfra i Fremtiden.*)

---

*) Foruden de Arter, som ere anførte i den nedenstaaende Fortegnelse, ere endnu adskillige angivne af Hornemann (Oec. Pl.), men da der intet Exemplar af dem findes i Hornemanns Herbarium eller andetsteds i vore Samlinger, da der i Hornemanns Plantelære ikke angives, paa hvis Autoritet de ere anførte, og da endelig J. Vahl ikke

Det er at beklage, at han afgik ved Døden, forinden han opnaaede at fuldføre den fuldstændige grønlandske Flora, hvortil han havde foretaget gode Forarbeider; imidlertid vil det ved Benyttelsen af hans efterladte Manuskripter og Samlinger, som han har testamenteret til den botaniske Have, neppe blive vanskeligt at foretage en fuldstændig Bearbeidelse af Grønlands Flora. Muligviis kan jeg senere finde Anledning til at forsøge et sligt Arbeide; ved denne Leilighed maa jeg, deels paa Grund af den bestemte Opgave, der var mig stillet, deels af Mangel paa den fornødne Tid, indskrænke mig til en systematisk ordnet Navnefortegnelse over Grønlands Phanerogamer, med en kort Angivelse af disses vigtigste geographiske Forhold. Min Virksomhed ved dette Arbeide har altsaa mere bestaaet i at samle og ordne det givne Stof, end i at bestemme og beskrive; da Vahls Plantebestemmelser ere meget paalidelige og nøiagtige, er det kun ganske faa Arter, som have gjort en nøiere critisk Undersøgelse nødvendig.

---

har anført dem, har jeg ikke turdet optage dem i min Fortegnelse, og de blive da at eftersøge af de Botanikere, som for Fremtiden maatte besøge Grønland. De blive her anførte som tvivlsomme Indbyggere af Grønland; flere af dem ere maaskee anførte paa Grund af en Forvexling med andre Arter:

Asplenium Trichomanes. L.
— septentrionale. Sw.
Allosorus crispus. Sw.
Lastræa Thelypteris. Presl
Polypodium vulgare. L.
Agropyrum caninum. L.
Poa trivialis. L
Eriophorum alpinum L.
Juncus obtusiflorus. Ehrh
Salix myrtilloides L
Galium boreale. L.
— uliginosum. L.
Vaccinium Myrtillus. L
Pyrola uniflora. L.
Andromeda polifolia. L.
Cerastium vulgatnm. L.
Ranunculus glacialis L.

De Hjælpemidler, som jeg altsaa har havt til Afbenyttelse ved Udarbeidelsen af denne Liste ere: 1) Vahls Samling af grønlandske Phanerogamer, som opbevares i den botaniske Have, forstørstedelen i en Mængde Exemplarer fra forskjellige Lokaliteter, forsynede med egenhændige Bemærkninger af den Afdøde, fra hvem der desuden findes en Samling af trykte Etiketter til mange Arter; 2) De i ældre Tid af de fornævnte Samlere, og i de sidste Aar af Holbøll og Rink hjemsendte Planter; 3) Flora danica, hvori Størstedelen af de grønlandske Planter findes afbildet, og 4) Drejers Revisio critica Caricum borealium (Krøy. Tidsskr. III p. 423.)

Hvad Cryptogamerne angaaer, da ere disse ikke optagne i denne Liste, navnlig fordi denne Deel af Materialet ikke er ordnet og tildeels ikke bestemt, og fordi disses Optagelse i Fortegnelsen altsaa vilde have fordret en meget længere Tid, end den der kunde indrømmes til Fuldførelsen af dette Arbeide.

Den Deel af Grønland, hvis Vegetation denne Liste skulde omfatte, er Vestkysten fra Sydspidsen til 72° 48′ (Upernivik), og for de Planter, som ere udbredte over hele denne Strækning, ere ingen særskilte Voresteder opførte. For de fleste Planter er tilføiet Grændsen mod N. og S. (efter Vahls Opgivelser), ved en Deel tillige deres Høide over Havet, forsaavidt Angivelser i denne Henseende vare at erholde. Dog maa det bemærkes ved begge disse Arter af Udbredelse, at hverken den yderste Grændse mod Nord (72° 48′) eller i Høiden (2500′) bør betragtes som de absolute yderste Grændser for blomstrende Phanerogamer, men hiin blot som den Grændse, til hvilken Vahl har udstrakt sine Undersøgelser, og denne som den almindelige Grændse, ved hvilken Plantevæxten ophører og den stadige Snee begynder eller kan begynde. I Virkeligheden har man deels paa andre Expeditioner fundet blomstrende Planter saa langt mod Nord, som man hidtil er kommet (80 à 81° N. B.?), deels er det iagttaget, at hiin Sneegrændse ingenlunde er bestemt, men at der gives Lokaliteter, endog nordenfor Polarkredsen, med blomstrende Phanerogamer i henved 5000 Fods Høide (See Rink om Nordgrønland I. pag. 65—70).

Det hele Antal Arter, som ere fundne i det omhandlede Distrikt, beløber sig til 320, henhørende til 52 Familier. Deraf ere 101 Arter (nemlig de med * betegnede) tillige fundne paa Østkysten,*) dog maa

---

*) For at udfinde hvilke Planter der forekomme paa Østkysten, har jeg

der bemærkes, at Antallet af de der forekommende Arter sandsynligviis ikke er lidet større, idet Østkysten i botanisk Henseende er langt mindre grundigt undersøgt end Vestkysten.

Følgende Oversigt over Familierne, ordnede efter det Antal af Arter, hvorved de ere repræsenterede i Grønland, vil kunne bidrage til at give en tydeligere Forestilling om Floraens Charakter:

Cyperaceæ	46	Arter.
Gramineæ	35	"
Cruciferæ	25	"
Compositæ	20	"
Alsinaceæ	19	"
Rosaceœ	14	"
Juncaceæ	13	"
Scrophulariaceæ	12	"
Filices	11	"
Ericineæ	11	"
Ranunculaceæ	11	"
Saxifragaceæ	10	"
Polygoneæ	7	"
Salicineæ	7	"
Lycopodiaceæ	6	"
Onagrarieæ	6	"
Eqvisetaceæ	5	"
Sileneæ	5	"
Gentianeæ	5	"
Orchideæ	4	"
Najadeæ	4	"
Betulineæ	3	"
Crassulaceæ	3	"
Violarieæ	3	"
Callitrichineæ	2	"
Campanulaceæ	2	"
Rubiaceæ	2	"
Primulaceæ	2	"

deels benyttet Vahls Samlinger, deels en Liste i Graabs Reise, i hvilken de optegnede Planter ere bestemte af Hornemann.

Umbelliferæ	2	Arter.
Pyrolaceæ	2	″
Papilionaceæ	2	″
Isoëteæ	1	″
Juncagineæ	1	″
Colchicaceæ	1	″
Smilaceæ	1	
Typhaceæ	1	″
Coniferæ	1	″
Chenopodiaceæ	1	″
Plantagineæ	1	″
Plumbagineæ	1	″
Borragineæ	1	″
Labiatæ	1	″
Lentibularieæ	1	″
Diapensiaceæ	1	
Corneæ	1	″
Empetreæ	1	″
Papaveraceæ	1	″
Droseraceæ	1	″
Portulacaceæ	1	
Hippurideæ	1	″
Halorrhageæ	1	″
Pomaceæ	1	″

Koloniernes Navne, ligesom Navnene paa de respektive Samlere, ere betegnede ved Forkortelser paa følgende Maade:

Jul. — Julianehaab.
Gdth. — Godthaab.
Holstb. — Holsteensborg.
Chr. — Christianshaab.
Godh. — Godhavn
Jak. — Jakobshavn.
Ritt. — Rittenbenk.
Om. — Omenak.
Upern. — Upernivik.
V. — J. Vahl.

R. — Rink.
Gies. — Giesecke.
Holb. — Holbøll.
Rab. — Raben.
Wormskj. — Wormskjold.

I. Acotyledoneæ.

Equisetaceæ. (5 sp.)

Equisetum variegatum All.
60° — 72° 48′. *V.*

E. scirpoides Mich.
I Fjordene Tessermiut (Jul.) og Ikertok (Holstb.) *V*

*E. arvense L.
60° — 72° 48′ *V.*

— „ β. riparium Fr.
60° 8′ — 70° 41′ (Arsut., Chr., Ritt.) *V.*; (Omenak) *R.*

?E. umbrosum Willd.
V. (i Hornem. Herb., uden Voxested).

E. silvaticum L.
60° — 72° 48′. *V.*

Filices. (11 sp.

Polypodium Dryopteris L.
Sydgrønlands Fjorde fra 60° — 64° 10′ (Tessermiut, Baals Revier) *V.*

P. Phegopteris L.
Sydgrønlands Fjorde 60° — 64° 10′ (Agluitsok, Tessermiut, Baals Revier) *V.* (Jul.) *R.*

*P. alpestre Hopp.
Sydgrønlands Fjorde (Ujarasuksoit); *V.*

*Aspidium Lonchitis Sw.

60° — 69° 14′ (Jul. Amaralik). V.

A. fragrans Willd.

I Fjordene fra 66° 50′ — 70° 41′ (Isortok, Holstb.) (Pakitsok, Jul., Ritt., Om.) V.

Lastræa Filix mas Presl.

Sydgrønlands Fjorde fra 60° — 60° 43′ (Illoa, Igalikko.) V.

L. dilatata Presl.

60° — 64° 10′ (Ujarasurksoit, Baals Revier), V. (Jul.) R.

Cystopteris fragilis Bernh.

60° — 72° 48′. V.

Woodsia ilvensis R. Br.

60° — 72° 48′. V.

W. hyperborea R. Br.

Nordgrønlands Fjorde fra 66° 50′ — 72° 48′ (Isortok, (Holstb.), Chr., Om., Upern.) V.

Botrychium Lunaria Sw.

60° — 72° 48′

— „ β, rutaceum Fr. (B. matricariæfolium A. Br.)

(Igalikko) 60° 42′ V.

Isoëteæ. (1 sp).

Isoëtes lacustris L.

60° — 60° 43′ (Tessermiut) V.

Lycopodiaceæ. (6 sp).

Selaginella spinulosa A. Br.

Sydgrønland 61° 2′ (Kaksiarsuk, Igalikko-Fjorden) V.

Lycopodium Selago L.

60° — 72° 48′ V.

*L. alpinum L.

60° — 64° 10 (Tunnudliorbik, Amaralik) V.

L. Chamæcyparissus A. Br.

(Korsoak i Fjorden Tessermiut 60° 6′) V. (under L. alpinum.)

Lycopodium annotinum β, alpestre Hn.

60° — 72° 48′ — *V.*

L. clavatum L.

(Korsoak i Fjorden Tessermiut 60° 6′) *V.*

II. Monocotyledoneæ.

Gramineæ. (35 sp.)

Alopecurus alpinus Sm. (A. ovatus Horn. Fl. dan. 1565.)

66° 50′ — 72° 48′ (Holstb., Jac., Ritt., Om.) *V.*, (Noursoak, Niakonak) *R.*

A. geniculatus L.

60° — 66° 50′ (Friederichsthal, Tessermiut, Kuksuk i Baals Revier, Isortok) *V.*

*Phleum alpinum L.

60° — 69° 14′ (Amaralik, Holstb. Disco-Øen, Kongerdluluk) *V.*

Anthoxanthum odoratum L.

Sydgrønlands Fjorde fra 60° — 61° 2′ (Jul.) *R.*, (Igalikko) *V.*

*Hierochloa alpina R. & S.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*

*Agrostis rubra L.

Grønlands Fjorde fra 61° 2′ — 70° 41′. (*V.*, *R.*)

A. canina L.

60° — 61° 2′ (Tessermiut, Igalikko, Narksak.) *V.*

— „ β, mutica Hn.

(Tessermiut 60°). *V.*

A. alba L.

(Ounartork, Igalikko-Fjorden 60° 28′). *V.*

Calamagrostis Halleriana DC.

60° — 69° 32′. — *V.*

Calamagrostis purpurascens R. Br. (F. D. 2523).

64° 10′ — 70° 41′ (Holstb., Chr., Ritt., Om.) *V.*

C. neglecta Ehrh.

61° 2′ — 70° 41. (Igalikko, Godth., Ikertok, Patiksok,) *V.* (Omenak-Øen) *R.*

Dupontia psilosantha Rupr. (F. D. 2521).

(Omenak). 70° 41′. *V.*

*Aira alpina L.

60° — 66° 50′ (Friderichsthal, Igalikko, Holst.) *V.*

A. flexuosa L.

60° 8′ — 64° 10′ (Prinds Christians Sund, Tessermiut, Jul., Baals Revier). *V.*

Vahlodea atropurpurea Fr.

64° 10′ (uden Angivelse af Borested). *V.*

Trisetum subspicatum Beauv.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

*Catabrosa algida Fr. (Phippsia Sol.)

60° — 72° 48′. *V.*

C. latifolia Fr. (Colpodium R. Br., F. D. 2341.)

70° — 72° 48′ (Ritt., Upern.) *V.*

Glyceria festucæformis Heynh. (Fr., G. maritima a, palustris And.)

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

G. conferta Fr.

(Prinds Chr. Sund, Tessermiut, Omen.) *V.*

G. pendulina Læstad. (Poa pend. J. Vahl, F. D. 2343).

64° 10′ — 65° 20′ (Gdth.) *V.*

*Poa alpina L. c. var. vivipara.

60° — 70° (*V.*, *R.*)

*P. pratensis L. c. varr.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

P. cenisia All.

(Chr., Jac., Ritt.) *V.*, (Egedesminde, Omenak-Øen) *R.*

Poa Vahliana Liebm. (F. D. 2401).

70° 47′ (Omenak) *V.*

P. nemoralis var. glauca.

60° — 61° 2′ (Kakortok, Igalikko) *V.*

P. cæsia Sm.

(Prinds Christians Sund) *V.*

*P. aspera Gaud.

60° — 72° 48′ *V.*

P annua L.

60° 43′ (intet Voersted angivet) *V.*

*Festuca ovina L. c. var. vivipara.

60° — 72° 48′ *V.*

F. brevifolia R. Br.

Paa de høieste Fjelde (Baals Revier, Om., Upern.) *V.*, (Karsuk 4500′ over Havet) *R.*

F. arenaria Osb. (F. sabulicola L. Duf.)

68° 49′ — 70° (Amaralik, Ritt.) *V.*

Agropyrum violaceum (Horn.)

60° 30′ — 66° 50′ (Jul., Igalikko, Tessermiut, Ikertok.) *V.*

*Elymus arenarius L.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

Nardus stricta L.

60° — 60° 28′ (Tessermiut, Nennortalik) *V.*

Cyperaceæ. (46 sp.)

Carex gynocrates Wormskj. (Kobresia scirpina F. D. 1529).

(Igalikko 60° 31′) *V.*

*C. Wormskjoldii Hornem. (F. D. 1528).

60° — 72° 48′ *V.*

C. rupestris All.

68° 50′ — 72° 48′ (Isortok (Holstb.), Godh., Pakitsok (Jac.), Ritt., Om.) *V.*

Carex microglochin Wahlenb.

61° 2′ — 70° 41′ (Prinds Chr. Sund, Igalikko, Om.) *V.*

*C. capitata L.

60° — 70° (Igalikko, Baals Revier, Pakitsok, Om.) *V.*

C. nardina Fr. (F. D. 2365).

60° 50′ — 72° 48′, paa Fjeldene indtil en Høide af 4500′ (*V.*, *R.*)

C. ursina Dewey. (F. D. 2429)

70° 47′ (Omenak). *V.*

C. incurva Lightf.

60° — 72° 48′ *V.*

C. duriuscula C. A. Mey.

64° 10′ — 65° 20′ (Sukkertoppen, Baals Revier) *V.*

*C. festiva Dewey.

60° — 69° 14′ (Tesermiut, Agluitsok, Igalikko, Baals Revier, Ritt.) *V.*

C. pratensis Drej. (rev. crit. Car. bor. n. 16; (F. D. 2368).

(Amaralik, Baals Revier 64° 10′) *V.*

*C. glareosa Wahlenb.

60° — 72° 48′ *V.*

*C. lagopina β, plejostachya Drej. l. c. n. 18.

60° — 72° 48′.

C. canescens β, robustior Blytt.

Grønlands Fjorde fra 60° — 66° 50′ (Jul., Godthaab, Baals Revier, Holstb.) *V.*

*C. rufina Drej. l. c. n. 21. (F. D. 2481).

60° — 64° 10′ (Baals Revier) *V.*

C. bicolor All.

Sydgrønlands Fjorde fra 60° 50′ — 64° 10′ (Igalikko, Kukkuk i Baals Revier) *V.*

C. holostoma Drej. l. c. n. 23.

69° 32′ — 70° 41′ (Pakitsok (Jac.), Om.) *V.*

C. Vahlii Schk.

60° — 72° 48′ *V.*

Carex atrata L.

Sydgrønl. Fjorde fra 60° 10′ — 61° 2′ (Jul., Ujarasuksoit) *V.*

*C. nigritella Drej. l. c. n. 26 (F. D. 2369).

60° — 60° 8′ (Friederichsthal, Kikertarsoeitsiak (Jul.). *V.*

*C. fuliginosa Stbg. & Hpp.

66° 50′ — 72° 48′ (Isortok, Disco-Øen, Ritt., Om., Upern.) *V.*

*C. subspathacea Wormskj. (F. D. 1530).

60° — 62° (Tessermiut, Igalikko, Amaralik (Godth.), Kuksuk i Baals Revier, Ikertok (Holstb.) *V.*

C. reducta Drej. l. c. n. 29.

60° 8′ — 61° 2′ (Tessermiut) *V.*

C. vulgaris Fr.

60° 8′ — 61° 2′ (Igalikko, Jul.) *V.*

C. stans Drej. l. c. n. 32 (F. D. 2477).

61° 2′ — 70° 41′ (Egedesminde, Chr., Disco-Øen, Ritt., Om.) *V.*

*C. rigida Good. c. varr. (F. D. 2479, 2480).

60° — 72° 48′. *V.*

*C. hyperborea Drej. l. c. n. 34. (F. D. 2482).

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

C. hæmatolepis Drej. l. c. n. 35. (F. D. 2370).

60° - 60° 43 (Friederichsthal, Jul., Kakortok.) *V.*

C. filipendula γ, concolor Drej. (F. D. 2372).

(Igalikko) *V.*

*C. rariflora Sm.

60° — 72° 48′ *V.*

C. vaginata Tausch.

60° 28′ — 60° 31′ (Ounartok og Agluitsok (Jul.) *V.*

C. capillaris L.

61° — 72° 48′ *V.*

C. supina Wahlenb.

60° 31′ — 72° 48′ *V.*

*C. pilulifera β, deflexa Drej.

Sydgrønlands Fjorde fra 60° 8′ — 64° 10′ (Tessermiut, Baals Revier) *V.*

Carex pedata Wahlenb.

64° 10′ — 72° 48′ (Baals Revier, Isortok, Jac., Ritt., Upern.) *V*.

C. Oederi Ehrh.

61° 2′ (Igalikko) *V*.

C. saxatilis L. (C. pulla Good.)

60° — 72° 48′ *V*.

C. rotundata Wahlenb.

61° 2′ — 69° 41′ (Intet Voksested angivet) *V*.

C. ampullacea Good.

(Igalikko, Tessermiut) *V*.

— „ *β*, borealis (C. hymenocarpa Drej).

(Igalikko, Tessermiut 61° 2′) *V*.

C. vesicaria L.

61° 2′ (Igalikko) *V*.

*Eriophorum Scheuchzeri Hpp.

60° — 72° 48′ .

*E. angustifolium Roth.

60° — 72° 48′ *V*.

Elyna spicata Schrad.

60° — 72° 48′ *V*.

Kobresia caricina Willd.

64° 10′ — 72° 48′ (Baals Revier, Holstb., Jac., Ritt., Om.) *V*.

Eleocharis palustris R. Br.

61° 2′ (Igalikko) *V*.

*Scirpus cæspitosus L.

60° — 69° 14′ (Igalikko, Baals Revier, Disco-Øen.) *V*.

Juncagineæ. (1 sp.)

Triglochin palustre L.

(Tessermiut, Igalikko, Gbth., Isortok (Holstb.), Chr.,) *V*.

Juncaceæ. (13 sp.)

*Luzula spicata DC.

60° — 70°. *V*.

*Luzula arcuata Wahlenb.

60° — 72° — *V.*

— „ β, hyperborea (L. hyperborea R. Br.)

almindelig med foreg. (*V.*, *R.*)

— „ γ, subspicata Lge. mscr.

Fjeldene i Grønland (Nourſoak) *R.*; (Om., Upern.) *V.*

L. multiflora Lej.

60° — 70°.

*— „ β, congesta Koch.

(Amaralik (Godth.), Chr., Disco, Ritt.) *V.*

L. parviflora Desv.

60° — 69° 14′.

— „ α, sparsiflora Lge. mscr.

(Igalikko, Iſortok (Holſtb.) Disco-Øen) *V.*

*— β, densiflora Lge. mscr.

(Baals Revier, Ujaraſukſoit) *V.*, (Godh., Disco) *R.*

Juncus arcticus Willd.

60° — 70° 41′. — *V.*

J. filiformis L.

Sydgrønlands Fjorde 60° 4′ — 60° 43, (Tesſermiut, Amitſuarſuk, Jul.) *V.*

*J. squarrosus L.

60° — 60° 8′ (Friederichsthal, Nennortalik) *V.*

J. alpinus Vill.

(Igalikko 61° 2′) *V.*

J. bufonius L. (forma pygmæa).

(Igalikko 61° 2′) *V.*

*J. trifidus L.

60° — 64° 10′ (Tesſermiut, Jul., Godth.,) *V.*

J. castaneus Sm.

63° 4′ — 70° 41′ (Kukſuk i Baals Revier, Disco-Øen, Ritt., Omenak) *V.*

J. triglumis L.

60° — 70°. — *V.*

Juncus biglumis L.

60° — 72°48'. — *V.*

Colchicaceæ. (1 sp.)

*Tofjeldia borealis Wahlenb.

60° — 72° 48. *V.*

Smilaceæ. (1 sp.)

Streptopus amplexifolius DC.

Sydgrønlands Fjorde (Jul.) *V.*, *R.*; (Holstb.) *Gies.*

Orchideæ. (4 sp.)

Corallorhiza innata R. Br.

64° 10' — 66° 50' (Baals Revier, Amaralik (Gdth.), Isortok (Holstb.) *V.*

Habenaria albida R. Br.

60° — 64° 14' *V.* (Jul.) *R.*

*Platanthera Koenigii Lindl.

60° — 69° 14' (Prinds Christians Sund, Friederichsthal, Tessermiut, Neartunolik, Baals Revier). *V.*

*Listera cordata R. Br.

60° — 64° 10' (Amaralik, Ujarrasusukfoit) *V.*

Najadeæ. (4 sp.)

Zostera marina L.

(I Havet ved Baals Revier, Godthaab) *V.*

Potamogeton marinus L.

Ferskvandsføer i Sydgrønl. (Igalikko, Tunnudliorbik, Baals Revier, Holstb., Chr.) *V.*

P. heterophyllus Schreb.

61° 2' (Igalikko) *V.*

P. rufescens Schrad.

Sydgrønlands Fjorde 61° 2' (Tuanudliorbik, Kuksuk.) *V.*

Typhaceæ. (1 sp.)

Sparganium minimum Fr. (?) (S. natans *β*, tenuifolium Horn.)

60° — 64° 10' (Igalikko, Baals Revier). *V.*

III. Dicotyledoneæ.

Callitrichineæ. (2 sp.)

Callitriche verna *α*, cæspitosa Kütz.

60° — 60° 4′ (Jul.) *V.*

— „ *β*, latifolia Kütz.

60° 4′ (Jul.) *V.*

C. hamulata Kütz.

60° 4′ — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

Coniferæ. (1 sp.)

Juniperus nana Willd.

60° — 66° 50′ (Jul.) *V.*, *R.*

Betulineæ. (3 sp.)

Alnus repens Wormskj.

Sydgrønlands Fjorde 61° 10 — 64° 10′ (Kuksuk) *V.*, *Wormskj.*

*Betula nana L.

60° — 72° 48′ — *V.*, *R.*

— var.? (B. fruticosa Horn. (non Pall.), B. pumila? Vahl. herb.)

(Tessermiut, Akia-Øen.) *V.*

B. alpestris Fr. (B. humilis Hn.)

Sydgrønlands Fjorde 60° — 62° (Igaliko, Tunudliorbik.) *V.*

Salicineæ. (7 sp.)

*Salix herbacea L.

60° — 72° 48′ — *V.*, *R.*

S. reticulata L.

Grønland *(Hornem.)*

S. Myrsinites L.

60° — 64° 10′ (Baals Revier, Amaralik, Jac., Ritt.) *V.*

S. arbuscula. L.

(Baals Revier, Amaralik, Jac., Ritt.) *V.*

Salix arctica Pall. (F. D. 2488).

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

*S. glauca L.

60° — 72° 48 (*V.*, *R.*)

— „ β, appendiculata Wahlenb.

(Tessiusak) *V.*

S. lanata L.

Grønland *(Hornem.)* (Jul. ?), *V.*

Chenopodiaceæ. (1 sp.)

Blitum glaucum Koch.

Sjelden (Jul.) *V.*

Polygoneæ. (7 sp.)

Koenigia islandica L.

60° — 72° 48′ — *V.*

Oxyria digyna Campd.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

Rumex Acetosella L.

60° — 72° 48′ (*V.*, *Holb.*)

R. Acetosa L.

60° — 60° 48′ (Jul., Lichtenau) *V.*, *Rab.*, *Wormskj.*

R. domesticus Hn.

60° 4′ — 60° 43 (Igalikko, Kakortok.) *V.*

Polygonum aviculare L.

60° 43′ — 72° 48′ — *V.*

*P. viviparum L. β, alpinum Hn.

60° — 72° 48′ — *V.*

Plantagineæ. (1 sp.)

Plantago maritima L. c. varr.

60° — 69° 32′ — *V.*

Plumbagineæ. (1 sp.)

Armeria labradorica Wallr.

60° — 72° 48′ — (*V.*, *R.*)

Compositæ.

a. Asteroideæ. (12 sp.)

Erigeron compositus Pursh. (F. D. 1999.)

60° 6′ — 70° 47′ (Jul., Gdth., Holstb., Om.) *V.* (Vaigattet) *R.*

*E. alpinus L.

60° — 66° 50′ indtil 1500′ ov. Hav. (Jul., Gdth., Disco, Holstb.) *V.*

E. uniflorus L.

70° 47′ (Jac., Ritt.) *V.*

*— „ β, pulchellus Hn.

60° 50′ — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

Achillea Millefolium L.

60° — 64° 10′ (Jul.) *V.*

Arnica alpina Murr. (A. angustifolia Fl. dan. 1524.)

64° 10′ — 72° 48′ indtil 1000′ o. H. (*V.*, *R.*)

Matricaria inodora β, phæocephala Rupr.

(Igalikko) *V.* (o. fl. St.) *Holb.*, *Wormskj.*

Artemisia borealis Pall. (A. groenlandica Wormskj. F. D. 1585.)

61° 10′ — 72° 48′ indtil 2500′ o. H. (Gdth., Holstb., Jac.) *V.* (Omenak-Øen.) *R.*

*Gnaphalium norvegicum Gunn.

60° — 64° 10′ indtil 1000′ o. H. (Jul., Gdth.) *V.*

G. uliginosum L.

(Julianehaab 61° 2′) *V.*

*G. supinum L. α, subacaule (Wahlenb.)

60° — 69° 14′ indtil 1000′ o. H. (Jul., Gdth., Holstb. Godh.) *V.*

— „ β, fuscum.

60° — 61° (Jul.) *V.*

*Antennaria dioeca R. Br. β, hyperborea (Don)

60° — 66° 50′ (Jul., Gdth., Holstb.) *V.*, (Fiskernæsset.) *Rab.*

*A. alpina R. Br.

60° 43′ — 72° 48′ (indtil 2000′ o. H.) *V.*

— „ β, glabrata J. Vahl mscr.

69° — 71° (Holstb., Disco.) *V.*

b. Cichoraceæ. (8 sp.)

Leontodon autumnalis L.

Sydgrønlands Fjorde 60° 50′ — 61° 2′ (Julianehaab) *V.*

*Taraxacum palustre Sm.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

T. phymatocarpum J. Vahl. (F. D. 2298.)

70° 47′ (Niakonak ved Col. Omenak) *V.* (Pattorbik) R.

Hieracium alpinum L.

60° — 60° 49 (Julianehaab) *V.*, *R.*

*H. murorum L.

60° 8′ — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

H. atratum Fr.

Sydgrønland. (*Holb.*)

H. vulgatum Fr.

(Julianehaab) *V.*

H. crocatum Fr. (H. prenanthoides F. D. 2425, non Vill.)

Sydgrønland 61° 2′ — 62° indtil 200′ o. H. (Julianehaab) *V.*

Campanulaceæ. (2 sp.)

Campanula uniflora L.

61° 2′ — 72° 48′ indtil 1000′ ov. Hav. (*V.*.)

*C. linifolia δ, Langsdorffiana Alph. DC. (C. rotundifolia var. Horn.)

68° — 70° (indtil 2000′ o. H.) *V.*, *R.*

Rubiaceæ. (2 sp.)

Galium triflorum Mich.

Sydgrønlands Fjorde 61° 2′ — 64° 10 (Igalikko) *V.*

G. palustre L. β, minor.

Sydgrønlands Fjorde 61° 2′ — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

Gentianeæ. (5 sp.)

*Gentiana nivalis L.

60° — 72° 48′ (indtil 1000′ o. H.) *V.*

Gentiana serrata Gunn.

(Igalikko 61° 2′) *V.*

G. involucrata Rottb.

Sydgrønlands Fjorde 60° 50′ — 61° 8′ (Kakortok, Igalikko) *V.*

Pleurogyne rotata Griseb.

64° — 68° 49′ (Jul., Gdth., Holstb.) *V.*, (Sukkertoppen) *Holb* (Chr.) *R.*

Menyanthes trifoliata L.

60° — 66° 50′ (Gdth.) *V.*

Borragineæ. (1 sp.)

Stenhammaria maritima Rchb.

69° 14′ — 70° 27′ (Godh.) *R.* (Disco-Øen, Ritt., Om.) *V.*

Labiatæ. (1 sp.)

*Thymus Serpyllum L.

60° — 66° 50′ (Jul., Kakortok, Baals Revier) *V.*, (Holstb.) Gies.

Scrophulariaceæ. (12 sp.)

Limosella aquatica L.

(Tunudliorbik 61° 2′) *V.*

Veronica alpina L.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

— „ β, villosa (V. Wormskjoldii Schult.)

(Amitsuarsuk, Kakortok, Baals Revier) *V.*, *Wormskj.* (Jul.) *R.*

* — saxatilis L.

60° — 69° 14′ (Friedrichsthal, Ujarasuksoit, Disco-Øen) *V.*

Pedicularis hirsuta L.

64° 10′ — 72° 48′ (Baals Revier) *V.*, (Holstb.) *Holb.*, (Kannisut) *R.*

P. Langsdorffii Fisch. (P. lanata Fl. dan. 1821.)

70° — 72° 48′ (Disco) *Holb.* (Omenak) *V.*

P. groenlandica Retz. (Fl. dan. 1166.)

Grønland (Thorhallesen.)

Pedicularis euphrasioides Willd. (P. ramosa Wormskj. F. D. 1758.)

62° — 68° 48′ (Baals Revier, Holstb., Chr.) *V.*

P. lapponica L.

62° — 69° 41 (Kukfuk i Baals Revier, Ritt.) *V.*, (Vaigattet) *R.*

P. flammea L.

60° — 72° 48′ — *V.*

Rhinanthus minor Ehrh.

60° — 64° 10′ (intet Voksested ang.) *V.*

*Euphrasia officinalis L.

60° — 69° 14′ (Baals Revier, Ikertok (Holstb.) Chr., Ritt.) *V.*

*Bartsia alpina L.

60° — 69° 14′ *V.*, (Vaigattet) *R.*

Lentibularieæ. (1 sp.)

Pinguicula vulgaris L.

60° — 68° 49′ (Isfortok i Col. Holstb., Chr.) *V.*

Primulaceæ. (2 sp.)

Primula stricta Hornem.

64° 10′ — 70° 41′ (Kukfuk i Baals Revier) *V.* (Vaigattet, Om.) *R.*

P. sibirica *β*, minor Hook. (P. igaliccensis Wormskj., F. D. 1511.)

61° 2′ (Igalikko) *Wormskj.*, *V.*

Diapensiaceæ. (1 sp.)

*Diapensia lapponica L.

60° — 72° 48 (indtil 2500′ o. H.) *V.*

Ericineæ. (11 sp.)

*Loiseleuria procumbens Desv.

60° — 72° 48′ (indtil 2000′ o. H.) *V.*

Rhododendron lapponicum Wahlenb.

60° — 72° 48′ (indtil 1000′ o. H.) *V.*, *R.*

Ledum groenlandicum Oeder F. D. 567. (L. latifolium Ait.)

60° — 66° 50′ (Jul, Gdth. Holstb.) *V.*, (Disco-Fjorden) *R.*

Ledum palustre β, decumbens Ait.

64° 10′ — 70° (indtil 1500′ over Havet) (Jul.) *R.*, (Gdth. Holstb., Om.) *V.*

*Phyllodoce coerulea Gren. & Godr.

60° — 72° 48′ (indtil 400′ o. H.)

Cassiope tetragona Don.

64° 10′ — 72° 48′ — *V.*, *R.*

*C. hypnoides Don.

60° — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.)

Arctostaphylos Uva ursi Spr.

66° 48′ (Iſertok i Col. Holstb.) *V.*

Oxycoccos palustris Pers.

60° — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*, *R.*

Vaccinium Vitis idæa β, pumilum Hornem.

64° 10′ — 69° 13 (indtil 200′ o. H.) (Gdth., Holstb.) *V.*, (Chr.) *R.*

*V. uliginosum L. var. (V. pubescens Wormskj., F. D. 1516.)

60° — 72° 48′ (indtil 1000′ o. H.)

Umbelliferæ. (2 sp.)

Archangelica officinalis Hoffm.

Grønland (indtil Disco.) *V.*, *R.*

Haloscias scoticum Fr.

60° — 64° (Gdth., Jul.) *V.*

Corneæ. (1 sp.)

*Cornus suecica L.

60° — 65° 38′ (Jul., Gdth.) *V.*

Crassulaceæ. (3 sp.)

*Sedum Rhodiola DC.

60° — 67° (Gdth.) *V.* (Jul., Aito) *R.*

*S. annuum L.

60° 8′ — 64° 10′ (indtil 600′ o. H.) (Jul., Gdth.) *V.*

Sedum villosum L.

60° — 72° 48′ *V.*

Saxifragaceæ. (9 sp.)

*Saxifraga stellaris L.

60° — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

— „ β, comosa J. Vahl.

64° 10′ — 72° 48′ (Gdth., Holstb., Jac., Disco-Øen, Upern.) *V.*

S. nivalis L.

60° — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.) *V.*

— „ β, tenuior Wahlenb.

Gdth., Disco-Øen, Ritt.) *V.*

*S. rivularis L.

60° — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.) *V.*

*S. cernua L.

60° — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.) *V.*

*S. cæspitosa L. c. var. (S. groenlandica L.)

60° — 72° 48′ (indtil 4500′ o. H.) *V.*, *R.*

S. Aizoon Jacq.

60° — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.) *V.*, *R.*

S. tricuspidata Rottb.

64° 10′ — 72° 48′ (indtil 2500′ o. H.) *V.*, *R.*

*S. flagellaris Willd. (F. D. 2353.)

Østerbygden 72° — 76° (Sabine efter Hook.)

S. aizoides L.

60° — 70° 41′ (indtil 100′ o. H.) *V.*, *R.*

S. oppositifolia L.

60° — 72° 48′ (indtil 4500′ o, H.) *V.*, *R.*

Ranunculaceæ. (11 sp.)

*Thalictrum alpinum L.

60° — 69° 14′ (Jul., Gdth., Holstb., Disco) *V.*

Anemone Richardsonii Hook. (A. Vahlii Hornem. F. D. 2176.)

66° 50′ — 69° 14′ (Præstefjeldet ved Holstb.) *V.*

Batrachium confervoides Fr.

61° 2′ — 69° 13′ (Jul., Gdth., Holstb., Chr., Jac.) *V.*

*Ranunculus pygmæus Wahlenb.

60° 43′ — 72° 48′ (indtil 100′ ov. Hav.) *V.*, *R.*

*R. hyperboreus Rottb.

60° 43′ — 72° 48′ (*V.*, *R.*)

R. nivalis L.

69° 10′ — 72° 48′ (Disco-Øen, Om., Upern.) *V.* (Prøvens Ø.) *R.*

R. lapponicus L.

64° 10′ — 72° 48′ (Amaralik (Gdth.), Isortok (Holstb.), Chr., Ritt.) *V.*

R. Cymbalaria Pursh. (E. D. 2293).

(Amaralik-Fjorden ved Col. Gdth.) *V.*

R. reptans L.

Sydgrønlands Fjorde 60° 50′ (Jul.) *V.*

R. acris L

60° 43′ — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*, *R.*

*Coptis trifolia Salisb.

60° — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*, *R.*

Papaveraceæ. (1 sp.)

Papaver nudicaule L.

60° — 72° 48′ (*V.*, *R.*, *Holb.*)

Cruciferæ. (25 sp.)

Vesicaria arctica R. Br. (Alyssum arcticum Wormskj., F. D. 1520).

69° 40′ — 70° 41 (Niakonak, Pattorbik) *R.*, (Om., Upern.) *V.*

Cochlearia officinalis L. var. (C. arctica DC.)

60° — 70° (*V.*, *R.*)

C. fenestrata R. Br.

66° 50′ — 69° 13′ (Ikertok (Holst.), Jac.) *V.*

*Draba corymbosa R. Br. (F. D. 2418).

60° — 60° 43′ (Jul., Østerbygden) *V.*

D. arctica J. Vahl. (F .D. 2294).

66° 50′ — 72° 48′ (Mannik, Pattorbik) *R.*, (Holstb., Ritt., Niakonak). *V.*

Draba crassifolia Grah. (F. D. 2419).

64° 10′ — 69° 47′ (indtil 1050′ o. H. (Baals Revier, Ikertok (Holstb.), Disco-Øen, Ritt.) *V.*

D. lapponica DC.

60° — 72° 48′. — *V.*

D. lactea Adams. (D. Wahlenbergii Hn.; F. D. 2420).

60° — 60° 43′ (intet Voxested angivet) *V.*

— „ γ; lævigata Fr.

64° 10′ — 70° 41′ (Holstb., Ritt.) *V.*

*D. nivalis Liljebl. (F. D. 2417) D. muricella Wahlenb.

60° — 72′ 48′ *V.*

D. rupestris R. Br. c. var. (F. D. 2421).

64° 10′ — 69° 41′ (indtil 2000′ o. H.: Baals Revier, Holstb., Vaigattet) *V.*

D. hirta L. c. var.

62° — 72° 48′. — *V.*

D. alpina L.

70° 47′ (Om.). — *V.*

D. aurea M. Vahl.

60° — 70°. — *V.*

D. incana L.

60° — 64° 10′ (Tesfermiut, Jul., Godth., Baals Revier, Holstb.) *V.*

Lepidium groenlandicum Hornem. ? (L. alpinum F. D. 469).

Grønland (Brasen).

Capsella Bursa pastoris Moench.

60° 43′ — 64° 10′ (Jul., Amaralik (Gdth.) *V.*

Eutrema Edwardsii R. Br. (F. D. 2242).

70° 41′ (Om.) *V.*

Platypetalum purpurascens R. Br. (F. D. 2295).

70° — 70° 47′ (Om.) *V.*

Nasturtium palustre R. Br.

Sydgrønlands Fjorde 60° 50′ (Tunnudliorbik ved Col. Jul.) *V.*

Sisymbrium humifusum J. Vahl. (F. D. 2297).

61° 2′ — 69° 32′ (Igalikko, Pakitsok, (Vaigattet) *V.*

Cardamine bellidifolia L.

60° — 72° 48′. *V.*

C. pratensis L.

60° — 69° 14′ (Jul., Gdth., Holstb.) *V.*

*Arabis alpina L.

60° — 72° 48′ (indtil 150′ o. H.) *V.*

A. Holbøllii Horn. (F. D. 1879). (A. retrofracta Grah.)

64° — 70° (Amaralik, Holstb.) *V.*, (Godth.) *R.*

Turritis mollis Hook. (fl. bor. Am. 1. p. 40; (F. D. 2296).

64° — 70° (Amaralik, Ikertok (Holstb.) Om.) *V.*

Violarilæ (3 sp.)

Viola palustris L.

61° 2′ (Igalikko) *V.*

V. Mühlenbergii *β,* minor Hook.

64° 10′ (Gdth.) *V.*

V. canina L.

60° (Tessermiut) *V.*

Droseraceæ (1 sp.)

Parnassia Kotzebuei Schlechtd. & Cham. (F. D. 2286).

(Kakssiarsuk ved Igalikko-Fjorden) *V.*

Pyrolaceæ. (2 sp.)

Pyrola grandiflora Rad. (P. groenlandica Hornem., F. D. 1817).

61° 2′ — 72° 48′ (indtil 2000′ o. H.) *V.*, *R.*

*P. minor L.

60° 49′ — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

Empetreæ (1 sp.)

Empetrum nigrum L.

60° — 72° 48′ — *V.*

Portulacaceæ. (1 sp.)

*Montia rivularis Gmel.

60 — 72 48′ (indtil 1000′ o. H.).

Alsinaceæ. (20 sp.)

*Arenaria groenlandica E. Mey. (Stellaria M. Vahl, F. D. 1210).
60° — 64° 10′ (indtil 200′ o. H., Jul., Gdth.) *V.*

A. ciliata β, humifusa Hn.
69° 14′ — 72° 48′ (Disco-Øen, Om.) *V.*

Halianthus peploides Fr.
60° — 69° 14′ (Jul., Gdth., Holstb., Chr., Ritt.) *V.*, (Pattorbik, Om.) *R.*

*Alsine rubella β. hirta Wahlenb.)
60° — 72° 48′. — *V.*

— „ γ, Giesekii (A. Giesekii Horn. F. D. 1518).
Sukkertoppen *(Gies.)*

A. stricta Wehlenb.
70° 41′ (Om.) *V.*

*A. biflora Wahlenb. (A. scandinavica Spr.).
60° — 72° 48′ (indtil 2050′ o. H.) *V.*

*Stellaria media With.
60° — 72° 48′. — *V.*

*S. humifusa Rottb. (F. D. 978.)
60° — 72° 48′. — *V.*

*S. cerastoides L.
60° — 72° (indtil 2000′ o. H.) *V.*

*S. borealis Big.
60° — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

S. glauca With. (S. palustris Retz.)
Grønland *(Wormskj. i Hornem. Herb.)*

S. Edwardsii R. Br.
60° — 72° 48′. — *V.*

*Cerastium alpinum L.
60° — 72° 48′ (indtil 1000′ o. H.) *V.*, *R.*

C. triviale Lk.
60° 28′ — 60° 43′ (Jul.) *V.*

Cerastium semidecandrum L.

Upernivik (*Gies. i Hornem. Herb.*).

Sagina nodosa Fzl.

Sydgrønlands Fjorde 61° 21′ (Igalikko) *V.*

*S. saxatilis Wimm.

60° — 66° 50′ (Jul., Godthaab) *V.*

*S. procumbens L.

60° 43′ (Jul.) *V.*

S. cæspitosa J. Vahl. (Arenaria cæspitosa F. D. 2289).

64° 10′ — 72° 48′ (Baals Revier, Pakitsok (Jac.), Upern.) *V.*

Sileneæ. (5 sp.)

*Silene acaulis L.

60° — 72° 48′. — *V.*, *R.*

*Viscaria alpina Fr.

60° — 72° 48′ (indtil 2000′ o. H.) *V.*, *R.*

Wahlbergella apetala Fr.

70° 47′ (Niakonak) *R.*, (Om.) *V.*

W. affinis Fr. (Melandrium affine J. Vahl; Lychnis triflora F. D. 2173).

65° 38′ — 72° 48′ (indtil 500′ o. H., Holstb., Jac., Ritt., Om., Upern.) *V.*

W. triflora (Melandrium trifl. J. Vahl, F. D. 2356).

60° 50′ — 72° 48′ (Holstb., Ritt., Om., Upern.) *V.*

Onagrarieæ. (6 sp.)

*Epilobium alpinum L.

60° — 72° 48′. — *V.*

*E. origanifolium Lam.

60° — 69° (Jul., Gdth., Disco) *V.*

E. palustre L.

Sydgrønlands Fjorde (Igalikko 61° 2′) *V.*

E. lineare Mühlenb.

60° — 64° 10′ (Jul., Gdth.) *V.*

*Epilobium latifolium L.

60° — 72° 48'. — (*V. R.*)

*Chamænerium angustifolium Spach.

60° — 66° 50' (Jul., Godth., Holst.) *V.*

Hippurideæ. (1 Sp.)

*Hippuris vulgaris β, maritima Hn.

60° — 70° 41'. — *V.*

Halorrhageæ. (1 sp.)

Myriophyllum alterniflorum DC.

60° 49' (Jul.) *V.*

Pomaceæ. (1 sp.)

Pyrus americana DC.

60° — 62° 4' (Jul.) *V.*

Rosaceæ. (14 sp.)

*Rubus saxatilis L.

60° 8' (Tesſermiut) *V.*

R. Chamæmorus L.

64° 10' (Amaralik) *V.*

Dryas integrifolia M. Vahl.

60° — 72° 48' (indtil 1500' o. H.) *Egede, V., R.*

*Sibbaldia procumbens L.

60° — 69° 41' (indtil 2000' o. H.) (Jul., Godth., Holstb., Chr., Godh., Jac.) *V.*

Comarum palustre L.

60° — 64° 10' (Jul., Godth.) *V.*

Potentilla anserina L.

60° — 72° 48'. — *V.*

— „ β. groenlandica DC. (P. Egedii Wormskj.)

60° — 72° 48'. — *V.*

P. pulchella R. Br. (F. D. 2234).

70° — 70° 41' (Waigattet, Om.) *V.*

Potentilla Vahliana Lehm. (F. D. 1390).

69° 14′ — 70° 41′ (Godh.) *R.* (Ritt., Vaigattet, Om.) *V.*

P. nivea L.

64° — 72° 48′ (indtil 4400′ o. H.) *V.*, *R.*

*P. emarginata Pursh. (F. D. 2291.)

66° 50′ — 72° 48′ (Holstb., Ritt., Om., Upern.) *V.*

P. maculata Pourr.

60° — 69°. — (*V.*, *R.*)

P. tridentata Pursh.

60° — 69° 32′ (Jul., Godth., Chr., Jac.) *V.*, *R.*

Alchemilla vulgaris L.

60° — 66° 50′ (Jul., Disco-Øen). *V.*, *R.*

*A. alpina L.

60° — 65° 38′ (indtil 1060′ o. H., Jul., Godth.) *V.*, *R.*

Papilionaceæ. (2 sp.)

*Lathyrus maritimus Fr. (Pisum maritimum L.)

(Igalikko 61° 2′) *V.*

Vicia Cracca L.

60° — 61° 2′ (Jul.) *V.*, *R.*

Tillæg Nr. 7,

Nogle Bemærkninger om Grønlands geognostiske og mineralogiske Beskaffenhed,

af

H. Rink.

I en Afhandling, som er optaget blandt Videnskabernes Selskabs Skrifter (for 1852), har jeg meddeelt en Udsigt over Nordgrønlands Geognosie, og endvidere i dette Skrifts anden Deel en Fortegnelse over de i Nordgrønland hidtil forefundne Mineralier. Vi ville her for en Fuldstændigheds Skyld meddele et lille Udtog af hiin Afhandling, hvortil jeg er saa heldig at kunne afbenytte de i samme anvendte Træsnit, og dernæst supplere saavel den, som den nævnte Fortegnelse, med Hensyn til det søndre Inspektorat.

Vi have i Grønland ialt 4 Bjergdannelser: 1) De primitive Bjerge, 2) Sandsteendannelsen ved Igalliko, 3) Trap med Steenkuldannelse, 4) Yngre Alluvium.

1) **De primitive Bjergarter** ere uden Sammenligning de meest udbredte. Paa Kaartet over Nordgrønland have vi antydet det Areal, som Trapdannelsen indtager; de andre Formationer ere meget underordnede, og følgelig indtage Urbjergene hele det øvrige Areal og især det søndre Inspektorat.

I Nordgrønland fremtræder denne Formation næsten overalt som lagdannet, hvilket kan iagttages i de mange betydelige Bratninger paa indtil

4000 Fods Høide, i hvilke man overalt seer mere eller mindre tydelige Lag og Striber af lysere eller mørkere Farver, og meest bølgeformige. Lagene løbe tildeels tilbage i sig selv, idet de forme sig concentrisk, skalformigt om en fælleds Knude i Hovedbjergarten. Bestanddelene ere foruden Qvarts, Feldspat og Glimmer, næsten overalt Hornblende; mere underordnede men tillige meget almindeligt: Granat og Magnetjern. Den almindelige Bjergart er derfor hornblendeholdig Gneis, men forøvrigt betegne de forskjellige Lag Blandinger af de samme Mineralier i forskjellige Forholde, og navnlig bestaae de lysere meest af Feldspat og Qvarts, de mørke og skifrede meest af Glimmer og Hornblende. Ved Siden af Lagene fremtræde tillige Gange, der gjennemskjære dem, og deels bestaae af de samme Mineralier, med fremherskende Feldspat, og derfor maae ansees for samtidige med hine, - deels af Trap, og i saa Fald ere skarpt adskilte fra hine og af nyere Oprindelse.

De særegne Mineralier i disse Bjerge slutte sig især til de Partier, der ere meest sondrede i Lag og Gange, hvortil komme visse Mineralier, der vise sig mere indblandede over større Strækninger, men dog ogsaa fortrinsviis ere udskillede i disse Lag og Gange. Omendskjøndt nu saaledes den samme Gneisdannelse viser uendeligt mange Modifikationer efter Blandingsforholdene af Mineralierne, kunne vi dog sondre mellem visse Partier, som fortrinsviis udmærke sig ved visse deri fremtrædende Mineralier. Som saadanne kunne nævnes:

a. Lagformige Udskillinger.

Hornblendeskifer med Granater danner de meest almindelige Lag, der især fremtræde tydeligt i de store Bratninger, som findes i Upernivíks og Omenaks Distrikter. Vi vedføie, som Exempel herpaa, en Skitse af selve den høie Omenakskegle, ved hvis Fod Kolonien Omenak ligger. Skitsen indbefatter kun den øverste bratte Deel, der begynder i 1000 Fods Høide. Hornblenden danner baandformige Striber, der løbe omkring hele Keglen, og desuden isolerede nyreformige Partier.

Foruden de meest almindelige Granater indeholde Hornblendelagene paa andre Steder forskjellige Arter af Straalsteen, Asbest, Svovlkiis o. s. v.

Dolomit med Tremolyt og forskjellige Mineralier udgjøre betydelige Lag i Omenaks, Christianshaabs og Egedesmindes Distrikter. (See den mineralogiske Fortegnelse E 27—76, C 5—31, O 217—220, o. s. v.)

Anthophyllit med Straalsteen danner især mærkelige Lag ved Upernivik. Feldspatrige Lag med Qvarts, Dichroït og Granater, udmærke ligeledes Uperniviks Distrikt.

b. Gangformige Udskillinger.

Disse bestaae forstørstedelen af grovkornet, meget feldspatrig Granit, og ere ingenlunde skarpt adskilte fra Lagene, men gaae endog ligefrem over i saadanne, som fortrinsviis have de samme Bestanddele, og maae ansees for at være dannede samtidig med dem. De bestaae deels af rød Feldspat, og indeholde da især Magnetjern og Apatit, samt Allanit, Zirkon og Svovlkiis, deels af hvid Feldspat, og indeholde da almindeligviis Turmalin.

c. Udspredte Indblandinger.

Paa visse Steder er Gneissen over større Strækninger rødfarvet; dens Bestanddele have aabenbart lidt en Paavirkning, navnlig er Glimmeren snart forsvunden, snart forvandlet til en talkagtig eller chloritagtig Masse, og i dens Sted viser der sig overalt Epidot, tildeels udskillet som smalle Gange og i Kløftninger, samt Jernglands og Kalkspat. Under saadanne Forholde forekommer og et Vægsteenslag, og synes dette at være opstaaet af Glimmer eller Hornblende, der paa lignende Maade ere forandrede.

Paa andre, ligeledes betydelige Strækninger udmærker Gneissen sig ved fiint indblandet Svovlkiis og Magnetkiis, hvormed gjerne følger Graphit, saasom paa Uperniviks Langø og Omenaks Storø.

Gaae vi dernæst over til det søndre Inspektorat, da vise Urbjergene der i det Større den samme lagdannede Beskaffenhed, samt ligeledes overalt Indblanding af Hornblende, og paa visse Steder betydelige Hornblendelag. Den meddeelte Skitse af Dalen Kookassik paa Sermesok viser udmærkede naturlige Gjennemsnit af Bjerge paa flere tusinde Fods Høide, i hvilke de lysere Partier have fremherskende Feldspat, de mørke derimod Hornblende og Glimmer. Dog opdager man paa den anden Side, mere end i det Nordlige, massive eller ikke lagdannede Bjergarter, der ikke indskrænke sig til Gange, men synes at udgjøre selvstændige Bjergmasser. Disse Bjergarter ligne forstørstedelen Syenit, saasom det saakaldte raadne Fjeld ved Fredrikshaab, og paa Nunarsoït, men paa andre Steder mere Grønsteen eller reen Granit eller Norit, den sidste navnlig i det Sydligste.

Forøvrigt ere Trapgangene her næsten hyppigere end i Nordgrønland i Nærheden af selve Trapformationen, ligesom ogsaa forskjellige porphyragtige Gange ikke ere sjeldne, navnlig i Julianehaabs Distrikt, hvor man og har fundet porøse, slakkeagtige Masser med Blærehuller. Hine massive Bjergarter vise dog paa den anden Side en jævn Overgang til de lagdannede, og vilde det derfor vistnok være vanskeligt at undersøge den relative Alder og de øvrige indbyrdes Forholde af alle de her nævnte Bjergarter, til hvilke vi endnu kunne føie Diabas, Skriftgranit, Granulit og Skifere, tildeels meget graphitholdige.

Hvad nu selve Gneislagenes Beskaffenhed angaaer, da vil nedenstaaende Fortegnelse oplyse om de deri forekommende Mineralier. Med Hensyn til de større Udskillinger bemærkes her blandt Andet, at de store Lag af Dolomit med Tremolyt o. a. kun lidet ere bemærkede i Sydgrønland, hvorimod her Vægsteenslagene, tildeels ogsaa med Tremolyt, synes at spille en lignende Rolle, og navnlig at være hyppige i Godthaabs Distrikt. Desuden treffe vi i Sydgrønland visse ganske eiendommelige Lag, saasom fremfor Alt Kryolithen med dens metalliske Ledsagere, og dernæst Eudialyten med Sodalit og Arfvedsonit. Kryolithen er ligefrem indleiret som et bestemt Lag i Gneissen, der i hele den Omegn synes at være undergaaet en Opløsning eller Forandring; paa Arsuts-Øen og Storøen gaaer den endog over i heelt skiferagtige Lag, med Svovlkiis, Graphit og Epidot. Eudialyten er indblandet i en ganske særegen Bjergart, over en større Strækning, og omgiven af massive Bjergarter under vistnok meget complicerede Forholde.

2) **Den røde Sandsteen**, som omgiver det Indre af Fjordene Igalliko og Tunnudliorbik (undersøgt af Pingel i 1828 samt af ham beskreven i en Afhandling i Videnskab. Selsk. Skr.), synes at være ældre end Trapformationen, men forøvrigt har man hidtil endnu aldeles ikke fundet organiske Levninger i den. Den er af en meget fast og haard Beskaffenhed, bestaaende af ligesom sammensmeltede Qvartskorn, samt gjennembrudt af Phorphyrgange. Hele denne Formation synes at indtage et meget indskrænket Areal, med mindre den skulde fortsætte sig ind under Indlandets Iis.

3) **Trapformationen med kulførende Lag.** Dens Udstrækning er antydet paa Kaartet over Nordgrønland. Trappen danner mægtige Bjergmasser med plan Overflade og brat affaldende Sider. Sand-

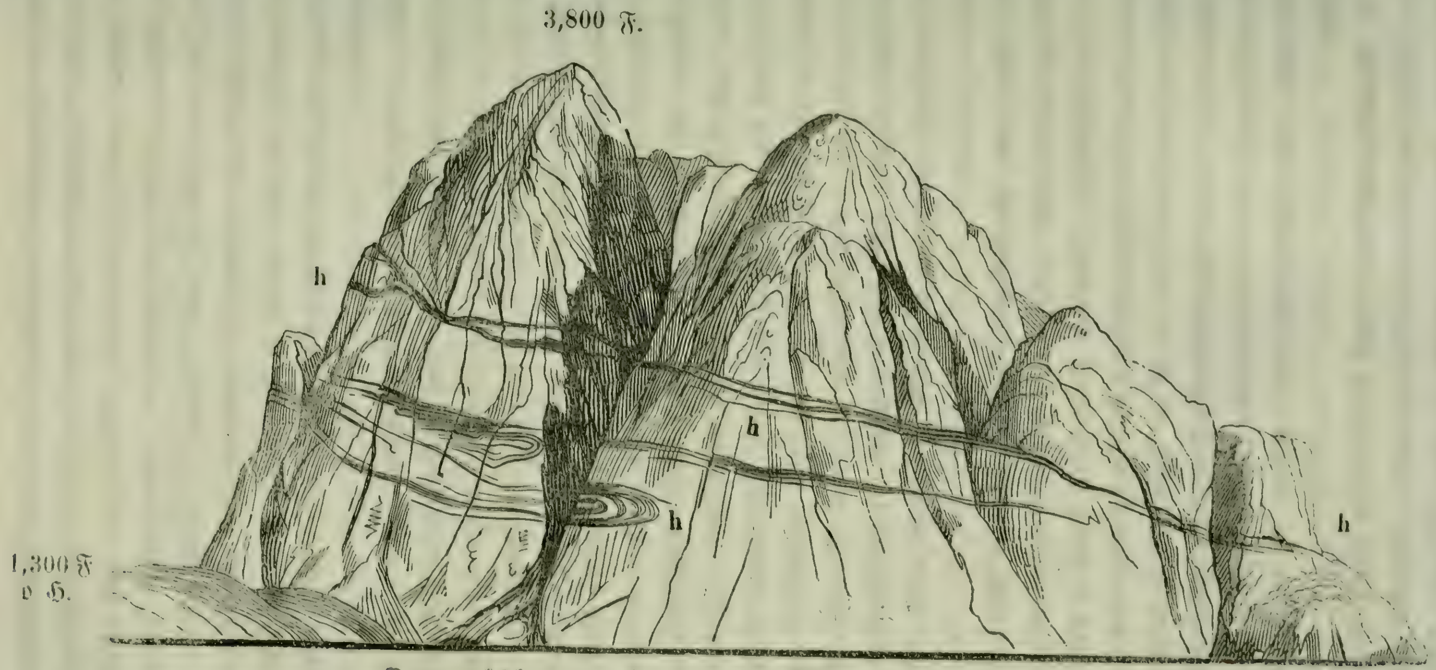

Omenaksklippen seet fra det SSV. h h Hornblendelag.

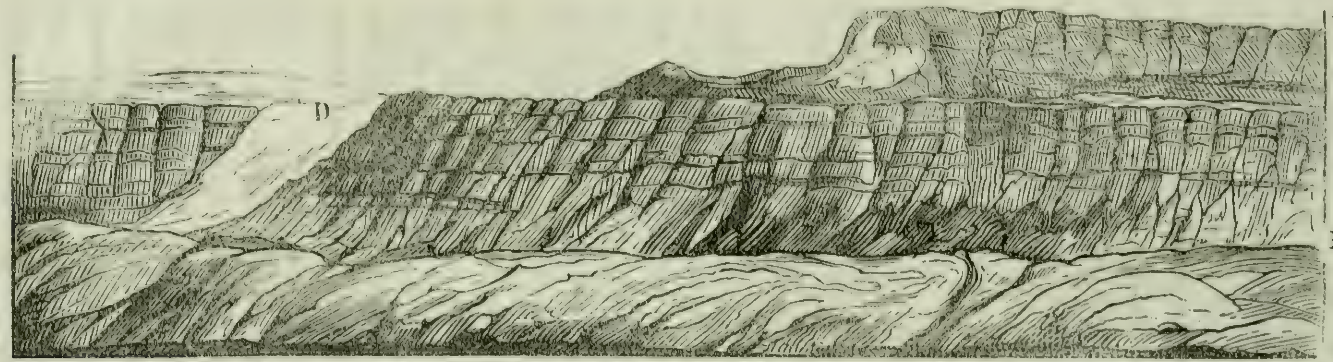

Sydsiden af Innerit: A B Trap. B C Sandsteen med Kullag. D Jokel.

Isoleret, kraterformig Trapdannelse paa Fastlandet nær Proven. A C Gneus. B isoleret Trapdannelse. C D den nordlige Deel af den store Trapdannelse.

stenen med Kullagene danner den lavere fremspringende Fod under disse Skrænter, men synes forøvrigt ogsaa at fortsætte sig ind under Traplagene, dannende deres Underlag, og adskillende dem fra Gneissen. Som Exempel paa denne almindelige Forekomst vedføies her en Skitse af Inneritfjordens sydlige Kyst, hvorimod den tidligere meddeelte Skitse af Kolonien Godhavn vil tjene som Exempel paa saadanne Trapskrænter, under hvilke Kuldannelsen mangler, og Gneissen alene danner den fremspringende Fod. Desuden forekomme de kulførende Lag ogsaa hoit oppe, baade hvilende paa og bedækkede af Trap, hvilket tyder paa, at de bleve afleirede i Mellemrummene mellem forskjellige Trapudbrud, og i det Hele virkelig ere samtidige med Trapdannelsen. Dog gives der store Strækninger af Trapbjergene, paa hvilken Kuldannelsen mangler. Udenfor det regelmæssige store Trapterrain, men dog i Nærheden af samme treffer man midt i Gneissen enkelte isolerede Trapudbrud, af hvilke det mærkeligste er opdaget paa Fastlandet nær Proven, ikke langt fra det Sted, hvor der tidligere skal have staaet en Koloni ved Bugten Ekalluït. Den hosføiede Skitse vil oplyse om denne lille Trapdannelse, der udgjør en kraterformig Dal, som i Form kunde sammenlignes med Monte Somma, men neppe er ¼ Miil i Omkreds og ligger omtrent ½ Miil fra de nærmeste Trapbjerge.

I Henseende til Trappens mineralogiske Beskaffenhed maae vi skjelne mellem de nederste Lag, der i Reglen ere deels tufagtige, deels udmærket kloftede i Søiler af Basaltens Form og tætte Brud, og de øverste normale Traplag, der udgjøre Bjergenes Hovedmasser og ere af et mere krystallinsk Brud.

Af organiske Levninger har man som Ledsagere af Kullagene fundet talrige forkullede Træstykker, af hvilke nogle ere undersøgte af Vaupell og bestemte som Naaletræer (Pinites Rinkianus), desuden Aftryk af Bregner, nogle nu senest af Inspekteur Olrik indsendte, høist mærkelige Aftryk af Blade (som det synes Løvtræer) i Sandsteen, nogle af Gieseke fundne Bivvalver og endelig en af Pastor Haase fra Omenak indsendt, meget mærkelig lille Ammonit, af hvilken der dog ogsaa skal findes ældre Exemplarer i det kongelige Musæum. Men alle disse Levninger trænge til en nøiere Bestemmelse, inden Formationens Alder deraf kan udledes.

4) **Alluvium af Sand og Leer.** Denne Dannelse findes i Syd- saavelsom i Nordgrønland, men dog smukkest uddannet og rigest paa inde-

sluttede Blöddyrskaller og Fiskeaftryk her. I et saadant leerblandet Sandlag ved Pattorfik i Omenaksfjorden er der samlet 13 Arter af Skaldyr, bestemte af Hr. O. Mørch, som blandt dem har fundet 2, nemlig Glycimeris siliqua og Panopæa norvegica, der ikke ere fundne levende under Kysten, men vel ved Island og Newfoundland.

Fortegnelse over de enkelte Mineralier.

Den allerede citerede Fortegnelse over den nordgrønlandske Samling, som er afgivet til Universitetets Museum, turde give de fornødne Oplysninger om, hvilke Mineralier derstebs findes og under hvilke Forholde de forekomme. Med Hensyn til Sydgrønland, har jeg foretrukket at gjennemgaae deels Gieseckes Dagbog, deels de forhaanden værende Samlinger, og deraf at uddrage følgende systematiske Oversigt, som Assistenten ved det mineralogiske Museum, Hr. Hoff har været saa god at revidere og supplere for mig*):

Qvarts. Af dette Mineral, som udgjør en af Hovedbestanddelene i alle Bjergene, forekommer der dog kun faa Varieteter, som ere udmærkede ved deres Krystallisation eller andre Egenskaber.

Almindelig Qvarts findes hist og her udskillet i betydelige, selvstændige Lag, saasom omkring Arsut og Sennerut, Fb. D. Ved Kryolithen spores meget store men ei tydeligt udviklede Krystaller. Over enkelte større Strækninger, saasom S. D. udmærker Qvartsen sig ved en blaalig Farve.

Kiselsinter afsættes af de varme Kilder paa Ounartok, J. D.

Almindelig Bjergkrystal findes hist og her men ei af nogen betydelig Størrelse, undtagen i Fjorden Tunnudliorbik og ved Igalliko, J. D. Den største Krystal jeg har erholdt derfra, var 6 Tommer lang og 4 Tommer

---

*) I denne Oversigt er Alt, hvad der blot er bekjendt af Gieseckes Beretninger eller Samlinger, betegnet med Gs., og de forskjellige Distrikter saaledes: Julianehaabs J. D., Fredrikshaabs Fb. D., Fiskernæssets Ft. D., Godthaabs G. D., Sukkertoppens S. D., Holsteensborgs H. D.

i Diameter. Grønlige Krystaller, indeholdende Asbest eller Straalsteen, Runarsoït, Jb. D., fundne af Hr. Friis.

Jaspis, rød og grøn, samt Hornsteen af forskjellig Farve forekomme omkring Igalliko og flere andre Steder, men i det Hele ikke i Mængde. Karneol ligeledes ved Igalliko. Gs.

Olivin, i Trap hist og her.

Feldspat. Af dette Mineral findes der udentvivl forskjellige Arter i de forskjellige Varieteter af Graniten. En stor Deel deraf turde være Albit, men det er endnu forøvrigt hverken chemisk eller krystallographisk undersøgt, hvor de skulle henføres.

En gjennemsigtig Feldspat eller Adular, er fremherskende som Bestanddelen af massiv Granit og Syenit, men kun sjeldent udskillet i større Korn.

Opaliserende Adular, G. D., Gs.

En labradoragtig Feldspat findes paa flere Steder, saasom Redekammen, J. D., Gs.

Almindelig Feldspat, helst hvid eller graalig guul, tildeels blandet med Qvarts som Skriftgranit, findes paa flere Steder i hele Lag, saa at man kan erholde større, rene Stykker af den.

Amazonsteen danner Bestanddelen af en Gang i Granit eller Syenit paa Runarsoït ved Mundingen af Torsukatek, J. D. Stedet er nær ved Havet, men efter Sigende næsten udtømt, saa at smukke Stykker nu ere vanskelige at erholde. Dog har jeg seet Smaastykker i den samme Bjergart i Omegnen, hvor den altsaa endnu findes.

(Pimsteen findes hist og her langs Strandbredden som afrundede Smaastykker, og udentvivl opskyllede af Havet, samt hidrørende fra Island eller Jean Mayen).

Skapolith hjærv, paa Lag eller Gange, flere Steder, saasom Redekammen J. D., med Granat, Jernglands og flere ubekjendte Mineralier ved Sydbay H. D., med Turmalin i G. D., alt efter Gs.

Giesekit, paa Halvøen Akulliarosek ved Igalliko, siddende i løse Stykker af Porphyr, efter Gs. Jeg selv har ikke kunnet finde Mineralet ved at gaae over den yderste flade Pynt af hiin Halvø.

Nephrit, hist og her i G. D., Gs.. usikkert.

Sodalith, i stor Mængde og som væsentlig Bestanddeel af en Bjerg=

art mellem Fjordene Kangerdluarsuk og Tunnudliorbik, F. D., hvor den tildeels ogsaa er tydeligt krystalliseret.

Eudialyt, paa samme Sted, som det forrige, og ligeledes i stor Mængde. De største Krystaller have 3 à 4 Tommers Diameter.

Zeolither ere kun fundne meget sparsomt og utydelige. En straalet Z. i Basalt og Analcim samt Prehnit i Grønsteenporphyr, F. D. Gs., men usikkre. Et lille Stykke Stilbit har jeg erholdt fra Storisen, sandsynligviis hidført paa den fra Egnene ved det nordlige Iishav. Samme ledsager Kobberets ved Josvas Mine.

Glimmer. Denne tredie Hovedbestanddeel af Bjergene forekommer ikke meget i større regelmæssige Plader, saasom en sort Glimmer i søndre Strømfjord, hvid og grøn Glimmer, tildeels indesluttende Amianth, i Egnen omkring Amaraglik G. D., Gs. Ved Kryolithen har Taylor fundet en mærkelig krumskallet Varietet, i smaa regelmæssige halvkugelformige Masser. Krystalliseret Glimmer ledsager Amazonsteen.

Chlorit. Enkelte bløde Skifere af mørkegrøn Farve, der nærme sig til Vægsteen, indeholde muligen dette Mineral som Hovedbestanddeel (Josvas Mine). Smaragdgrøn Chloritskifer i Arsut-Fjorden, Gs.

Talk. Udmærket smuk grønlig hvid og blaaig T. er bragt af Grønlænderne fra søndre Strømfjord. Forøvrigt udgjør Mineralet vistnok en Hovedbestanddeel af Vægsteen (see Mineralprodukterne). J. G. D. har Gs. især fundet store Lag af talkagtig Vægsteen. Hærdet, traadig og asbestaglig grøn og hvid Talk ved Kariæt G. D. Talkskifer i Lag paa Mathiesens Land (Atkia) F. D. Jordagtig Talk, H. D.

Serpentin. Kugelformig og ædel S. i Vægsteenslagene paa forskjellige Steder i G. D., Gs. Nogle Varieteter af Vægsteen, især de grønne og noget haardere, maae muligen henregnes til dette Mineral (paa en Pynt nær Illuilarsuk).

Hornblende kan ansees som den fjerde Hovedbestanddeel af alle Bjergmasserne; kun sjeldent finder man Gneis eller Granit, hvori Hornblende mangler. Derimod finder man hyppig hele Lag af Hornblende i forskjellige Varieteter, navnlig i Ft. D., ligesom ogsaa (krystallinske) Bjergarter, i hvilke Hornblenden udgjør en Hovedbestanddeel, og ganske fortrænger Glimmeren, saasom især i de mærkelige Bjerge, til hvilke Eudialyten og Sodalithen slutte sig. Dog kan man vel i det Hele sige, at dette Mineral

ikke forekommer her saa hyppigt og saa forskjelligartet, som i Nordgrønland.

Almindelig sort Hornblende forekommer i større Krystaller og meget store krystallinske Plader, med regelmæssige Brudflader paa flere Tommers Diameter, deels i Forening med, deels i Nærheden af Eudialyten. Sammesteds findes ogsaa den for Grønland særegne Arfvedsonit, men da den i Udseende ligner den almindelige H., er det uvist, i hvad Mængde den forekommer.

Grøn og bruun Straalsteen, asbestagtig ved Tunnudliorbik, og glasagtig paa mange Steder i G. D. og flere andre Steder. Smaragdit, nær Sukkertoppen.

Tremolyt, asbestagtig og glasagtig, tildeels i Talklag, ved Kariæt, Hjortetakken o. fl. St. i G. D. Gs. Af den i Nordgrønland saa hyppige Dolomit med Tremolyt har jeg kun seet en stor løs Blok i J. D.

Augit. Almindelig A. vides neppe at være funden, med Undtagelse af, at den tør formodes at udgjøre en Bestanddeel af Trap. Salit hist og her fundet af Gs., saasom ved Tornarsulik, H. D., og paa flere Steder i G. D., dog ikke krystalliseret.

Asbest og Amianth, hist og her i ringe Mængde, meest i G. D. med Narsak, Karosuk og Kariæt, samt i Fb. D. og ved Ivisvas Mine.

Krokydolith, ubekjendt Findested.

Leer findes ikke under mærkelige Former, kun som almindeligt, næsten altid meget sandblandet Leer, afvexlende med Sandlag, hist og her hvor der sees Fladland nær Havet.

(Leerskifer hist og her i G. D. og nær Arsut, Fb. D.)

Fedtsteen. Herunder turde man maaskee henregne nogle Varieteter af Vægsteen, især den fine hvide gjennemskinnende.

Granat er hist og her en væsentlig Bestanddeel af hele Bjergstrækninger, som indsprængt i fine Korn. Dette er navnlig Tilfældet i S. D. og i den sydlige Deel af J. D.

Almindelig Granat er meget udbredt, deels krystalliseret, deels bjærv, i Forening med Svovlkiis, saaledes navnlig omkring Amaraglik, og paa Ikartok i den sydligste Deel af Ft. D., hvor de største Krystaller skulle findes, efter Gs.

Ædel Granat nævnes oftere af Gs., meest omkring Amaraglik, ved

Søndre Strømfjord og Sydbay, men synes overalt kun at være af ringe Størrelse og Qvalitet.

Guul Granat i smukke smaa Krystaller ledsager Kobbermalmen i Josvas Mine.

Dichroït, krystalliseret ved Kassigiengoït, G. D., Gs.

Epidot er temmelig udbredt i bjærve grønne Masser, sjeldnere krystalliseret, meest paa Arsut-Øen, forskjellige Steder i G. D., og ved Josvas Mine.

Zirkon, smuk fiolet, i langtrukne Krystaller, som Ledsagere af Allanit, overalt hvor denne findes, saasom i G. D. og ved Avigeit i Fb. D. Desuden i smaa gule Krystaller i Syenit, fundne af Hr. Friis paa Nunarsoït, J. D., og i en feldspatagtig Gang ved Kakšiarsuk i Igallikofjorden.

Smergel angives at være fundet af Gs. paa Arsuts-Storøe, Fb. D.

Beryll, ved Kangerdluarsuk, J. D. Gs.

Turmalin. Almindelig sort T. er ikke sjelden i hvid Feldspat, saasom ved Nennortalik J. D. Meest udmærkede ere dog de store Krystaller, som findes i Glimmerskifer i Amaraglik-Fjorden. De have endog opnaaet en vis Berømthed i Mineraliesamlinger. Findestedet er, saavidt vides, hidtil kun eftersøgt af Grønlænderne; uvist endog, om Gs. har været der.

Saphirin, i Glimmerskifer, ganske nær ved selve Kolonien Fiskernæsset.

Allanit synes ikke at være sjelden. Jeg er paa et Par Steder ganske tilfældig truffet paa dette Mineral. J størst Mængde og tillige i store Krystaller er det i de seneste Aar fundet ved Avigeit, Fb. D.

Gadolinit omtales at være fundet af Gs. paa Sermesok og flere Steder.

Fergusonit, Sermesok J. D. Gs.; ved Sardlok J. D., Friis og Taylor (?).

Kalkspat forekommer meget sparsomt, almindeligviis kun i ganske tynde Lag eller Gange, meest i G. D., i Fb. D. paa Arsut-Øen, i J. D. paa Nunarsoït, krystalliseret med Jernglands i Tunnudliorbik, i Sermelikfjorden og endelig paa Øen Sermesok. (Kalksinter i enkelte Huler).

Dolomit, der er saa udbredt i Nordgrønland, er der her kun seet lidet af. En stor løs Blok paa Tuktotoarsuk, J. D.

Flusspat er ligeledes kun fundet sparsomt, saasom ledsagende Kryolithen ved Arsut og Kobbermalmen i Josvas Mine, i Fjordene Kangerdluarsuk og Tunnudliorbik, og endelig hist og her som Overtræk paa Kløftningsflader i Graniten.

Kryolith (see Pag. 140). Man har forhen kun kjendt dette Mineral som hvidt eller som lidt rødligt af Jern; men ved Hr. Taylors Arbeider har det viist sig, at dette kun er den yderste for Luften udsatte Skal, hvorimod det i en større Dybde antager en blaalig graa Farve.

Til nærmere Oplysning meddeles her et omtrentligt Grundrids, optaget i 1852 og senere berigtiget efter Opgivelser af Hr. Taylor, samt af Hr. Rygaard, der varetog Kryolithbrydningen for Thomsen og Howitz i 1856. Dog tør det ikke gjøre Krav paa Nøiagtighed.

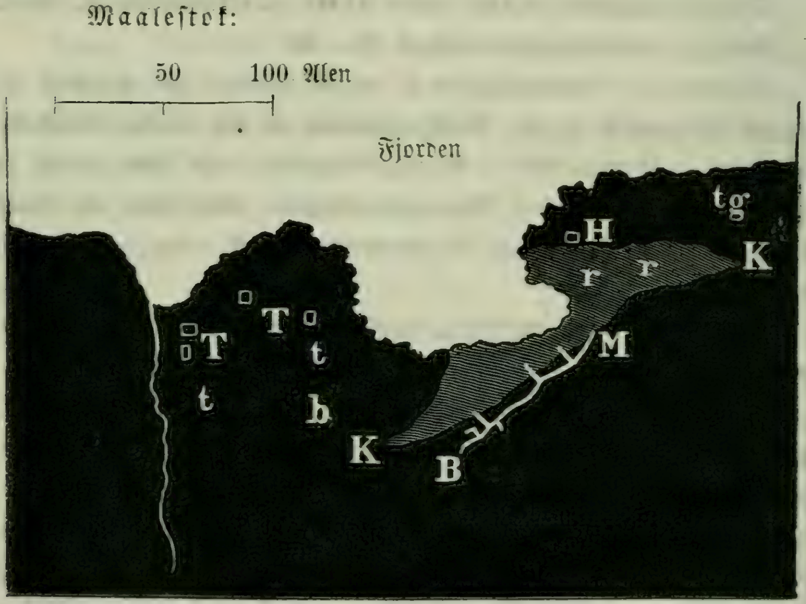

K K. det skrafferede Stykke, betegner den Strækning, paa hvilken Kryolithen kommer til Overfladen. Kun den østlige Deel ved r r. hvor den seneste Brydning er foretagen, er reen, hvorimod hele det sydvestlige Parti foran B M er blandet med andre Mineralier, fremfor alt Jernspat Forøvrigt er ogsaa Overfladen tildeels skjult under Gruus og Rullesteen, Kryolithlaget hælder ind under Gneissen mod SO.

t t, Tinsteen, sparsomt indsprængt, og b, et tyndt Lag fornet Blyglands, begge i en Bjergart der bestaaer af Feldspat og store Qvartsmasser, samt tillige indeholder megen Flusspat og Arsenikkiis og, saavidt mindes, den af Taylor opdagede, smukke Tantalit. Et Par aabne Gruber ere anlagte ved Randen af denne Bakke. tg, Tinsteen i Form af ganske tynde Gange i Gneissen.

B M, Taylors Blymine med 3 Indgange, løbende næsten horizontalt imellem Kryolith og Gneis. Østen for samme er der forsøgt paa et Par Steder, men saavidt vides forgjæves, formedelst indtrængende Søvand.

T T, Taylors Bygninger, og H, et Huus opført af Hr. Nygaard.

Tungspat. Af dette Mineral er der, saavidt bekjendt, bidtil kun fundet et enkelt lille Stykke, som en Grønlænder bragte mig fra Egnen ved Igalliko.

Jernspat i store Krystaller, ledsager Kryolithen, ellers kun i ringe Mængde hist og her, saasom Arsuts-Øen og den nærliggende Storø.

Kobberlasur, sparsomt ved Josvas Mine o. a. St.

Apatit, sparsommere end i Nordgrønland; er fundet i Krystaller ved Fb. og paa Omenak, S. D. Gs.

Magnetjern meget hyppigt som Sand og som fine Korn i flere Bjergarter, sjeldnere som Lag paa et Par Tommers Tykkelse, saasom i søndre Strømfjord S. D., paa Simiutæt G. D., ved Nunarsoït, og efter Gs. rigeligst i Tunnudliorbik, J. D.

Jernglands, kun i Form af fine Skjæl og som Overtræk i Kløftninger, ledsaget af Kalkspat og Bjergkrystal. Smukkest i Fjorden Tunnudliorbik.

Bruun Jernsteen paa Storøen ved Arsut efter Gs.

Guul okkeragtig Jernsteen hist og her som Skorpe eller Drypsteen. En Prøve af samme fra Amaraglik var af Gs. betegnet som Galmei.

Titanjern, ved Narsak G. D., ved Ft., i Fb. D. og sikkert paa flere Steder, ligesom Magnetjern.

Tinsteen, med Kryolithen ved Arsut og efter Gs. i Syenit ved Fb. (see foran om Mineralprodukterne).

Wolfram, usikkert om fundet, i Syenit ved Fb. Gs. En Krystal, som maaskee turde være deraf, har jeg fundet i Tunnudliorbik.

Gedigent Sølv, som løse Stykker paa Storøen ved Julhb., foruden et Stykke, hidrørende fra Missionær Ginge, uden Findested og tillige problematisk (see foran Pag. 129).

Gedigent Jern. Et lille Stykke metallisk Jern, der efter Meddelelse fra Etatsraad Forchhammer, hvem jeg sendte det til, maa ansees for meteorisk, og altsaa en Sjeldenhed, er fundet i Nærheden af Ft.

Svovlkiis, temmelig hyppigt, skjøndt sjeldent i større Krystaller, de smukkeste i Amaraglik G. D.

Arsenikkiis, indsprængt som større Korn i Graniten ved Nennortalik, J. D., i større Mængde som Ledsager af Kryolith.

Speiskobalt angives af Gs. at være fundet paa Pardleet, J. D.

Braaget Kobbermalm hist og her i J. D., især Storøen og Josvas Mine (see Pag. 132).

Kobberkiis, hist og her meget sparsomt i tynde Striber eller Korn; rigeligst i Kryolithen (see Pag. 134).

Blyglands ledsager Kryolith, desuden sparsomt ved Igallikofjorden o. a. St. (see Pag. 135).

Kobberglands, ligesom braaget Kobbermalm.

Molybdænglands, temmelig almindelig, saasom ved Narsak G. D., Kangarsuk Fb. D. og ledsagende Kryolithen.

Zinkblende, sammesteds og ved Igalliko-Fjorden.

Graphit ved Nennortalik og Kangerdluarsuk J. D. Arsut D o. fl. St.

Sluttelig bemærkes det, at endeel af de hidtil fundne Mineralier, som henligge i Samlinger, endnu ikke ere undersøgte, og at der udentvivl findes nye iblandt dem. Dette gjelder især om hvad der forekommer i Forening med de mærkelige Mineralier Kryolith og Eudialyt.

Naar vi sammenligne foranstaaende Liste med Fortegnelsen over den nordgrønlandske Samling, ville vi finde, at der desforuden endnu blive at tilføie, som forekommende alene eller saagodtsom alene i Nordgrønland, følgende Mineralier:

Chalcedon
Mosagat
Hyalit
Opal

Feldspat, mørkegrøn gjennemskinnende.
Idokras
Stilbit
Chabasie
Levyn
Mesotyp, Natrolith.
Analcim
Okenit i 3 Varieteter.
En glimmeragtig Zeolith
Chlorophæit (senere bestemt)
Flere endnu ikke bestemte Zeolither og andre Mineralier i Blærehuller af Trap
Anthophyllit
Bronzit
Grøn Dialage
(Diopsid, Gs.)
Titanit
Sort Spinel
Allun
Jernvitriol
Svovlsuurt Jerntveilte
Arragonit
Magnetkiis
Gedigent Kobber, som Spoer
Fossilt Harpix
Steenkul af forskjellige Varieteter
Fossile Cooks
Anthracit
Tæt Blyant, af forvandlede Kul.

Hertil kunde det paa dette Sted passende bemærkes, at et Sidestykke til Meteorjernet fra Niakornak er senere indsendt af Hr. Rudolph. Det var ganske tilfældig taget blandt Ballast, som samledes ved Fortunebay til en Jagt, og fandtes ved Udlosningen af denne Ballast.

Af ældre tildeels trykte Opgivelser ville vi sluttelig endnu tilføie følgende tildeels dog tvivlsomme grønlandske Fossilier:

(Bjergkrystal i yderst mærkelige fladtrykte Former fra Egnen ved Godthaab. Universitetets Museum).

Apophyllit fra Godhavn og andre Steder paa Disko

Bitterspat

Phosphorsuurt Jernilte, i Asbest ved Arsut.

Lievrit

Wavellit, med Kalkspat ved Omenaksfjord

Svovl, som Bindemiddel af et Conglomerat (Omenaks Store?)

Tillæg Nr. 8,

Meteorologie

af

H. Rink.

I Skriftet om Nordgrønland 1ste Deel Pag 38, har jeg omtalt de meteorologiske Observationer, som af Forskjellige ere anstillede i Nordgrønland, paa Foranstaltning af Professor Pedersen. Vi meddeelte tillige foreløbig en lille Tabel over de maanedlige Middeltemperaturer, beregnede efter en kortere Aarrække, men opsatte en omstændeligere og nøiagtigere Meddelelse, til hine Observationer vare mere fuldstændiggjorte og bearbeidede. Dette er netop nu skeet, idet Pedersen har udgivet de vigtigste grønlandske Observationer under Videnskabernes Selskabs: „Collectanea meteorologica, Fasc: IV, Hauniæ 1856." Han har tillige velvilligen meddeelt mig sine Udregninger og Uddrag deraf; idet jeg her meddeler dette værdifulde Bidrag til en Beskrivelse af Grønland, har jeg selv kun tilføiet nogle Jagttagelser paa de sydligste Punkter af Grønland.

Ovennævnte Cellectanea indbefatte Observationerne, anstillede paa tre Steder:

Ved Upernivik, af Missionærene: Østergaard fra August 1832 til Juli 1838, Mossin fra October 1846 til Juli 1850, Kragh fra August 1850 til Juli 1854, altsaa i alt for henved 14 Aar.

Ved Jakobshavn, af Rudolph fra Januar 1840 til Juni 1850.

Ved Godthaab, af Bloch, fra September 1841 til Juni 1846.

Af disse Jagttagelser indtage de, som ere anstillede ved Jakobshavn den første Plads, deels fordi de omfatte det længste Tidsrum for Jagttagelser af den samme Mand, og deels fordi de ere udførte med Nøiagtighed og Fuldstændighed. Dette sidste gjelder ogsaa om dem fra Godthaab, men mindre om dem fra Upernivik, der navnlig ere forsømte at anstilles i den Tid, da Handelens Skibe vare tilstede, nemlig i Juli og August, ligesom og de 2 sidste Jagttagere have undladt at benytte Barometret.

Varmeforholdene.

Efterat først Middeltemperaturerne vare udregnede for hvert Tidøgn i Aaret, samtlige fornødne Berigtigelser vare foretagne, og navnlig de manglende Observationer i visse Maaneder, saavidt muligt, vare erstattede ved Interpolationer ere følgende Middeltemperaturer udkomne for Maaneder, Aarstider og hele Aaret, efter Grader Reaumur:

	Upernivik.		Jakobshavn.		Godthaab.	
	Middeltemperatur.	Antal af Observationsdage.	Middeltemperatur.	Antal af Observationsdage.	Middeltemperatur.	Antal af Observationsdage.
Januar	÷ 17.40	279	÷ 13.14	332	÷ 7.78	155
Februar	19.40	232	14.10	309	7.05	141
Marts	16.20	274	10.61	340	5.24	155
April	11.29	251	5.86	318	3.13	150
Mai	3.12	303	+ 0.22	337	+ 1.02	155
Juni	+ 2.17	256	4.21	327	4.03	123
Juli	3.54	145	5.94	336	6.42	124
August	2.63	69	4.62	338	5.53	120
September	0.01	250	1.15	330	3.03	145
October	÷ 4.43	307	÷ 3.04	346	÷ 0.30	153
November	9.36	283	8.64	327	5.21	150
December	14.69	263	10.90	341	7.51	155
Vinter	17.10	774	12.71	982	7.46	451
Vaar	10.06	828	5.42	995	2.43	460
Sommer	+ 2.65	470	+ 4.93	1000	+ 5.42	367
Høst	÷ 4.77	840	÷ 3.51	997	÷ 0.83	448
Hele Aaret	8.30	2912	4.18	3974	1.33	1726

At Middeltemperaturen for hele Aaret ikke ganske stemmer med den, der er udregnet for de enkelte Maaneder, navnlig ved Upernivik, hidrører fra de Berigtigelser, der have maattet foretages af Hensyn til mulige Feil og Mangler ved Observationerne. Det er dernæst fundet, ved Sammenligning af Middeltemperaturen paa de 2 Steder i Nordgrønland med den ved Godthaab, at den laveste Middeltemperatur i Nordgrønland indtræffer i

det første Tidøgn af Februar, og den høieste i det andet Tidøgn af Juli, hvorimod i Sydgrønland den laveste indtræffer i det tredie Tidøgn af Januar og den høieste i det første Tidøgn af Juli.

Til nærmere Oplysning ville vi endnu meddele følgende Tabel, der er udarbeidet for de 2 Observationssteder, og viser (med Udeladelse af Hundreddelene af Grader): a) Middeltallet af de høieste og af de laveste Middeltemperaturer (ɔ: Døgnets) i hver Maaned, og b) Middeltallet af de høieste og af de laveste enkelte Thermometerstande ligeledes for hver Maaned i Løbet af de observerede Aarrækker:

Middeltal

a. Af Døgnets Middeltemperatur. — b. Af Thermometerstanden.

	a. Upernivik		a. Godthaab		b. Upernivik		b. Godthaab	
	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest
Jan.	÷ 7.1	÷ 24.3	+ 0.3	÷ 13.7	÷ 4.3	÷ 25.8	+ 1.4	÷ 14.3
Febr.	8.3	26.2	0.9	14.4	5.4	27.4	1.9	15.5
Marts	3.8	24.6	2.3	10.8	1.8	26.3	4.5	12.3
April	1.0	11.4	2.8	10.2	+ 1.8	21.3	5.3	10.7
Mai	+ 2.9	9.1	4.6	2.7	4.3	11.1	7.1	6.0
Juni	6.5	1.1	8.5	+ 1.0	7.2	2.3	10.9	0.6
Juli	7.8	+ 1.2	10.0	3.1	8.6	+ 0.2	12.8	+ 1.2
August	5.3	1.4	8.5	3.1	7.3	0.1	11.0	1.6
Sept.	4.5	÷ 4.2	7.3	÷ 0.9	6.3	÷ 4.7	10.1	÷ 1.6
Octbr.	0.7	9.8	3.7	4.9	2.3	10.2	7.4	5.5
Novbr.	÷ 1.6	15.7	1.1	10.6	÷ 1.1	17.0	1.8	11.3
Decbr.	5.1	21.6	÷ 1.4	13.8	4.1	÷ 22.5	0.8	14.1

Slutteligen staaer det endnu tilbage at angive den absolut høieste og laveste Stand, Thermometret har havt i hver af Maanederne, deels som Middeltemperatur for et Døgn, deels ved en enkelt Observation; dog bemærkes det her, at der ingen Inderthermometre ere anvendte, ligesom og at Extremerne ere mindre forskjellige for Godthaab, paa Grund af den kortere Aarrække, i hvilken der sammestedes er observeret:

Tabel over Extremerne af Temperaturen. A.

Af Dognets Middel-temperaturer.	Upernivik.						Godthaab.					
	Hoiest			Lavest			Hoiest			Lavest		
	Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.	
		Datum	Aar		Datum	Aar		Datum	Aar.		Datum	Aar
Januar	+ 2.40	10	1847	÷ 29.00	16	1853	+ 0.90	1	1843	÷ 16.83	28	1844
Februar	÷ 3.60	12	47	30.47	14	37	4.87	24	43	17.83	8	45
Marts	+ 3.90	28	52	28.67	6	53	5.30	27	43	12.10	10	44
April	3.00	26	50	25.33	7	37	5.53	30	42	13.37	3	44
Mai	6.97	29	48	5.07	22	38	5.23	29	43	6.00	9	44
Juni	8.27	23	48	3.00	21	36	13.13	15	43	+ 0.30	4	42
Juli	10.60	7	50	0.87	15	36	10.33	4	44	2.40	14	44
August	8.33	1	53	1.00	21	36	9.37	2	44	2.77	28	42
September	6.63	28	52	6.00	21	34	11.37	26	43	÷ 2.10	30	45
October	3.70	17	48	13.47	29	37	6.07	22	42	6.27	21	45
November	2.50	9	52	22.80	29	36	2.67	25	42	12.07	28	44
December	1.13	23	36	27.67	31	34	2.73	29	44	16.73	7	44

Tabel over Extremerne af Temperaturen. B.

Af de enkelte Observationer.	Upernivik.						Godthaab.					
	Hoiest			Lavest			Hoiest			Lavest		
	Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.		Temperatur.	Naar observeret.	
		Datum	Aar.		Datum	Aar		Datum	Aar		Datum	Aar
Januar	+ 4.4	25	1838	÷ 35.0	14	1835	+ 3.9	2	1842	÷ 16.7	28	1844
Februar	4.0	22	38	31.0	9	36	7.6	24	43	18.9	8	45
Marts	1.0	28	52	28.4	3	34	7.3	27	43	16.1	2	42
April	4.4	27	38	29.0	7	37	8.7	24	42	13.8	2	44
Mai	7.2	29	48	14.1	9	54	8.8	29	43	7.1	9	44
Juni	8.8	23	48	5.2	4	35	13.9	15	43	1.2	4	42
Juli	12.0	7	50	2.0	31	35	13.5	8	44	+ 0.5	6	42
August	10.2	6	33	3.0	3	35	12.2	1	43	1.1	31	42
September	11.5	6	49	7.0	21	34	15.3	26	43	÷ 3.1	16	43
October	4.6	1	34	14.6	24	35	5.0	14	43	7.0	29	45
November	4.0	13	35	28.2	15	37	3.1	16	41	12.7	24	44
December	4.0	23	36	28.0	31	34	5.2	11	45	17.4	7	44

Det vil ventelig være blevet indlysende, at foranstaaende Tabeller A. og B. over Extremerne adskille sig fra den næstforegaaende (med Overskrift: Middeltal) derved, at de fremstille Extremerne af de Størrelser, af hvilke Middeltallene, som findes i de tilsvarende Rubriker af den forrige, ere udregnede. Saaledes har man f. Ex. udsøgt i hvert af de 14 Aar, der ere observerede ved Upernivik, den høieste Thermometerstand i Januar; af de derved erholdte 14 Thermometerstande er Gjennemsnittet anført paa den første Tabel (÷ 4.3), den høieste derimod (+ 4.4) paa den foranstaaende Tabel B.

Lufttrykket.

Af Pedersens meget omstændelige Tabeller over Barometerstanden ifølge de nævnte Observationer ville vi her meddele følgende Uddrag:

Barometrets Middelstand i par. Linier, corrigeret og reduceret i 0°

	Upernivik.		Jacobshavn.		Godthaab.	
	Barometer.	Observationsdage.	Barometer.	Observationsdage.	Barometer.	Observationsdage.
Vinter	333.39	217	334.96	792	334.55	451
Vaar	335.96	200	337.45	817	336.61	460
Sommer	335.04	173	336.79	816	336.39	332
Høst	333.20	243	336.76	801	336.07	442
Hele Aaret	334.35	833	336.49	3226	335.96	1685

Efterfølgende Tabel viser Spillerummet for Barometrets Bevægelser i hver enkelt Maaned, efter Observationerne ved Jacobshavn alene. De 2 første Colonner ere udregnede paa den Maade, at man har udsøgt den høieste og laveste Stand for en enkelt Maaned i hvert af de 10 Aar, og deraf uddraget Middeltallene. I den 4de og 5te Colonne ere dernæst Extremerne af hver saadanne 10 Observationer af de høieste Standpunkter i hver Maaned anførte, og det samme er skeet med de laveste Standpunkter i den 6te og 7de Colonne. Man vil altsaa udfinde de endelige absolute Extremer for Barometerstanden i den 4de og 7de Colonne.

Høiest og lavest i Maanederne	Efter Gjennemsnittet af de forskjellige Aar.			Extremerne af de enkelte observerede Barometerstande.			
				Af de høieste.		Af de laveste.	
	Høiest.	Lavest.	Forskjel.	Høiest.	Lavest.	Høiest.	Lavest.
Januar	342.03	326.51	15.52	344.65	338.15	329.31	322.08
Februar	43.47	26.17	17.30	48.59	38.18	29.96	18.73
Marts	46.34	27.42	18.92	50.10	42.83	31.75	21.91
April	42.94	30.47	12.47	47.27	39.15	32.90	27.66
Mai	43.71	32.60	11.11	49.38	40.81	34.33	28.81
Juni	41.98	31.64	10.34	43.42	39.86	35.78	26.83
Juli	41.03	30.97	10.06	43.38	38.98	35.36	28.52
August	41.28	30.98	10.30	45.84	38.46	34.23	29.02
September	42.00	29.51	12.49	43.70	40.35	31.60	27.28
October	43.14	27.97	15.17	44.48	41.19	32.27	24.32
November	43.47	29.49	13.98	44.76	40.22	32.90	22.15
December	44.09	26.73	17.36	49.50	40.09	29.30	24.72

Vindforholdene.

Disse ere, især hvad Vindens Styrke angaaer, mindre regelmæssigt optegnede paa de 3 Observationspunkter. Efterat imidlertid Alt er taget i Betragtning, hvad der kunde have nogen Indflydelse paa Hovedresultaterne, er Pedersen kommet til de Størrelser, som findes fremstillede paa følgende Tabeller:

a) Tabel over Vindens Retning i de forskjellige Aarstider, idet den relative Tid, i hvilken hver Vind har varet, er fremstillet som Dele af 1,000, og hvorved bør bemærkes, at Retningerne sandsynligviis, som brugeligt i Grønland, ere betegnede efter Compasset og bør rettes efter 4 à 6 Stregers Misviisning, hvis man vil have den rette Himmelegn. Saaledes ere navnlig de hyppige Vinde, som betegnes NO. og SV., strengt talt retvisende NNV og SSO., nemlig efter Davis-Strædets Retning; ved Øst forstaaes vistnok egentlig Landvind, og ved SO. varm Landvind, noget forskjellig efter Fjordenes Retning.

Tabel over Vindenes Retning.

Upernivik.	Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høst.	Aar.
N.	150	247	272	187	209
NO.	105	92	47	101	89
O.	307	170	79	294	223
SO.	25	48	30	42	36
S.	11	13	53	29	25
SV.	155	203	280	181	199
V.	8	9	27	18	15
NV.	10	16	37	26	21
Stille	229	202	175	121	183
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Jakobshavn.					
N.	76	201	154	96	132
NO.	58	88	76	88	77
O.	466	248	135	479	332
SO.	100	75	82	93	88
S.	101	102	132	97	108
SV.	91	98	167	64	105
V.	6	8	27	1	10
NV.	15	39	70	29	38
Stille	87	141	157	55	110
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Godthaab					
N.	71	85	116	49	80
NO.	260	289	187	206	237
O.	260	178	74	254	200
SO.	124	70	12	82	76
S.	39	28	3	24	25
SV.	122	189	326	205	202
V.	27	20	95	44	43
NV.	22	37	56	18	32
Stille	75	104	131	118	105
Sum	1000	1000	1000	1000	1000

b) Tabel over Vindens Styrke i de forskjellige Aarstider, idet den relative Tid, i hvilken Vindene af hver Grad have varet, er fremstillet som Dele af 1000, og de forskjellige Grader af Styrken

ere betegnede saaledes: 0 = Stille, 1 = Liden Luring, 2 = laber Bramseils Kuling, 3 = Bramseils Kuling, 4 = Merseils Kuling, 5 = rebet Merseils Kuling og derover.

Tabel over Vindenes Styrke.

Upernivik.	Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høst.	Aar.
0	557	529	400	376	476
1	122	74	98	45	87
2	39	13	31	64	36
3	188	277	353	346	282
4	86	84	110	165	108
5	8	23	8	4	11
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Jakobshavn.					
0	455	662	831	480	612
1	3	—	—	—	1
2	45	58	8	28	35
3	269	137	83	319	197
4	176	113	53	137	119
5	52	30	25	36	36
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Godthaab.					
0	63	91	142	128	103
1	130	194	236	196	185
2	194	210	271	224	222
3	275	244	202	245	244
4	196	165	77	124	145
5	142	96	72	83	100
Sum	1000	1000	1000	1000	1000

Nedslag.

Da der blandt de her omtalte Observationer ikke findes direkte Maalninger af Nedslagets Størrelse, maae vi her indskrænke os til følgende Tabel over dets Hyppighed eller Middelantallet af de Dage, paa hvilke hver Art af Nedslag er indtruffet:

Upernivik.	Taage.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	St. R.			Sum.
Vinter	1.72	0.28	8.65	0.21	—			10.86
Vaar	2.43	1.29	9.07	0.42	—			13.21
Sommer	10.57	7.71	3.14	0.85	0.07			22.34
Høst	0.50	4.00	12.57	0.58	0.14			17.79
Aar	15.21	13.29	33.43	2.06	0.21			64.20

Jakobshavn.	Taage.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	Regn og Taage.	Snee og Taage.	Hagel med Regn eller Snee.	Sum.
Vinter	2.1	0.5	18.8	0.2	—	—	—	21.6
Vaar	2.0	1.5	19.7	1.2	—	0.3	0.6	25.3
Sommer	10.6	21.9	3.2	3.2	1.3	0.5	0.8	41.5
Høst	0.7	5.9	15.6	3.3	0.1	0.1	0.5	26.2
Aar	15.4	29.8	57.3	7.9	1.4	0.9	1.9	114.6

Godthaab.	Taage.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	Hagel.	Iislag.		Sum.
Vinter	7.2	0.4	38.2	2.2	1.2	1.2		50.4
Vaar	5.0	4.8	28.0	1.8	0.6	0.6		40.8
Sommer	13.22	26.48	1.4	1.3	0.7	—		43.1
Høst	5.4	10.0	15.8	5.6	2.0	0.4		39.2
Aar	30.82	41.68	83.4	10.9	4.5	2.2		173.5

Hvad de enkelte Maaneder angaaer, da har det viist sig, at der ved Godthaab kun var een (Juli), ved Upernivik derimod ingen ganske uden Snee.

Luftens Tilstand.

Tabeller over den relative Tid, i hvilken Luften i Gjennemsnit har havt følgende Udseende:

Upernivik.	klart	blandet	disigt	skyet	tykt	Sum.
Vinter	0.585	0.077	0.008	0.025	0.305	1.000
Vaar	0.594	0.095	0.017	0.048	0.246	1.000
Sommer	0.457	0.103	0.005	0.047	0.388	1.000
Høst	0.404	0.089	—	0.064	0.443	1.000
Aar	0.510	0.091	0.007	0.046	0.346	1.000

Godthaab.	klart	blandet	overtrukket	Sum.
Vinter	0.175	0.422	0.403	1.000
Vaar	0 212	0.344	0.444	1.000
Sommer	0.166	0.348	0.486	1.000
Høst	0.323	0.298	0.379	1.000
Aar	0.219	0.353	0.428	1.000

Nogle Jagttagelser over Veirliget, anstillede i den sydligste Deel af Grønland.

De efterfølgende Tabeller indeholde hovedsagelig Uddrag af en Veirjournal, ført ved Kolonien Julianehaab fra August 1853 til April 1855 inclusive, saa at Resultaterne for Maanederne Mai — Juli kun ere efter eet Aars, for de øvrige Maaneder derimod efter 2 Aars Observationer. Middeltemperaturen er udregnet forstørstedelen efter et Inderthermometer, og da dette beskadigedes, efter Morgen- og Middags- Observationen med fornøden Berigtigelse. Barometerstanden er ikke reduceret til 0°, men Barometrets Middeltemperatur, der ikke har varieret meget, er vedføiet.

Temperaturen ved Julianehaab 1853—55.

	Middel-temperatur.	Extremer af Thermometerstanden.	
		Høiest.	Lavest.
Januar	÷ 5.95	+ 4.4	÷ 17.0
Februar	5.15	6.2	19.4
Marts	3.10	7.2	19.0
April	0.38	9.4	14.2
Mai	+ 3.96	10.5	6.4
Juni	5.77	14.4	1.0
Juli	8.76	16.1	+ 5.0
August	7.62	16.8	÷ 0.6
September	3.86	12 0	4.6
October	1.33	10.0	6.2
November	÷ 2.74	8.5	16.0
December	5.15	7.7	17.0
Aar	+ 0.74	16.8	19.4

I en Deel af det her omtalte Tidsrum blev der observeret samtidig paa 5 forskjellige Punkter i Districtet, med følgende Resultat:

	Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høst.	Aar
Pamiædluk af J. Lund.	÷ 3.39	÷ 0.54	+ 5.58	+ 0.36	+ 0.50
Frederiksdal af Schneider.	3.90	0.37	6.07	0.52	0.58
Nennortalik af J. Lytzen.	4.00	0.61	5.15	÷ 0.01	0.13
Julianehaab af Rink.	5.29	0.20	7.32	0.06	0.44
Kaksimiut af P. Motzfeldt.	5.63	1.31	5.26	1.27	÷ 0.76

Vi ville hertil endnu føie følgende Uddrag af Temperatur-Jagttagelser der ere anstillede ved Lichtenau af Missionær Kleinschmiedt i en tidligere og længere Aarrække.

Tabel over Middeltemperaturen, efter Morgen-, Middag- og Aften-Observation.

Lichtenau.	1841.	1842.	1843.	1844.	1845.	1846.	5 Aar.
Januar	—	÷ 5.4	÷ 5.5	÷ 2.5	÷ 4.7	÷ 3.4	÷ 4.3
Februar	—	6.5	1.5	4.9	3.2	0.4	3.3
Marts	—	5.0	+ 1.1	4.3	0.2	3.9	2.5
April	—	0.0*	0.4	3.0	+ 1.0	+ 0.6	0.2
Mai	—	+ 2.4*	4.1	+ 2.5	2.9	2.9	+ 3.0
Juni	—	4.5*	5.4*	6.5	4.9	4.5*	5.2
Juli	—	5.9	6.0*	5.4	7.2	—	6.1
August	—	3.7	4.4*	5.7	8.0*	—	5.4
September	+ 3.3	3.5	4.5*	3.6	4.0*	—	3.8
October	0.2	2.9	0.9*	0.5	0.1	—	0.9
November	÷ 2.1	÷ 3.1	÷ 3.7	÷ 2.4	÷ 1.4	—	÷ 2.5
December	3.2	5.3	8.4	4.0	4.0	—	5.0
Hele Aaret		0.2	+ 0.6	+ 0.3	+ 1.2		+ 0.5

Anmrkn. I de med * betegnede Maaneder ere nogle Dage ikke observerede, formedelst Fraværelse. — Som Extremer, der ere observerede sammestedes i de nævnte Aar, bemærkes:

Varmeste Dage.

1842. 16de Juli + 12.8
22de — + 13.0
1844. 3die Juni + 15.2
4de Juli + 12.6
1845. 12te August + 13.6

Koldeste Dage.

1843. 14de Januar ÷ 14.0
25de December ÷ 13.1
28de — ÷ 15.3
29de — ÷ 15.0
1844 28de Januar ÷ 12.9
29de — ÷ 14.4
6te Februar ÷ 15.0
7de — ÷ 15.5
6te December ÷ 13.0
8de — ÷ 13.5

Barometerstanden ved Julianehaab.

Man kan i Grønland langt fra ikke af Barometrets høiere eller lavere Stand slutte sig til stadigt eller ustadigt Veir, saaledes som i den tempererede Zone i Almindelighed. Desuagtet synes Barometrets Bevægelser at staae i et vist temmelig bestemt Forhold til Veirliget, og navnlig til Vinden samt til den ved de forskjellige Vinde betingede Temperatur. Dette gjelder dog navnlig for Vinteren, og synes der i saa Henseende at herske en Forskjel mellem det sydlige og nordlige Grønland. Ved Julianehaab har jeg, med faa Undtagelser, observeret følgende regelmæssige Gang i saa Henseende: Naar Barometret om Vinteren stiger, og helst naar det naaer over 28″, kan man være temmelig vis paa Mildning, og med den indfinder sig tillige den varme Landvind mere eller mindre heftig. Naar denne Vind har begyndt at blæse og Barometret ikke falder, men endog stiger lidt endnu og derpaa holder sig, da pleier den varme Vind at holde sig i flere Dage, ja endog Uger, og stærkt Töveir at indtræffe. Falder derimod Barometret, da vil der om kort Tid indtræffe Forandring; saasnart det har naaet sit laveste, saasom henved 27″, løier Vinden ogsaa af, og efter et stille Mellemrum springer den om, sjeldent i SSO. eller som man paa Stedet selv kalder den, SV., almindeligst derimod i Nordvest eller Norden. Saasnart en af disse Vinde har begyndt at blæse, stiger almindeligviis atter Barometret og vedbliver at stige til Vinden atter slaaer om i ONO. Skeer denne Stigen langsomt, da kan man regne paa langvarig Nordenvind og Kulde. Man vil saaledes bemærke, at i milde Vintermaaneder er Barometrets Middelstand i Reglen høi, i kolde derimod lav. Med Hensyn til Vindens Heftighed kan man dog vanskeligt forud slutte noget sikkert af Barometerstanden. Er den meget høi, da indtræffer rigtignok den varme Landvind undertiden stormende og pludselig, men almindeligviis udmærker den sig i saa Fald mere ved sin Varme, end ved sin Heftighed. De meest orkanagtige Storme fra den Kant indtræffe dog med en Barometerstand af ikkun 27″ 6‴, og medens de blæse synker den ned til under 27″. I November 1853 sank Barometret ved saadan Leilighed endog til 26″ 3.2‴, hvorpaa det blev stille og kort derefter svær Norden-Storm, samt langvarig Kulde. Naaer Barometret derimod op over 28‴ 6″ da faaer man gjerne en langvarig jævn Landvind, med klar Luft og smukt mildt Veir, selv i Januar og Februar. Om Sommeren ere Forholdene noget forskjellige, Barometret viser ikke saa store Forandringer, og selv naar det falder

ſidet under 28″, kan der indtræffe ſtærk og langvarig Nordenvind. De[t] er en meget gængſe Mening, iſær blandt Søfolk, at Maaneſkifterne have den meeſt afgjørende Indflydelſe paa Veirets Forandringer; virkelige Optællinger af ſaadanne Forandringer ſynes ikke at bekræfte denne Mening.

Forøvrigt viſte Barometrets Middelſtand i de nævnte Aar 1853—55 ved Julianehaab ſig ſaaledes:

	Middelſtand Kl. 12 Middag.	Qvikſølvets Middeltemperatur.
Vinter	334.0	+ 7
Vaar	334.0	7
Sommer	335.9	10
Høſt	333.3	7
Aar	334.3	—

Endelig var Middelantallet af Døgnene, paa hvilke de forſkjellige Arter af Vind og Nedſlag vare fremherſkende eller indtraf, følgende:

		Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høſt.	Aar.
Vindens Retning retviſende.	ONO.	30½	29	11½	26	97
	SSO.	4½	8	7	3	22½
	SV.	1	½	1½	1½	4½
	V.	½	5	35½	5½	46½
	NV.	26	25	10	24	85
Vindens Styrke.	Stormende.	19	19½	9½	15	63
	Almindelig.	44½	42	56	47½	190
	Meeſt ſtille.	26½	30½	26½	28½	112
Nedſlag.	Regn.	3	12	32	10½	57½
	Regn og Snee.	2	5	4	5	16
	Snee.	25	19	5	14	63
	Vandmængde omtrent	7″ 1.4‴	8″ 7.1‴	14″ 5.4‴	5″ 1.1‴	36″ 0.9‴

Med Hensyn til Nordlys er der ogsaa gjort endeel Optegnelser, som bekræfte, at disse ere hyppigst, jo længere sydpaa, men forøvrigt ikke ere førte saa stadigt, at det kunde lede til noget, at gjøre Uddrag deraf.

Om Compassets Misviisning.

De vigtigste og meest omfattende Undersøgelser over Compassets Misviisning ere anstillede af Graah i 1823 samt 1828—31. Som bekjendt er for Øieblikket Misviisningen omkring den nordlige Deel af Atlanterhavet befunden at være i et Aftagende, der endog for Island har beløbet sig til 1° for 12 Aar. Vi maae derfor beklage ikke at besidde tilstrækkelige Iagttagelser til at bestemme den nuværende Misviisning for de forskjellige Kolonier i Grønland. Af saadanne senere Observationer ville vi fremhæve dem af Lieutenant Ulrich i 1846 og af Capitain Inglefield i 1850 og 54; men man kan af alle disse ikke uddrage nogen bestemt Slutning med Hensyn til hiin Forandrings Grad i Grønland. Da det imidlertid er af praktisk Vigtighed at kjende Misviisningen, og vi ikke have havt Leilighed til tidligere at omtale den, ville vi her opgive, hvad den efter alle hine Observationer nu nærmest tør anslaaes til:

ved Julianehaab 52° NV.
ved Frederikshaab 55° NV.
ved Fiskernæsset 56° NV.
ved Godthaab 57° NV.
ved Sukkertoppen 60° NV.
ved Holsteensborg 65° NV.
ved Diskobugten 70° NV.
ved Omenaksfjorden 72° NV.
ved Upernivik 75° NV.

Tillæg Nr. 9,

Om Landisens Udbredelse og de svømmende Iisbjerges Oprindelse,

af

H. Rink.

(Hertil et Kaart).

Vi have paa flere Steder i det hermed afsluttede Skrift om Grønland omhandlet de Forholde, under hvilke stadig Iis og Snee opdynge sig paa Landet, den Udbredelse de fortiden have opnaaet, og endelig hvorledes den stadige Tilvæxt af Isen eller dens aarlige Overskud udskydes i Havet som svømmende Iisbjerge, og saaledes bortføres.

Det er saaledes oplyst, at man i Henseende til Iisdannelsen kan dele Landet i Yderlandet og Indlandet. Hiint er det ydre Belte, saa bredt omtrent, som Landet gjennemskjæres af Havet i Form af Fjorde og Sunde, dette derimod er det sluttede Fastland. Paa Yderlandet viser Dannelsen af stadig Snee og Iis den fuldkomneste Analogi med disse samme Phænomener i andre Bjerglande, kun at de begynde i en ringere Høide over Havet. Den almindelige Høide, i hvilken Sneen begynder at opdynge sig og blive til stadig Iis, er 2 à 3000 Fod, uden synderlig Forskjel mellem Nord og Syd, rimeligviis fordi den mildere Temperatur i det Sydlige opveies ved den der faldende større Sneemængde. Men denne Høide er dog ikke den eneste Betingelse; der udfordres tillige, at Overfladen skal have en vis Udstrækning, Hældning o. s. v., og paa mange Steder

naaer Vegetationen betydeligt op over denne Grændse. Den saaledes opdyngede Iis fortsætter sig nedefter gjennem Klofter eller Dale og nærmer sig saaledes mere eller mindre til Havets Niveau. Vi have tillige søgt at vise, hvorledes dette skeer ved et Slags glidende Bevægelse, ganske i Analogi med Gletscherne paa Alperne og Skredjokelerne paa Island. I Almindelighed er derfor den Iis, som findes under 2000 Fods Høide, ikke dannet paa Stedet, men fort derned fra Høilandet. Tvertimod er den nederste Deel af Jøkelerne udsat for Affmeltning og Formindskelse, og denne Affmeltning holder i de fleste Tilfælde Skridt med Tilværten fra Høilandet, saa at Jøkelerne kun paa enkelte Steder naae heelt ned til Havet, og i endnu sjeldnere Tilfælde udkaste Brudstykker i samme; man kan derfor uden kjendelig Feil sige, at alt det athmosphæriske Vand, som falder paa Yderlandet, enten i Form af Regn eller Snee, atter naaer Havet i flydende Tilstand.

Medens saaledes paa Yderlandet al Iisdannelse udgaaer fra Bjerghøiderne, viser Indlandet et heelt andet Forhold, idet nemlig Isen der har udbredt sig over hele Landet og bedækket det indtil en vis Høide, saa at alt lavere Land aldeles er forsvundet, og kun enkelte Bjergtoppe rage frem som Øer i et Hav. Denne Iisdannelse har derfor mere Lighed med en Oversvømmelse, som om Massen havde været i flydende Tilstand og saaledes først udbredt sig over Dalene og tilsidst udjævnet det Hele indtil en vis Høide. Uden Tvivl er denne Bedækning med Iis ogsaa foregaaet i Lighed med en saadan Oversvømmelse. At Jøkelerne, som glide ned fra de høie Bjerge paa Yderlandet, ikke ere istand til at opfylde Dalene, har sin Grund deri, at Høilandet overalt har en for ringe Udstrækning til at kunne frembringe den fornødne Mængde Iis til at nære Jøklerne, og at det rindende Vand har nær til Havet. Vi have ligeledes i Beskrivelsen af Nordgrønland omtalt, at der ogsaa paa det lavere Land om Vinteren kan danne sig Iis af en saadan Tykkelse, at Sommeren kun tilnød, paa visse enkelte Steder maaskee slet ikke er istand til at optøe den; dette er Tilfældet hvor der findes rindende Vand om Vinteren, og hvor dets Løb stoppes, saa at det svømmer over, fryser, og saaledes bestandig nye Lag af Iis danne sig ovenpaa hverandre, forskjelligt fra den Maade, hvorpaa stillestaaende Vand fryser, idet nemlig i dette Tilfælde den først dannede Iis beskytter Vandet mod Kulden, og Iislagets Tilvært bliver vanskeligere, jo tykkere det bliver. Disse Steder med rindende Vand om Vinteren ere

deels Kilder, deels Mundingen af større Elve. Man seer derfor saadanne Elvmundinger langt ud paa Sommeren bedækkede med tykke Iiskager. Det er af disse Grunde rimeligt, at et Land af Grønlands Beliggenhed blot behøver en vis samlet Udstrækning, en vis Størrelse for det høie Land, paa hvilket Sneen kan blive liggende, og en vis Størrelse af Flodgebedterne, for at blive heelt begravet under Iis. Jøkelerne ville udfylde Dalene, Elvløbene derved stoppes, flyde over og om Vinteren afsætte Iisskorper, som Somrene ikke kunne optøe. Et saadant Land med paa engang langt større Flodgebedter begynder ved Bunden af Fjordene. Vi have gjennemgaaet hele Kysten fra Nord til Syd, og seet, hvorledes man ogsaa overalt, hvor man hidtil har forsøgt fra Fjordene at gaae videre ind i Landet, træffer paa den samme, alt bedækkende og skjulende Iisskorpe, ligesom vi ogsaa saae, hvorledes de gamle Skandinaver i Grønland vare komne ganske til den samme Anskuelse om Landets Beskaffenhed. Det er endvidere bemærket, at denne Indlandsiis overalt frembyder det samme Udseende, hvad enten man betragter den fra Yderlandet ved Upernivik eller ved Julianehaab; overalt taber den sig som en ensformig, nærmest Yderlandet omtrent 2000 Fod høi og derfra svagt stigende Høislette indad Landet til. Derimod viser den en væsentig Forskjellighed deri, at Isen paa enkelte Punkter vorer eller skydes meget stærkt udefter, paa andre Steder mindre, og over den største Strækning i en neppe kjendelig Grad. Hine Punkter, paa hvilke Isen saaledes skydes ud, have vi lært at kjende som de saakaldte Iisfjorde, der optage de uhyre Brudstykker, Iisbjergene, som idelig rive sig løs fra Isens Rand og drive ud i Havet. Vi kom til det Resultat, at der fandtes 5 saadanne Fjorde i Nordgrønland, som hver aarlig modtage over 1000 Millioner Cubikalen Iis fra Indlandet. Dette tydede paa, at saadanne Fjorde kun kunde forsynes med Iis fra et stort Areal af det Indre, og sluttede vi deraf, at disse Punkter, til hvilke Isen saaledes skydes hen (Iisstrømme) maatte betegne det oprindelige, nu forsvundne Lands Flodmundinger. I Virkeligheden kjender man ikke Floder mere, som kunde tænkes at danne Afløbet for den større Deel af det indre Fastland, og maa man desaarsag formode, at Vandet i deres Sted deels løber ud igjennem Kanaler eller Spalter i og under Isen, deels paa de samme Steder udskydes i Havet i fast Tilstand. Hvor store disse Floder have været, kan man saaledes nu kun maale efter Mængden af den Iis, som aarlig udskydes i Havet, dog saaledes, at denne Mængde har deste

mere at betyde jo sydligere Beliggenheden er, eftersom man maa antage at en større Part af Vandet dersteds udgyder sig i flydende Tilstand. Paa det vedføiede lille Kaart har jeg søgt at sammenstille Alt hvad vi i saa Henseende have bemærket under de enkelte Distrikters Beskrivelse, idet baade Isens Udbredelse og Iisfjordenes relative Produktivitet ere antydede. Jeg bemærker her udtrykkeligt: relative, eftersom den Maade, hvorvaa de svømmende Iisbjerge ere betegnede, aldeles ikke er beregnet paa at antyde, i hvilken Grad Havet i og for sig er bedækket med Iis paa de saaledes frembævede Streg. Havde man lignende Oplysninger om Forholdene paa Østkysten, maatte man kunne danne sig et omtrentligt Billede om det ganske bekjendte Indlands Flodgebeter og Beliggenheden af de vistnok iisfrie Bjergkjeder, der danne Skillemærkerne imellem dem. Det er bekjendt, at Østkysten ogsaa producerer meget store Iisbjerge, men det synes ikke, som om synderligt mange af dem passere omtring Kap Farvel, hvorhen dog Strømmen maatte føre dem. Derfor og da Østkysten norden for 70° B. siges at have meget dybe Indskjæringer, synes den at producere mindre Kalviis end Vestkysten. Ligeledes findes der paa Vestkysten, imellem 63° og 69° N. B. et mærkeligt stort Mellemrum uden synderlige Iisfjorde. I det Hele vil man see, at Iisfjordene paa Vestkysten, hvis vor fremsatte Hypothese er rigtig, antyde 5 større, 2 middelstore og 6 à 7 mindre Flodmundinger. Norden for de danske Distrikter gaaer Indlandsisen ogsaa paa mange Steder ud til Havet; men det er mig ubekjendt, hvorvidt man har observeret disse dens Forgreningers Bevægelse og Produktionen af svømmende Iisbjerge, som er det væsentlige Moment derved. Den nordligste er opdaget af Kane og kaldet Humboldts Gletscher; den udmærker sig ved sin Bredde, der dog er en mere tilfældig Egenskab, beroende paa Overlandets Form, og ligesaagodt kunde findes ved de sydligere Forgreninger.

Det vil tillige, ved Sammenligning af dette Kaart med et almindeligt Kaart over Landene om Nordpolen sees, at intet af disse frembyder Betingelserne for svømmende Iisbjerges Dannelse, nemlig en vis Størrelse af Flodgebeterne i Forening med en vis nordlig Beliggenhed, i den Grad som Grønland; ja det betvivles endog, at noget af dem afgiver egentlige eller større svømmende Iisbjerge.

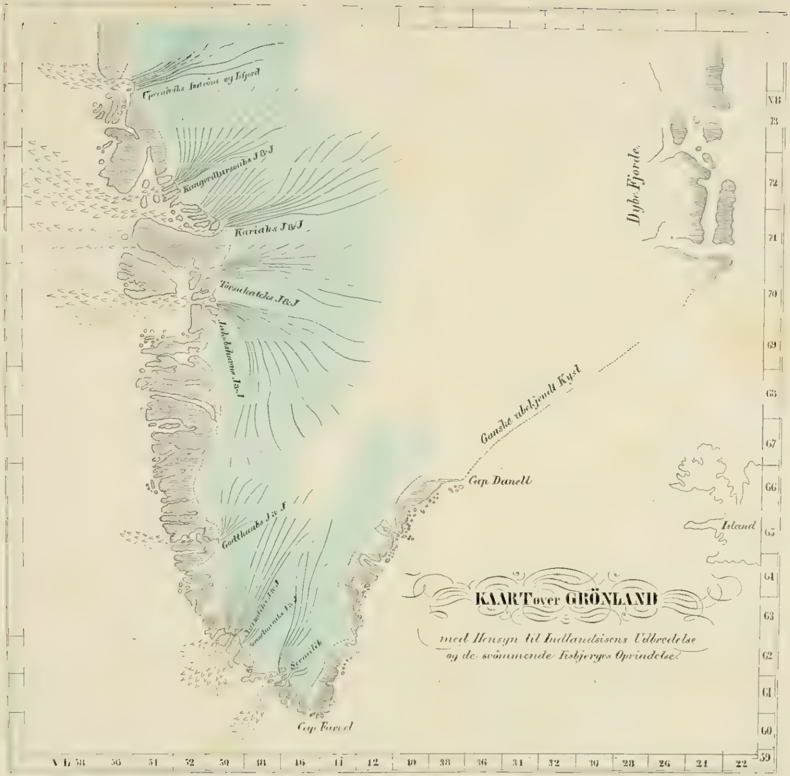

Forklaringer.

Yderlandet, hvoraf kun Höiderne bedækkede med Iis

Indlandet, heelt begravet under Iis

Iisströmme eller Dele af Indlandsisen, som ere i en stærkere Bevægelse ud imod Havet, sandsynligen betegnende de oprindelige, nu under Iis begravede Floder.

Svömmende Iisbjerge eller Brudstykkerne, som Indlandsisen udskyder i Havet gjennem Iisfjordene.

New York Botanical Garden Library
QK474 .N3 gen
/Naturhistoriske bidrag til en beskrivel
3 5185 00111 6274

CoLibrì
COVER SYSTEM ®
Made in Italy
06-09 MIN
8 032919 990075
www.colibrisystem.com